

MAŁOPOLSKI SZLAK WINNY

PRZEWODNIK ROWEROWY

MAŁOPOLSKI SZLAK WINNY

PRZEWODNIK ROWEROWY

Spis treści

Wstęp 3

Małopolski Szlak Winny (Mapa poglądowa wycieczek) 5

PROPOZYCJE WYCIECZEK ROWEROWYCH

1. Na Wyżynie Miechowskiej (Janowiczki) 9
2. Po pagórkach, z historią w tle (Koniusza) 12
3. Przez Pustynię Błędowską (Pustynia Błędowska, parking) 15
4. Po zboczach doliny Prądnika (Prądnik Korzkiewski) 21
5. Szlakiem Podkrakowskich Dolinek (Bolechowice) 27
6. Szlakiem okrężnym gminy Zielonki (Zielonki) 33
7. Przez Las Zwierzyniecki (Krzeszowice, stacja PKP) 37
8. Z Mogilan przez Pogórze Wielickie (Mogilany) 43
9. W kierunku wzgórza Srebrnej Góry (Tyniec) 45
10. Grzbietami Pogórza Wielickiego (Wieliczka) 48
11. Leśna pętla wokół Libiąża (Libiąż) 51
12. W Dolinie Karpia (Woźniki) 57
13. Po Pogórzu Wiśnickim (Nowy Wiśnicz) 59
14. Z widokiem na Dunajec (Melsztyn) 65
15. U podnóży Szpilówki (Iwkowa) 67
16. Z Zakliczyna na Pogórze Rożnowskie (Zakliczyn) 70
17. Po Pogórzu Ciężkowickim (Pleśna) 73
18. Z Tuchowa przez Pogórze Ciężkowickie (Tuchów) 81
19. Wokół Ciężkowic i Gromnika (Ciężkowice) 83
20. Pętla z Jamnej (Jamna) 91
21. Na przedpolu Beskidu Niskiego (Bobowa) 94
22. Z Nowego Sącza na Pogórze Rożnowskie (Nowy Sącz) 101
23. Z widokiem na Jezioro Rożnowskie (Tęgoborze) 104
24. Śladami historii z Limanowej (Limanowa) 111
25. Karpackim Szlakiem Rowerowym (Jodłownik) 114
26. Ze Stryszawy w Pasmo Jałowieckie (Stryszawa) 121

Dni Otwartych Winnic – Winnica Dąbrówka

Ponad 20 lat temu mieszkańcy Małopolski dowiedzieli się z lokalnych gazet o założonej przez Uniwersytet Jagielloński winnicy w Łazach koło Bochni. Informacja ta wzbudziła spore zainteresowanie ze strony czytelników, ale również zdziwienie i powątpiewanie, czy to przedsięwzięcie się uda. Większość z nas uważała wówczas winogrona za owoce tak samo egzotyczne jak banany czy pomarańcze. Dla niewtajemniczonych nawet uprawa winorośli w przydomowych ogródkach traktowana była co najwyżej jako przejaw pasji ogrodnika amatora. Winnice z kolei kojarzyły się z Włochami, Francją, Hiszpanią, Grecją – krajami gdzie panuje cieplejszy i łagodniejszy klimat niż w Polsce. Nic bardziej mylnego. Winorośl znana była w Małopolsce już w XII w., a wielką rolę w propagowaniu jej uprawy odegrały zakony, w tym przede wszystkim tynieckich benedyktynów. W średniowieczu posiadanie winnicy przez książęta miało znaczenie nie tylko użytkowe, ale przede wszystkim prestiżowe, traktowano je bowiem jako symbol przynależności do kręgu kultury łacińskiej. Jednak poczynając od końca XVI w., duży import wina z Węgier sprawił, że małopolskie winiarstwo zaczęło stopniowo podupadać.

Dziś w Polsce obserwujemy odrodzenie tradycji winiarskich. W Małopolsce działa wiele winnic, z których część jest otwarta dla turystów. Ich właściciele chętnie zapraszają do siebie, aby zapoznać gości z gospodarstwem i zachęcić ich do degustacji i zakupu wina na miejscu. Wina z małopolskich winnic stały się dostępne w restauracjach i specjalistycznych sklepach winiarskich w Krakowie, Warszawie i innych dużych miastach w Polsce. Mało tego – odnoszą sukcesy na międzynarodowych konkursach winiarskich! Małopolska bowiem stała się jednym z dwóch (obok Lubuskiego) największych regionów winiarskich w Polsce. Wspomniana na początku uniwersytecka winnica w Łazach, zresztą niejedyna tego typu w kraju, stała się częścią prężnie działającego Rolniczego Zakładu Doświadczalnego UJ, z własną kadrą naukową oraz doskonale wyposażonym laboratorium.

Specyficzną cechą małopolskich winnic jest ich rozdrobnienie. Tylko nieliczne posiadają powierzchnię przekraczającą 2 ha i produkują ponad 10 tys. butelek wina rocznie. Z jednej strony stwarza to dobre warunki do prowadzenia uprawy w bardziej naturalny sposób, niezwykle cenione w obecnych czasach. Z drugiej tak mała skala produkcji może okazać się po prostu nierentowna. Potrzebne są inne działania wspierające funkcjonowanie takich winnic. W tej sytuacji wielką szansą jest specjalistyczna turystyka winiarska, zwana **enoturystyką**. Polega ona na poznawaniu regionów winiarskich, gdzie zwiedza się winnice, bierze się udział w różnego rodzajach degustacjach, czy dniach otwartych. Uczestnicy takich wyjazdów nierzadko

smakują różnych win w połączeniu z lokalną kuchnią, a także kupują „u źródła” kilka butelek wina, które zabierają do domu.

Szczególnym sposobem poznawania małopolskich winnic jest **enoturystyka rowerowa** – popularna w innych krajach, w Polsce zdobywająca coraz więcej fanów. Mają oni własne strony internetowe, blogi i fora oraz biura podróży przygotowujące dostosowaną do ich potrzeb ofertę enoturystyczną.

Także i my chcemy zachęcić wszystkich do połączenia rowerowej aktywności z odkrywaniem małopolskich winnic. Z myślą o tych, którzy chcieliby poznać je z perspektywy dwóch kółek, przygotowaliśmy niniejszy przewodnik, zawierający propozycje 26 wycieczek po województwie małopolskim. Wszystkie zostały tak zaprojektowane, aby przebiegały niedaleko winnic leżących na Małopolskim Szlaku Winnym. Większość z nich wiedzie zatem przez Pogórza Wielickie, Wiśnickie, Rożnowskie, Ciężkowickie oraz na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Ale są też trasy wyznaczone w innych rejonach województwa: na Wyżynie Miechowskiej, w Beskidzie Żywieckim, w Beskidzie Wyspowym, w okolicach Nowego Sącza, a nawet w Krakowie. Regiony te charakteryzuje urozmaicona rzeźba, znaczne wyniesienie powyżej den dolin, strome stoki – właśnie takie cechy terenu najbardziej sprzyjają uprawie winorośli. Czy są też korzystne dla rowerzystów? Na pewno poprowadzone tam trasy rowerowe mogą okazać się całkiem wymagające ze względu na konieczność pokonania stromych i długich podjazdów. Nie trzeba się jednak tym zniechęcać. Poniesiony trud zrekompensuje nam **możliwość podziwiania wspaniałych krajobrazów**, towarzyszących z reguły małopolskim winnicom. Także plantacje winnej łozy, nierzadko malowniczo rozlewające się po falistej powierzchni opadających stoków rozświetlonych słońcem, nadają szczególnego uroku otoczeniu. Wreszcie atrakcją samą w sobie jest zwiedzanie winnic. Staraliśmy się, aby długość każdej wycieczki mieściła się w przedziale 30–40 km. Wszystkie wycieczki mają formę zamkniętych pętli, a ich początek i koniec znajdują się w miejscach łatwo dostępnych komunikacyjnie, z możliwością pozostawienia samochodu.

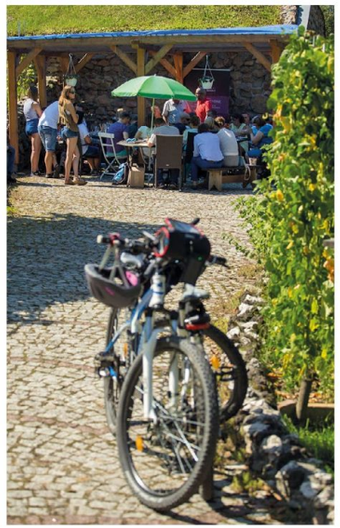
Na mapach umieściliśmy również piktogramy pociągu wraz z informacją o odległości do najbliższej stacji kolejowej. Odległość tę obliczono nie od punktu rozpoczęcia wycieczki, lecz od najbliższego punktu na trasie.

Jak tylko było to możliwe, propozycje wycieczek poprowadziliśmy po **istniejących szlakach rowerowych**. Niestety najczęściej ich oznaczenie w terenie jest niekompletne. Dlatego chcąc ułatwić Państwu orientację terenową, wszystkie opisane trasy w przewodniku przedstawiliśmy na mapach. Umieściliśmy na nich **gęstą sieć punktów kilometrażu**, podając przy każdym z nich odległość od miejsca startu.

Większość propozycji prowadzi drogami asfaltowymi lub utwardzonymi, o niewielkim natężeniu ruchu samochodowego. Najlepiej sprawdzi się rower trekkingowy lub gravel, a na wycieczkach obejmujących odcinki terenowe polecamy rower MTB.

Informacje o serwisach, sklepach i wypożyczalniach rowerów można znaleźć w bazie Miejsc Przyjaznych Rowerzystom (MPR) na stronie: https://narowery.visitmalopolska.pl/miejsca-przyjazne-rowerzystom.

Życzymy satysfakcji z pokonywania Małopolskiego Szlaku Winnego na rowerze.

Rowerzyści w Winnicy Gaj

Małopolski Szlak Winny
Mapa poglądowa wycieczek

PROPOZYCJE WYCIECZEK

1 Na Wyżynie Miechowskiej
2 Po pagórkach, z historią w tle
3 Przez Pustynię Błędowską
4 Po zboczach doliny Prądnika
5 Szlakiem Podkrakowskich Dolinek
6 Szlakiem okrężnym gminy Zielonki
7 Przez Las Zwierzyniecki
8 Z Mogilan przez Pogórze Wielickie
9 W kierunku wzgórza Srebrnej Góry
10 Grzbietami Pogórza Wielickiego
11 Leśna pętla wokół Libiąża
12 W Dolinie Karpia
13 Po Pogórzu Wiśnickim
14 Z widokiem na Dunajec
15 U podnóży Szpilówki
16 Z Zakliczyna na Pogórze Rożnowskie
17 Po Pogórzu Ciężkowickim
18 Z Tuchowa przez Pogórze Ciężkowickie
19 Wokół Ciężkowic i Gromnika
20 Pętla z Jamnej
21 Na przedpolu Beskidu Niskiego
22 Z Nowego Sącza na Pogórze Rożnowskie
23 Z widokiem na Jezioro Rożnowskie
24 Śladami historii z Limanowej
25 Karpackim Szlakiem Rowerowym
26 Ze Stryszawy w Pasmo Jałowieckie

Na Wyżynie Miechowskiej 1

Janowiczki → Dziemierzyce → Nasiechowice → Klonów → Góry Miechowskie → Kalina Wielka → Śladów → Grzymałów → Dosłońce → Racławice → Janowiczki

Suma podjazdów: 370 m
Przewyższenie: 126 m
Drogi przez las: 0,9 km

Drogi asfaltowe: 27,1 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 0,7 km

Oznaczenie trasy w terenie: bez szlaków: 27,8 km

27,8 km
średnia

Proponowana wycieczka prowadzi przez okolice Racławic, jeden z najciekawszych i najbardziej malowniczych zakątków Wyżyny Miechowskiej. Okolica słynie przede wszystkim z bitwy pod Racławicami, znanej z lekcji historii, którą upamiętnia kopiec Kościuszki w Janowiczkach. Po drodze warto zatrzymać się przy interesujących rezerwatach przyrody, chroniących charakterystyczną dla tego regionu roślinność stepową. Dobrym uzupełnieniem wycieczki będzie także wizyta w pobliskiej Winnicy Dosłońce. Wycieczka nie należy do szczególnie wymagających, choć miejscami czekają na nas krótkie, ale strome podjazdy. Prowadzi głównie drogami o niewielkim natężeniu ruchu samochodowego. Jej dużym atutem są rozległe panoramy, szczególnie na odcinkach biegnących szerokimi wierzchowinami, wśród pól i niewielkich zadrzewień.

0,0 Janowiczki. A Miejsce rozpoczęcia i zakończenia wycieczki. Dogodny parking. Obok zadbany park przed pomnikiem Głowackiego i kopcem Kościuszki – miejsce częstych uroczystości historycznych związanych z tematyką kościuszkowską.

Kopiec Kościuszki – pomnik ziemny w formie piramidy o wys. 13,8 m usypany na wzgórzu Zamczysko dla upamiętnienia zwycięstwa Polaków w bitwie pod Racławicami. Prace przy sypaniu kopca trwały 7 lat, od 1926 do 1934 r. Pomysł usypania kopca narodził się podczas wielkiej manifestacji niepodległościowej w 100 rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki.

Pomnik Wojciecha Bartosza Głowackiego – odsłonięty 22 maja 1994 r. w ramach obchodów dwusetnej rocznicy Insurekcji Kościuszkowskiej. Autorem dzieła jest Marian Konieczny, znany rzeźbiarz, profesor krakowskiej ASP. Pomnik został odlany w brązie, waży 9,3 tony, a jego wysokość wynosi 10,5 m.

Kopiec Kościuszki na wzgórzu Zamczysko

Pomnik Wojciecha Bartosza Głowackiego

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższa stacja kolejowa: Miechów (9 km)

Najbliższa propozycja: 2. Po pagórkach, z historią w tle, str. 12

Dwór w Janowiczkach – wraz z otaczającym go parkiem powstał na przełomie XVIII i XIX w. Początkowo był budynkiem drewnianym, krytym gontem. Wielokrotnie przebudowywany, ostateczną formę nadano mu w 1836 r. Niestety zabytek od wielu lat znajduje się w złym stanie technicznym i oczekuje na kompleksową renowację.

Dwór w Janowiczkach, stan w 2015 r.

Willa Walerego-Sławka – wybudowana w latach 1934–1935 z przeznaczeniem na dom letni płk. Walerego Sławka, premiera Polski w latach międzywojennych.

1,1 Dziemierzyce – skrzyżowanie dróg. **B** **Wysoki drewniany krzyż** znajdujący się w miejscu, gdzie Jan Styka szkicował teren do swojej panoramy. Obecny krzyż został ustawiony w 1886 r. z okazji udostępnienia do zwiedzania Panoramy Racławickiej we Wrocławiu.

1,7 **C** Dwie **mogiły kosynierów** położone na dziemierzyckim wzgórzu, upamiętniające parę kosynierów poległych w bitwie racławickiej.

6,8 Klonów **D** **Rezerwat przyrody Dąbie** – ścisły rezerwat stepowy, pow. 2,61 ha, utworzony w 1955 r. Położony na stromym stoku wzniesienia zbudowanego z margli i wapieni kredowych. Przedmiotem ochrony jest roślinność muraw kserotermicznych, którą tworzą między innymi orlik pospolity, wawrzynek wilczełyko, len złocisty,

Rezerwat przyrody Dąbie

zawilec wielkokwiatowy, miłek wiosenny, dziewięćsił bezłodygowy, lilia złotogłów, obuwik pospolity.

10,7 **E** **Pomnik ku czci żołnierzy z oddziału „Skrzetuski”** 106. Dywizji Piechoty AK walczących z niemieckim okupantem od wiosny 1944 r. do styczniowej ofensywy wojsk radzieckich w 1945 r. oraz dwóch mieszkańców Gór Miechowskich, zabitych w 1946 r. przez UB.

20,1 Grzymałów **F** **Dwór w Jabłoniowym Sadzie** – dawna gajówka i osada leśna założona na początku XVIII w. przez Raszowskich herbu Grzymała. Obecni właściciele przeprowadzili gruntowny remont obiektu, któremu nadano wygląd dawnego dworu ziemiańskiego. Oprócz komercyjnego wynajmu na wesela i inne imprezy okolicznościowe, organizowane są tu również imprezy kulturalne: koncerty, spotkania artystyczne, warsztaty malarskie.

Mogiły kosynierów

Rezerwat Wały

22,8 **G** **Winnica Dosłońce**
Winnica Dosłońce liczy sobie zaledwie 0,22 hektara powierzchni, ale w przyszłości zostanie powiększona do około jednego hektara. Obecna skromna plantacja jest swego rodzaju pilotażem służącym testowaniu różnych metod uprawy i odmian winorośli. Winnica jest zlokalizowana na ciepłym, południowo-zachodnim zboczu, a typowa dla tych okolic lessowa gleba na podłożu margli zapewnia dobry drenaż i chroni krzewy winorośli przed nadmierna wilgocią. Uprawiane szczepy: *bianca, jutrzenka, seyval blanc i muszkat na wina białe oraz regent, rondo, leon millot, marechal foch, cabernet dorsa, roesler i rubinet na wina czerwone.*
Winnica prowadzi warsztaty winiarskie, prezentacje siedliska (tematyka do wyboru), plenery artystyczne.
Kontakt: *Winnica Dosłońce*
Dosłońce 34, 32-222 Racławice
tel. 504 855 046
www.winnicadoslonce.pl
zbigniew.zobek@wp.pl

23,5 Dosłońce **H** drewniana **wieża widokowa** o wysokości ok. 15 m. Z tarasu można podziwiać rozległą panoramę okolicy – typowe dla Wyżyny Miechowskiej pagóry i padoły. Obok zadaszone miejsce odpoczynkowe.

24,2 **I** **Ścisły rezerwat przyrody Wały**, pow. 5,81 ha, utworzony w 1958 r. Położony na stromym stoku wzgórza zbudowanego z górnokredowych osadów wapienno-marglistych. Występuje tu największe w Polsce siedlisko dziewięćsiła popłocholistnego, gatunku wpisanego do Polskiej Czerwonej Księgi Roślin. Ponadto występuje tu szereg gatunków ciepło i sucholubnych: len włochaty, ostrożeń panoński, dwulistnik muszy, storczyk kukawka i inne.

26,9 **J** **Kościół murowany w Racławicach pw. Apostołów Piotra i Pawła**, zbudowany w 1778 r. w stylu późnobarokowym. Według legendy modlił się w nim Tadeusz Kościuszko przed bitwą. Obok kościoła drewniana dzwonnica z XVIII w.

Kościół w Racławicach

Winnica Dosłońce

2 Po pagórkach, z historią w tle

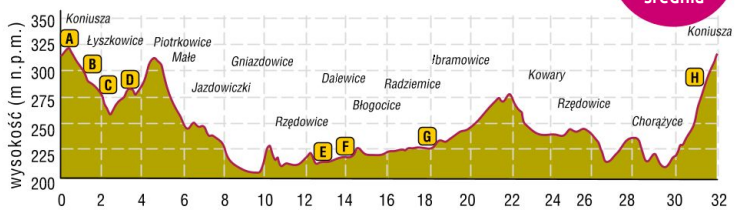
Koniusza → Łyszkowice → Koniusza → Piotrkowice Małe → Jazdowiczki → Gniazdowice → Rzędowice → Dalewice → Błogocice → Radziemice → Ibramowice → Kowary → Rzędowice → Chorążyce → Przesławice → Koniusza

Suma podjazdów: 485 m
Przewyższenie: 120 m
Drogi przez las: 1 km

Drogi asfaltowe: 30,9 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 1,1 km

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach 6,2 km
– bez szlaków: 25,8 km

32 km
średnia

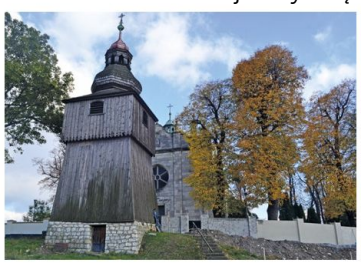

Kolejna propozycja wycieczki na Wyżynie Miechowskiej, tym razem w jej południowo-wschodniej części, na pograniczu z Płaskowyżem Proszowickim. Dominuje tu krajobraz pagórkowaty, rolniczy. Tereny wybitnie otwarte, bezleśne – co z kolei gwarantuje nam rozległe i urokliwe widoki, nie tylko na najbliższe okolice, ale także na odległe Beskidy: Wyspowy, Makowski, Żywiecki, Mały i Tatry. To także kolejna trasa biegnąca po śladach powstańców kościuszkowskich zmierzających w kierunku Racławic. Na pamiątkę tego wydarzenia wyznaczono rowerowy szlak kościuszkowski prowadzący do Racławic. Będziemy nim podążali na odcinku Radziemice – Koniusza. Niestety oznakowanie tego szlaku, podobnie jak pozostałych, w zasadzie nie istnieje. W orientacji w terenie pomocna będzie nasza mapa.

Winnica Koniusza

0,0 Wycieczkę rozpoczynamy w centrum Koniuszy. Miejsce postojowe dla samochodu znajdziemy w pobliżu szkoły i urzędu gminy po przeciwnej stronie.

0,2 A Kościół w Koniuszy św. Piotra i Pawła, wielokrotnie przebudowywany, obecnie w stylu późnobarokowym z zachowanymi elementami architektury gotyckiej. Wewnątrz warto zwrócić uwagę na herb Uniwersytetu Jagiellońskiego, od XV w. proboszczami parafii bowiem były osoby związane z uczelnią. Należeli do nich Bernard Wapowski, kartograf – autor pierwszej mapy Polski, oraz Hugo Kołłątaj, współtwórca Konstytucji 3 Maja.
Przed kościołem XVIII-wieczna drewniana dzwonnica. W najbliższym sąsiedztwie znajduje się stara plebania. W otaczającym ją ogrodzie kamienny stół. Według tradycji podczas postoju w drodze na Warszawę zasiadał przy nim Tadeusz Kościuszko.

Kościół w Koniuszy

1,4 B Winnica Koniusza
To niewielka, rodzinna winnica założona w 2006 r. Usytuowana jest na łagodnym stoku o południowo-zachodniej ekspozycji, na wys. 280 m. Jej podłoże stanowią urodzajne gleby wytworzone na lessach i rumoszu skał węglanowych. Zajmuje pow. ok. 0,7 ha. W winnicy uprawiane są krzewy winorośli odmian czerwonych – głównie *rondo, regent* oraz odmian białych – *solaris, johaniter*. Produkcja wina odbywa się w sposób tradycyjny: stosowany jest zbiór ręczny oraz segregacja gron. Wino dojrzewa w beczkach z dębu węgierskiego i w zbiornikach ze stali nierdzewnej. Właściciele oferują zwiedzanie winnicy w lecie oraz weekendowe degustacje w plenerze, połączone z rozmowami o produkcji wina i prowadzeniu winnicy.
Kontakt: *Winnica Koniusza,*
Łyszkowice 46, 32-104 Koniusza
tel. 502 673 820
www.winnicakoniusza.pl
winnicakoniusza@gmail.com

INFORMACJE PRAKTYCZNE
Najbliższa stacja kolejowa: Niedźwiedź (10 km)
Najbliższa propozycja: 1. Na Wyżynie Miechowskiej, str. 9

2,5 *Stąd, na skraju wsi, odchodzi w lewo polna droga prowadząca do interesującego miejsca pamięci.* **C** **Pomnik pomordowanych** tutaj 28 mieszkańców Łyszkowic i Posądzy. Zbrodni dokonali Niemcy 28 stycznia 1944 r. Powodem tej największej pacyfikacji na ziemi proszowickiej w czasie II wojny światowej był odwet za napad partyzantów na pociąg wiozący wódkę, stanowiącą niemiecki kontyngent.

Dwór w Łyszkowicach

3,0 **D** **Dwór w Łyszkowicach** – zabytkowy, murowany dwór z 1884 r. W roku 1923 ówcześni właściciele – rodzina Woźniakowskich przekazała ten obiekt Żeńskiej Szkole Rolniczej. Obecnie mieści się w nim dom pomocy społecznej. W architekturze wyróżnia się czterokolumnowy ganek z charakterystycznym zegarem w górnej części. Przed dworem popiersie Adama Chmielowskiego, patrona DPS-u.

12,6 **E** **Obelisk ku czci Wojciecha Bartosza Głowackiego**, urodzonego w Rzędowicach, który wsławił się brawurowym zdobyciem armat rosyjskich w bitwie pod Racławicami 4 IV 1794 r. Za męstwo i odwagę naczelnik Tadeusz Kościuszko mianował go chorążym Grenadierów Krakowskich. Zmarł w wyniku odniesionych ran w bitwie pod Szczekocinami w lipcu 1784 r.

Rzędowice, pomnik Bartosza Głowackiego

Wnętrze kaplicy w Dalewicach

14,2 *Z tego miejsca warto zjechać z trasy, by zobaczyć drewnianą kaplicę w Dalewicach. W tym celu skręcamy w lewo przed widoczną remizą strażacką. Przejeżdżamy przez most na Ścieklcu aż do skrzyżowania, na którym skręcamy w lewo. Niespełna 100 m dalej w prawo, obok krzyża, odchodzi ostro w górę asfaltowa wąska droga, a w zasadzie chodnik, do interesującego nas zabytku.*

F **Drewniana kaplica pw. Nawiedzenia i Zwiastowania NMP** – malowniczo położona na wzgórzu w otoczeniu drzew i nad doliną rzeki Ścieklec. Powstała w połowie XVII w. Od tego czasu nie zmieniono pierwotnego kształtu kaplicy, poza dobudowaniem niewielkiej zakrystii w 1914 r. Wewnątrz na ścianach i stropach cenna polichromia figuralna i roślinna z XVII i XVIII w.

17,7 **G** **Radziemice, kościół św. Stanisława Biskupa z 1. poł. XVII w**. Obiekt murowany, orientowany o skromnych cechach architektury barokowej. Kościół bezwieżowy, jedynie z wieżyczką na sygnaturkę nad nawą.

23,2 *Skręcamy w prawo, w wąską drogę asfaltową. To pierwsza przecznica od ostatniego skrzyżowania z drogowskazem na Błogocice.*

31,2 **H** **Dąb Kościuszki** – potężne drzewo o wysokości ponad 20 m i obwodzie 565 cm, pomnik przyrody. Jak niesie wieść gminna, w cieniu tego drzewa naczelnik powstania Tadeusz Kościuszko odbierał defiladę od sformowanych tu oddziałów chłopskich, które następnie wyruszyły do Racławic. Tam, wraz z innymi kosynierami, stoczyli zwycięską bitwę z wojskami rosyjskimi.

32,0 Koniusza. Koniec wycieczki.

Przez Pustynię Błędowską 3

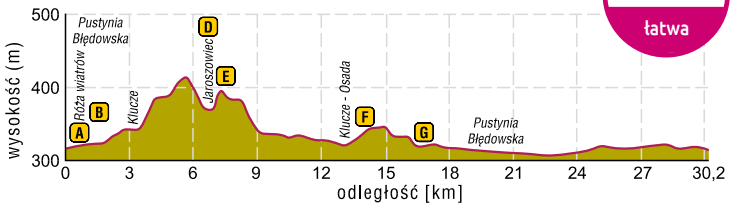
Pustynia Błędowska, parking → Klucze → Jaroszowiec → rezerwat Góra Stołowa im. Ryszarda Malika → Klucze → Pustynia Błędowska, parking

Suma podjazdów: 230 m
Przewyższenie: 105 m
Drogi przez las: 22,8 km

Drogi asfaltowe: 9,0 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 21,2 km

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 28,5 km
– bez szlaków: 1,8 km

30,2 km
łatwa

Podczas tej wycieczki pustynny krajobraz Pustyni Błędowskiej przeplata się z leśnymi drogami Jury i ciekawymi miejscami związanymi z historią oraz przyrodą regionu. Po drodze odwiedzimy Różę Wiatrów, Sanktuarium w Jaroszowcu, rezerwat Góra Stołowa im. Ryszarda Malika oraz cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej. Największą atrakcją będzie przejazd trasą VeloPustynia. Mimo kilku podjazdów wycieczka jest stosunkowo łatwa pod względem przewyższeń. Większość pętli prowadzi drogami utwardzonymi, a w kilku miejscach istnieje możliwość jej skrócenia.

0,0 **Klucze** – ruszamy z płatnego parkingu przy Pustyni Błędowskiej. Niewielka liczba bezpłatnych miejsc znajduje się nieco wcześniej, przy głównej drodze.

A **Pustynia Błędowska** – to największy w Polsce obszar lotnych piasków (około 33 km^2) leżący na pograniczu Wyżyny Śląskiej i Wyżyny Olkuskiej. Rozciąga się od Błędowa po Klucze. Długość pustyni wynosi niecałe 10 km, a szerokość do 4 km. Powstanie pustyni to zasługa rozwoju w okolicy górnictwa i hutnictwa. Od początku XX w. obszar ten wykorzystywano jako poligon wojskowy. Obecnie niedostępna jest tylko jego północna część.

Pustynia Błędowska

Winnica Comte

B Róża Wiatrów
Charakterystycznym punktem turystycznym na południowym skraju Pustyni Błędowskiej jest Róża Wiatrów. Znajdują się tu drewniane pomosty, altany, tarasy, atrakcyjny plac zabaw, a w sezonie także mała gastronomia. To dobre miejsce, by zatrzymać się przed wjazdem na pustynne piaski i spojrzeć na rozległy, nietypowy krajobraz.

Przyjemną szutrówką zmierzamy w kierunku miejscowości Klucze.

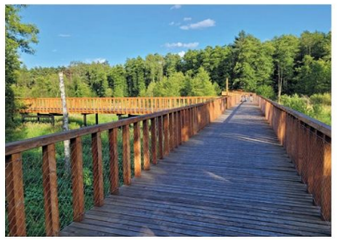
C Winnica Comte
Założyciel winnicy, Maciej Kaplita, od dawna interesował się winoroślą i jak wielu winiarzy zaczynał od sadzenia pojedynczych krzewów w przydomowym ogródku. Jego uprawy znajdują się w Kluczach na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Rozmieszczone są na dwóch działkach, położonych na łagodnych zboczach południowo-zachodnich i zachodnich, opadających w stronę położonej niżej Pustyni Błędowskiej. Najważniejszą odmianą używaną do produkcji wina czerwonego jest *dornfelder*, oprócz tego są też odporniejsze odmiany: *rondo*, *regent* i *marechal foch*. Natomiast podstawowym szczepem na wina białe jest *seyval blanc*, a jego uzupełnienie stanowi *jutrzenka* oraz ocalałe krzewy *muskatu*.
Kontakt: *Winnica Comte*
ul. Hardego 19, 32-310 Klucze
tel. 608 313 988
poczta@winnicacomte.pl

Winnica Comte

Przed nami podjazd – najpierw drogą asfaltową, a następnie gruntową – do Jaroszowca.
Znajduje się tu **Sanktuarium Najświętszej Maryi Panny Wspomożenia Wiernych D** . Kult Matki Bożej sięga 1929 r., kiedy w ołtarzu głównym ówczesnej kaplicy umieszczono obraz autorstwa Jana Szczęsnego Stankiewicza. Obecny kościół wzniesiono w latach 1981–1995.

W pobliżu znajduje się **rezerwat Góra Stołowa im. Ryszarda Malika E** , chroniący naturalne zbiorowiska buczyny i jaworzyny z języcznikiem porastające wapienne wzgórza i ostańce.

Po kilku kilometrach mijamy **cmentarz wojenny w Kluczach F** przypominający o tragicznych wydarzeniach I wojny światowej. Na niewielkim wzniesieniu pochowano żołnierzy zmarłych w pobliskim lazarecie polowym, urządzonym w budynkach dawnego tartaku.

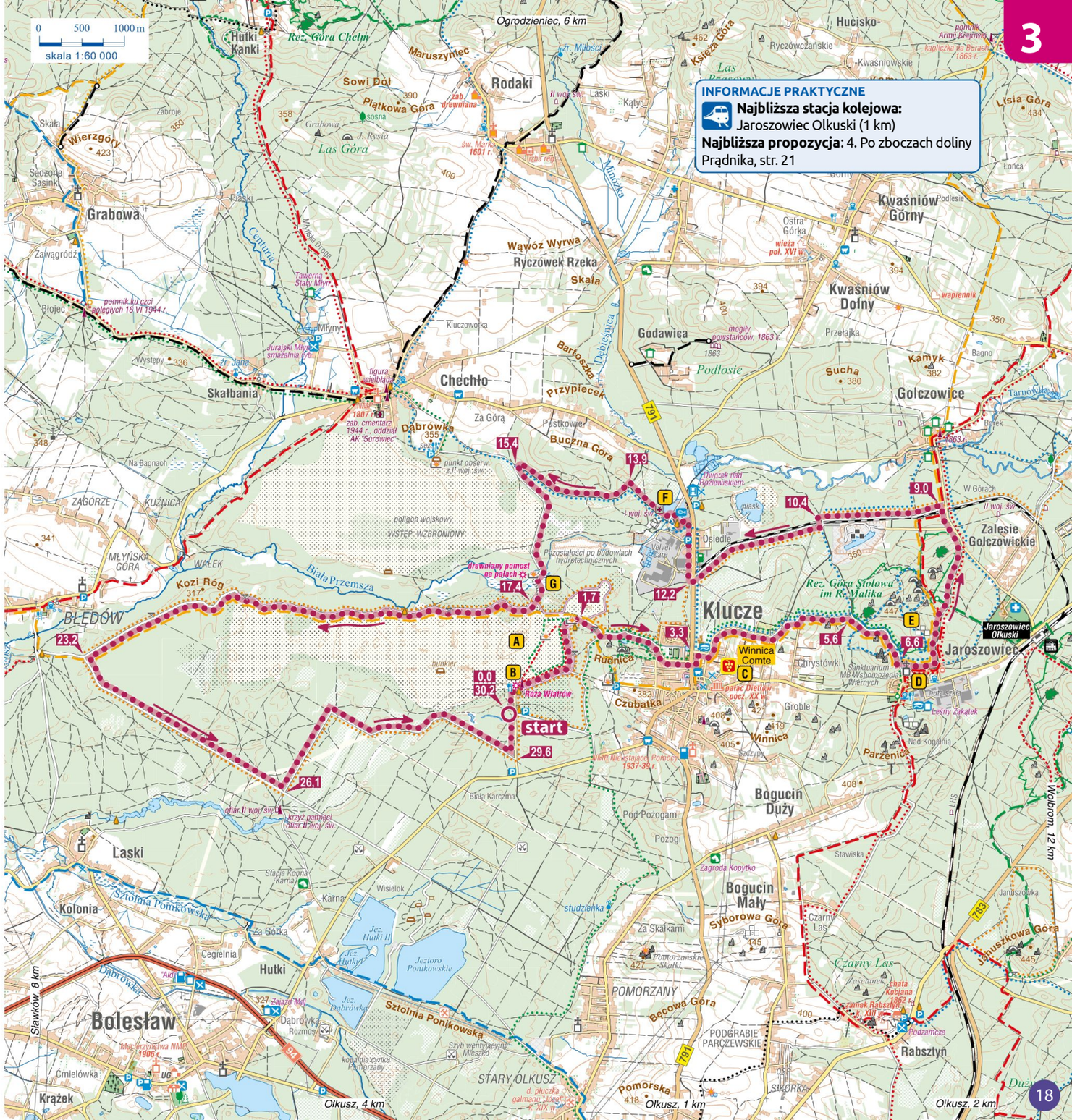

Pomosty przy Pustyni Błędowskiej

*Przejazd przez Pustynię Błędowską urozmaica **drewniany pomost na palach G** – ciekawy punkt na trasie, położony nad Białą Przemszą.*

17,4 *W tym miejscu możemy skrócić wycieczkę i wrócić bezpośrednio na parking. Warto jednak kontynuować jazdę trasą **VeloPustynia**, która prowadzi leśnymi drogami i tworzy atrakcyjną pętlę. Po drodze znajdują się miejsca odpoczynku.*

30,2 Koniec pętli.

Miejsce do odpoczynku na Pustyni Błędowskiej

0 500 1000 m
skala 1:60 000
INFORMACJE PRAKTYCZNE
Najbliższa stacja kolejowa:
Jaroszowiec Olkuski (1 km)
Najbliższa propozycja: 4. Po zboczach doliny Prądnika, str. 21
Hutki-Kanki
Rez. Góra Chełm
Ogrodzieniec, 6 km
Maruszyniec
Sowi Dół
Piątkowa Góra
Rodaki
Skała
Wierzgowy
Grabowa
Las Góra
Centuria
Wąwóz Wyrwa
Ryczówek Rzeka
Skała
Kwaśniów Górny
Kwaśniów Dolny
Godawica
Podlosie
Sucha
Golczowice
Kamyk
Zalesie Golczowickie
Jaroszowiec
Jaroszowiec Olkuski
Chechło
Skałbania
Dąbrówka
Buczna Góra
Przypiecek
Barłoszka
Dąbrowica
Za Górą
Pastkowe
Klucze
Winnica Comte
Rudnica
Czubatka
Chrystówki
Sanktuarium MB Wspomożenia Wiernych
Leśny Zakątek
Nad Kopalnią
Parzenica
Winnica
Groble
Bogucin Duży
Bogucin Mały
Syporowa Góra
Janiszowska Góra
Wolbrom, 12 km
Pod Pozogami
Pozogi
Stawiska
Zagroda Kopytko
Za Skałkami
Czarny Las
Rabsztyn
Zamek Rabsztyn
Podzamcze
POMORZANY
Becowa Góra
PODGRABIE PARCZEWSKIE
Pomorska
Olkusz, 1 km
Olkusz, 2 km
STARY OLKUSZ
SIKORKA
Bolesław
Hutki
Cegielnia
Za Górką
Kolonia
Łaski
Sztolnia Pomkowska
Sławków, 8 km
Olkusz, 4 km
Krążek
Ćmielówka
Jez. Hutki II
Jez. Hutki I
Jezioro Pomkowskie
Jez. Dąbrowka
Dąbrowka Rozmus
Biała Przemsza
Biała Karczma
Wisielok
Karna
Stacja Kolejowa Karsy
Kozi Róg
WĄLEK
MŁYŃSKA GÓRA
ZAGÓRZE
KUŹNICA
BŁĘDÓW
Na Bagnach
Jurajski Młyn
Tawerna Stary Młyn
Młyny
Zabroje
Grabowa
Piaski
Sadzone Sasinki
Błojec
Występy
Żr. Jana
Żr. Mijbcci
Laski
Kąty
Ryczówczańskie
Kwaśniowskie
Hucisko-
Las
Lisia Góra
Ostra Górka
Przelajka
Bagno
Łonca
Tarnowiec
Borek
W Górach
Osiedle
Velvet Place
Pozostałości po budowlach hydrotechnicznych
Drewniany pomost na palach
poligon wojskowy WSTĘP WZBRONIONY
punkt obserw. z II woj. św.
Dworek rodu Rożniewskich
Kluczowska
Mnicka
Mnicka
Kamyk
Bagno
Tarnowiec
Borek
Start
Róża Wiatrów
bunkier
Palac Dietlów
Groble
Winnica
Parzenica
Nad Kopalnią
Leśny Zakątek
Sanktuarium MB Wspomożenia Wiernych
Chrystówki
Rez. Góra Stołowa im. R. Malika
Pomnik Armii Krajowej
kapliczka św. Barbary
Ryczówczańskie
Kwaśniowskie
Ostra Górka
wieża poł. XVI w.
wapiennik
mogiły powstańców 1863 r.
Podlosie
Przelajka
Bagno
Tarnowiec
Borek
W Górach
Osiedle
Velvet Place
Pozostałości po budowlach hydrotechnicznych
Dworek rodu Rożniewskich
Drewniany pomost na palach
poligon wojskowy WSTĘP WZBRONIONY
punkt obserw. z II woj. św.
Kluczowska

Po zboczach doliny Prądnika 4

Prądnik Korzkiewski → dolina Prądnika → Ojców → Wielmoża → Minoga → Przybysławice → Rzeplin → Szczodrkowice – Smardzowice → Maszyce → Grębynice → Prądnik Korzkiewski

Suma podjazdów: 660 m
Przewyższenie: 135 m
Drogi przez las: 13,2 km

Drogi asfaltowe: 31,2 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 6,8 km

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach 13,8 km
– bez szlaków: 24,2 km

38 km
trudna

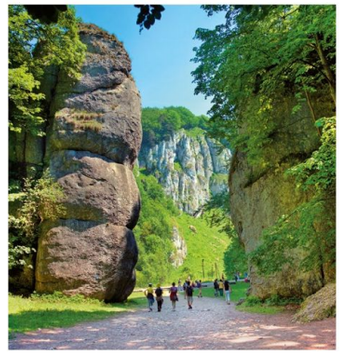
Atrakcyjna pętla, w pobliżu której znajduje się aż dziewięć winnic. Zaczynamy w Prądniku Korzkiewskim. Główną atrakcją jest przejazd doliną Prądnika na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego. Początkowa część wycieczki jest bardzo łatwa, prowadzi płaską, prawie w całości wyasfaltowaną drogą. Nie nastręczy też żadnych problemów nawigacyjnych – jedziemy cały czas w kierunku północnym, głęboką doliną, podziwiając coraz bardziej imponujące skalne zbocza. W pogodne dni spotkamy tu tłumy spacerowiczów i wielu rowerzystów. Druga część prowadząca Doliną Zachwytu przez OPN jest bardziej wymagająca – czekają nas liczne podjazdy i zjazdy, drogi gruntowe oraz szutrowe.

0,0 Prądnik Korzkiewski, startujemy z ul. Ojcowskiej.

A Winnica Nad Prądnikiem
położona jest w Prądniku Korzkiewskim. Obecnie plantacja liczy 40 arów, na których uprawia się około 1500 krzewów winorośli, w tym szczepy: *regent* i *rondo* (na wina czerwone i różowe) oraz *seyval blanc, jutrzenka* i *solaris* (na wina białe). W gospodarstwie oprócz win skosztować można: sezonowych miodów z pasieki, miodów pitnych, własnego wyrobu chleba i konfitur. W miejscu gdzie obecnie wznosi się dom z pokojami dla gości, pierwotnie znajdowała się jedna ze słynnych prądnickich papierni.
Kontakt: *Winnica Nad Prądnikiem*
ul. Ojcowska 74
32-089 Prądnik Korzkiewski
tel. 606 404 704,
www.agro-mlyn.pl
agro.mlyn@poczta.fm

Winnica Nad Prądnikiem

4,1 Urokliwe miejsce z popularną **Bramą Krakowską** i źródłem Miłości, zamkniętym monumentalną ścianą skalną po prawej stronie.

Brama Krakowska

Zamek w Ojcowie

Muzeum Ojcowskiego Parku Narodowego

5,8 **B** **Ojców, Muzeum Ojcowskiego Parku Narodowego** – muzeum mieści się w zabytkowym budynku („Pod Łokietkiem") na terenie dawnego parku zdrojowego.
Ojcowski Park Narodowy to najmniejszy spośród wszystkich 23 parków narodowych w Polsce (21,46 km²). Obejmuje fragment krasowego krajobrazu dolin Prądnika i Sąspowskiej z licznymi wąwozami, malowniczymi formami skalnymi w postaci iglic, maczug czy bram, a także jaskiniami i wywierzyskami.

6,0 **C** **Ojców, zamek** – malowniczo wkomponowane w skały ruiny zamku pochodzą z fundacji Kazimierza Wielkiego z XIV w. Obiekt można zwiedzać. Ze wzgórza roztacza się urokliwy widok na Dolinę Prądnika.

6,3 **D** **Kaplica na Wodzie** – unikatowy drewniany budynek w stylu szwajcarsko-ojcowskim wzniesiono w 1901 r. Aby obejść zakaz cara Mikołaja II dotyczący budowy obiektów sakralnych na ziemi ojcowskiej, posadowiono go na podporach ponad nurtem Prądnika.

Kaplica na Wodzie

Kościół i pustelnia bł. Salomei

8,1 *Możliwość skrócenia wycieczki. W tym celu należy skręcić w prawo, na Skałę. Niestety pojedziemy ruchliwą drogą wojewódzką z wymagającym podjazdem.*

8,6 **E** **Kościół i pustelnia bł. Salomei** – pustelnia powstała w miejscu dawnego zamku i klasztoru klarysek sprowadzonych w 1262 r. z Zawichostu przez Bolesława Wstydliwego. W 1642 r. klaryski wzniosły tu kaplicę, a w latach 1677–1691 powstał obecny zespół architektoniczny. Dziś jest to Sanktuarium bł. Salomei Piastówny.

9,8 *Odbijamy w prawo, w urokliwą Dolinę Zachwytu. Przed nami ponad dwukilometrowy odcinek gruntowej, pełnej nierówności ścieżki.*

F **Winnica Pałacu Minoga**
To przypałacowa winnica położona w sercu Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Powstała w 2017 r. jako kontynuacja dawnych tradycji gospodarstwa pałacowego i obecnie zajmuje około 4 ha. Wina powstają z własnych winogron, a proces produkcji odbywa się w piwnicach zabytkowego spichlerza z 1898 r. Odwiedzający mogą zwiedzić winnicę i wziąć udział w degustacji, połączonej ze spacerem po historycznym zespole pałacowo-parkowym. Centralnym punktem założenia jest Pałac Minoga, wzniesiony w połowie XIX w. Po gruntownej renowacji odzyskał dawny blask i dziś pełni funkcje hotelowe, konferencyjne oraz kulturalne.
Kontakt: *Winnica Pałacu Minoga*
Minoga 118, 32-046 Minoga
tel. 695 295 111, www.minogapalac.pl
info@minogapalac.pl

Pałac Minoga

G **Winnica Kresy**
Znajduje się na terenie przysiółka o tej samej nazwie, w miejscowości Stoki koło Skały. Powstała w 2007 r. Miejsce to położone jest dosyć wysoko – ponad 400 m n.p.m. Podstawę upraw stanowi osiem odmian o wyższej odporności. Są to: *Regent, Rondo, Cabernet Cortis* i *Monarch* na wina czerwone i różowe oraz *Solaris, Hibernal, Johanniter* i *Seyval Blanc* na wina białe i pomarańczowe, które powoli stają się wizytówką winnicy. Na terenie gospodarstwa znajdują się: budynek winiarni z salą degustacyjną, sklepikiem z winami oraz duża wiata dla gości.
Kontakt: *Winnica Kresy*
Stoki-Kresy 35, 32-043 Skała
tel. 602 611 761, www.winnicakresy.com
winnicakresy@gmail.com

Winnica Kresy

27,1 **H** **Rzeplin, zespół dworski** – neoklasycystyczna budowla z elementami baroku pochodzi z XIX w. Obecnie własność prywatna.

28,8 **I** **Winnica Zagardle**, *patrz str. 36*

31,6 **J** **Winnica Amonit**
Położona jest w miejscowości Cianowice koło Skały. Jej nazwa nawiązuje do wymarłych stworzeń morskich sprzed milionów lat, których charakterystyczne skamieliny w kształcie spiralnych muszli często znajduje się w jurajskich wapieniach – skałach sta-

Winnica Amonit

nowiących istotny czynnik siedliska tutejszych winnic. Obecny areał winnicy to pół hektara. Uprawia się tu odmiany: *johanniter, solaris* i *cserszegi fűszeres* na wina białe oraz *regent, léon millot* i *cabernet cortis* na wina czerwone.
Kontakt: *Winnica Amonit*
Aleja Parkowa 41, 32-043 Cianowice
tel. 508 330 014, 665 749 144
www.winnicaamonit.pl
winnica.amonit@gmail.com

31,8 K Winnica Novi
Winnica została założona w 2018 roku. Sąsiaduje z XIX-wiecznym neogotyckim pałacem Dobieckich w Cianowicach, odbudowanym po wojnie. Aktualnie winorośl porasta obszar 3 ha. Rosną tu odmiany hybrydowe: *solaris, muscaris, johanniter, seyval blanc, souvignier gris, leon millot, cabernet cortis i regent.* W dawnych zabudowaniach gospodarczych powstała winiarnia, miejsca noclegowe dla fanów enoturystyki i sklep. Winnica organizuje wspólne winobrania, degustacje i koncerty.
Kontakt: *Winnica Novi*
ul. Szkolna 32-38, Cianowice Duze
tel. 500 050 224, biuro@winnicanovi.pl
www.winnicanovi.pl

Pałac Dobieckich w Cianowicach

L Winnica Sajak
Winnica położona jest w Cianowicach, w południowej części Jury Krakowsko-Częstochowskiej, około 15 km na północ od Krakowa. Powstała z pasji Sławomira Sajaka – pierwsze eksperymentalne nasadzenia wykonano w 2016 r., a kolejne w 2019 r. Na dwóch działkach rośnie około 2500 krzewów, głównie odmian białych, takich jak *Solaris, Muscaris, Seyval Blanc, Hibernal* i *Johanniter*, a także czerwonych: *Regent* i *Cabernet Cortis.*
Kontakt: *Winnica Sajak*
ul. Słoneczna 85, 32-043 Cianowice
tel. 608 646 066

Winnica Sajak

Sanktuarium w Smardzowicach

33,5 Ł Smardzowice, Sanktuarium Matki Bożej Smardzowickiej – w neogotyckim kościele wybudowanym w 1918 r. znajduje się łaskami słynący obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem z XV w.

M Winnica Cuda Wianki
Winnica powstała w 2013 roku. Położona na łagodnych południowo-zachodnich stokach wsi Smardzowice, oferuje sprzedaż win i sadzonek winorośli oraz zwiedzanie winnicy. Gospodarze prowadzą także pasiekę, w której można zakupić miód.
Kontakt: *Winnica Cuda Wianki*
Widokowa 4, 32-077 Smardzowice
tel. 603 090 862
biuro@winnicacudawianki.pl

N Winnica Krokoszówka Górska
Winnica powstała w 2005 roku, w Smardzowicach. Mała z początku plantacja zajmuje obecnie około jednego hektara. Oprócz nasadzeń służących do wyrobu wina znajduje się tu także niewielka szkółka winorośli. Winnica słynie przede wszystkim ze swoich czerwonych win, wyrabianych ze szczepów *leon millot* i *marechal foch.* Na wina białe uprawia się tu odporne krzyżówki, jak: *aurora, seyval blanc, kristaly* i *swenson red*, a także swojską *jutrzenkę.* Na terenie winnicy znajduje się wygodne miejsce do degustacji w przebudowanej na winiarnię starej stodole.
Kontakt: *Winnica Krokoszówka Górska*
ul. Spacerowa 7, 32-077 Smardzowice
tel. 501 210 873
www.krokoszowka-gorska.pl
poczta@krokoszowka-gorska.pl

Winnica Krokoszówka Górska

O Winnica Goja
Położona jest tuż przy granicy z Ojcowskim Parkiem Narodowym, na lekko nachylonym południowym zboczu, które opada stromą skarpą ku głębokiej w tym miejscu Dolinie Prądnika. Roz-

Winnica Goja

ciąga się stąd majestatyczny widok na Kraków, a przy dobrej pogodzie dojrzeć można Tatry. Podstawę nasadzeń winnicy stanowią „klasyczne" dla tych okolic szczepy winorośli: *seyval blanc* i *solaris* na wina białe oraz *leon millot, marechal foch* i *regent* na wina czerwone. Uzupełnieniem działalności winiarskiej jest niewielka szkółka winorośli. Gospodarze prowadzą także działalność enoturystyczną, oferując zwiedzanie plantacji oraz degustacje win.

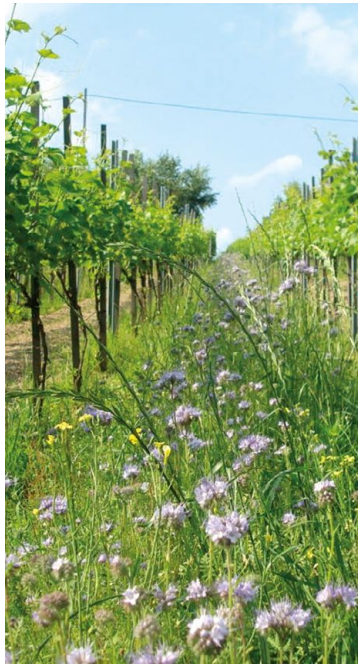
Kontakt: *Winnica Goja*
Burów 98, 32-083 Balice
Winnica: Smardzowice koło Ojcowa,
tel. 501 210 397, 12 28 55 270
www.winnicagoja.pl
poczta@winnicagoja.pl

P Winnica św. Jana

Winnica leży na wzgórzu o nachyleniu południowo-zachodnim na glebach gliniasto-piaszczystych o podłożu wapiennym. Pierwsze prace związane z przygotowaniem gruntu pod winnicę zostały wykonane w święto Jana – 27 grudnia 2013 roku. Kilka miesięcy później zostały posadzone krzewy winorośli odmian: *Marechal Foch, Leon Millot, Solaris, Regent, Swenson Red.* Kolejnymi odmianami były: *Jutrzenka, Seyval Blanc, Johanniter.* Łącznie uprawianych jest ponad 2600 krzewów na 60 arach. Produkcja wina odbywa się w niewielkiej, lecz dobrze wyposażonej przetwórni urządzonej w domu gospodarzy, kilka kilometrów od winnicy.

Kontakt: *Winnica Św. Jana*
Maszyce 55a, 32-077 Smardzowice
tel. 602 271 945, 505 298 121
www.winnicaswjana.pl
dm.kufta@gmail.com
andrzejmatoga@op.pl

R Winnica Słońce i Wiatr, str. 34

Winnica Słońce i Wiatr

Winnica św. Jana

Szlakiem Podkrakowskich Dolinek 5

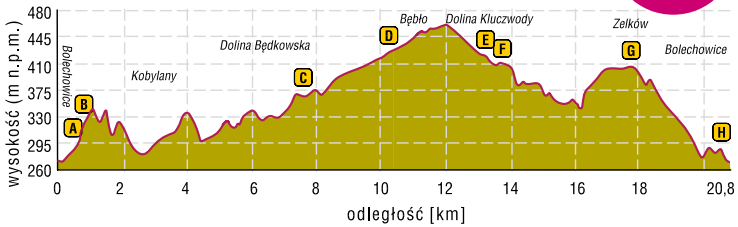
Bolechowice → Kobylany → Dolina Będkowska → Bębło → Wierzchowie → Zelków → Bolechowice

Suma podjazdów: 795 m
Przewyższenie: 125 m
Drogi przez las: 8,0 km

Drogi asfaltowe: 12,8 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 7,0 km

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach 19,9 km
– bez szlaków: 0,9 km

20,8 km
trudna

Trasa wycieczki prowadzi w większości czerwonym okrężnym szlakiem „Podkrakowskich Dolinek". Jest dosyć wymagająca, adresowana raczej dla miłośników MTB, tylko częściowo umożliwia jazdę rekreacyjną. Trudność sprawiają strome podjazdy i wymagające zjazdy. Biegnie drogami o zróżnicowanej nawierzchni, w dużej mierze polnymi i leśnymi ścieżkami. Jest to szlak o wybitnych walorach krajoznawczych, prezentujących całe piękno Dolinek Podkrakowskich w „pigułce". Po drodze znajdują się takie atrakcje jak: Dolina Kluczwody – z rezerwatem i Jaskinią Wierzchowską Górną, niemalże cała Dolina Będkowska, ponadto wiele wybitnych punktów widokowych. Odpoczynek umożliwiają liczne wiaty z ławami. Warto odwiedzić zlokalizowaną tuż przy trasie Winnicę Święty Spokój. To jedna z najbardziej urokliwych i najciekawszych upraw winorośli w najbliższych okolicach Krakowa.

0,0 Bolechowice – startujemy z parkingu.

1,0 A Brama Bolechowicka – unikalna brama skalna otwiera najkrótszą z dolinek podkrakowskich – Dolinę Bolechowicką. Tworzą ją dwie skały wapienne o wysokości dochodzącej do 30 m. To popularne miejsce wśród amatorów wspinaczki. Tu trenowali najsławniejsi polscy himalaiści, m.in. Wojciech Kurtyka.

Brama Bolechowicka

1,6 B Karniowice, dwór – późnobarokowa budowla o charakterze obronnym z XVIII w., usytuowana w otoczeniu zabytkowego parku, obecnie w rękach prywatnych.

Dolina Będkowska

7,1 C Dolina Będkowska – w malowniczej dolinie potoku Będkówka zobaczymy

najwyższą skałę Jury – Sokolicę – ulubione miejsce wspinaczy oraz największy na Jurze wodospad. Pomiędzy nimi usadowiła się Brandysówka – kultowe miejsce dla wspinaczy, z noclegami, polem namiotowym, restauracją oraz wypożyczalnią sprzętu sportowego.

10,3 **D** **Jaskinia Łabajowa** – jaskinia krasowa znajdująca się w Łabajowej Skale, która wykorzystywana jest przez wspinaczy skałkowych. Wejście do jaskini prowadzi przez duży otwór. W środku mieści się sala o długości około 34 m.

13,3 **E** **Dolina Kluczwody** – rozciąga się na długości około 7 km. Jej dnem płynie potok Kluczwoda. Najcenniejszy, środkowy fragment jaru objęty jest ochroną w postaci rezerwatu. Zobaczymy tu majestatycznie wznoszące się ku górze ostańce skalne. W północnej części doliny występuje duże nagromadzenie jaskiń. Największą, a zarazem najsławniejszą z nich jest Jaskinia Wierzchowska Górna.

13,8 **F** **Jaskinia Wierzchowska Górna** – znajduje się tutaj najdłuższa trasa turystyczna spośród wszystkich jaskiń w Polsce! Do przejścia jest około 700 m, podczas gdy długość całego labiryntu wynosi blisko 1000 m. Ściany i strop pokrywa bogata szata naciekowa. Zwiedzanie jaskini odbywa się z przewodnikiem na oświetlonej trasie.

15,7 Wiata wypoczynkowa; zrekonstruowane słupy graniczne przy wejściu do doliny – tędy do 1918 r. przebiegała granica pomiędzy zaborami austriackim a rosyjskim.

Winnica Święty Spokój

17,8 **G** **Winnica Święty Spokój**
Niewielka rodzinna winnica znajduje się w miejscowości Zelków, na południowej krawędzi Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Jej początki sięgają 2010 r. Plantację ulokowano na wysokości prawie 400 m n.p.m. Nawiązuje ona do tradycji „winnych ogrodów", jakie w XVI i XVII wieku zakładano przy pańskich dworach i podmiejskich willach, zarówno we Włoszech, jak i nad Wisłą. Jest to uprawa tyleż użytkowa, co dekoracyjna, w której krzewy winorośli sąsiadują z zagonami wonnych ziół, kwiatów oraz innych roślin ozdobnych. Na terenie o powierzchni 70 arów, który częściowo otoczono kamiennym murem, zasadzono takie odmiany, jak: *hibernal, seyval blanc* i *solaris* na wina białe oraz *cabernet cortis, regent* i *rondo* na wina czerwone.
Kontakt: *Winnica Święty Spokój*
ul. Widokowa 110, 32-089 Zelków
tel. 604 596 331

20,6 **H** **Bolechowice, kościół pw. św. Piotra i Pawła** – gotycka jednonawowa świątynia o XIV-wiecznym rodowodzie. Z tego okresu pochodzi jej najstarsza zachowana część – murowane prezbiterium. We wnętrzu zachowały się cenne gotyckie polichromie.

Inne winnice w pobliżu:
Winnica Nad Prądnikiem, *str. 21*
Winnica św. Jana, *str. 26*
Winnica Goja, *str. 25*
Winnica Krokoszówka Górska, *str. 25*

Jaskinia Wierzchowska

Olkusz 17 km
Ojcowski Park Narodowy
Ojców
Czajowice
Łazy
Jaskinia Łabajowa
Dolina Będkowska
Bębło
Będkowice
Wierzchowie
Jaskinia Wierzchowska Górna
Dolina Kluczwody
Zelków
Winnica Święty Spokój
Biały Kościół
Prądnik Korzkiewski
Korzkiew
Grebynice
Wielka Wieś
Szyce
Tomaszowice
Ujazd
Brzezie
Modlnica
Modlniczka
Zabierzów
Karniowice
Kobylany
Bolechowice
Brzezinka
Więckowice
Niegoszowice
start
Winnica Cuda Wianki
Winnica Novi
Smardzowice
Winnica Krokoszówka Górska
Winnica Goja
Maszyce
Winnica w Jana
Winnica nad Prądnikiem
Kraków 8 km
Krzeszowice 8 km

INFORMACJE PRAKTYCZNE
Najbliższa stacja kolejowa: Zabierzów (3,6 km)
Najbliższa propozycja: 4. Po zboczach doliny Prądnika, str. 21

0 500 1000 m
skala 1:50 000

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższa stacja kolejowa: Kraków Łobzów (6 km)

Najbliższa propozycja: 4. Po zboczach doliny Prądnika, str. 21

Szlakiem okrężnym gminy Zielonki 6

Zielonki → Pękowice → Trojanowice → Korzkiew → Grębynice → Niebyła → Owczary → Garliczka → Wola Zachariaszowska → Garlica Murowana → Bibice → Zielonki

Suma podjazdów: 475 m
Przewyższenie: 170m
Drogi przez las: 0,7 km

Drogi asfaltowe: 23,2 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 5,9 km

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 28,2 km
– bez szlaków: 0,9 km

29,1 km
trudna

To dość wymagająca wycieczka, poprowadzona czerwonym szlakiem okrężnym gminy Zielonki. Najtrudniejszy jest zwłaszcza jej północny odcinek. Jedziemy odsłoniętymi wierzchowinami, pokonując znaczne różnice wysokości. Nawierzchnia jest w większości asfaltowa i szutrowa, a około 2 km stanowią drogi gruntowe. Niewielkie zalesienie sprawia, że wycieczka jest wyjątkowo atrakcyjna widokowo. Po drodze można podziwiać charakterystyczne dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej odsłonięcia skalne, a także forty Twierdzy Kraków, zamek Korzkiew i małopolskie winnice.

0,0 **Zielonki**, startujemy z dużego parkingu przy ul. ks. J. Michalika.

7,3 DW nr 794; w lewo można odbić do Winnicy Przybysławice.

A Winnica Przybysławice
Winnica położona jest na południowym zboczu, na wysokości 320–325 m n.p.m., w otulinie Ojcowskiego Parku Narodowego. Z jej górnej części rozciąga się widok na Kraków, a przy dobrej pogodzie także na Beskid Wyspowy i Tatry. Uprawiane są tu odmiany *Regent* i *Cabernet Cortis* na wina czerwone oraz *Solaris, Seyval Blanc, Johanniter, Hibernal* i *Souvignier Gris* na wina białe. Winnica produkuje także wina musujące i pomarańczowe oraz zaprasza na degustacje.
Kontakt: *Winnica Przybysławice*
ul. Zamkowa 28, 32-088 Przybysławice
tel. 502 450 092
www.winnicaprzybyslawice.pl
info@winnicaprzybyslawice.pl

Zamek w Korzkwi

8,7 **B** **Korzkiew, zamek** – XIV-wieczna warownia rycerska pamiętająca czasy Kazimierza Wielkiego. Podupadającą od XVIII w. budowlę uratował potomek dawnych właścicieli, który w odnowionych wnętrzach urządził hotel z restauracją. Zwiedzający mogą wejść na dziedziniec oraz obejrzeć zrekonstruowane mury dolnego zamku i drewniane ganki, gdzie odbywają się liczne wydarzenia plenerowe.

9,0 **C** **Korzkiew, kościół pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela** – murowaną świątynię o funkcjach obronnych

Winnice: Przybysławice, Słońce i Wiatr, Garlicki Lamus, Nad Dobrą Wodą, Zagardle

Kościół św. Jana Chrzciciela w Korzkwi

Fort 45 Marszowiec

wzniesiono w 1623 r. na wzgórzu, ponad Doliną Korzkiewki. Obok znajdują się XIX-wieczna plebania i organistówka.

11,5 D Winnica Słońce i Wiatr
To rodzinna, certyfikowana ekologiczna winnica obejmująca blisko 2 ha upraw rozmieszczonych na trzech parcelach Jury Krakowsko-Częstochowskiej – od okolic Doliny Prądnika po Dolinę Dłubni. Winnice położone są na wysokości od około 300 m n.p.m. w Iwanowicach do blisko 400 m n.p.m. w Smardzowicach, na wapiennym podłożu z dominującymi glebami gliniastymi. Najstarsza parcela powstała w 2011 r. Uprawiane są odporne odmiany: *seyval* i *solaris* na wina białe oraz *leon millot*, *marechal foch*, *regent*, *rondo*, *cabernet cantor* i *cabernet cortis* na wina czerwone. Winnica prowadzi całoroczną sprzedaż win, organizuje degustacje i promuje produkcję ekologicznych oraz naturalnych win.
Kontakt: *Winnica Słońce i Wiatr*
Świńczów 69, 32-043 Skała
tel. 882 729 486, www.slonceiwiatr.pl
info@slonceiwiatr.pl

Winnica Słońce i Wiatr

20,8 E Winnica Garlicki Lamus
Winnica Garlicki Lamus należy do Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie i położona jest na terenie zabytkowego zespołu dworskiego w Garlicy Murowanej koło Zielonek. Jej nazwa nawiązuje do późnorenesansowego dworskiego lamusa – najstarszego zabytku miejscowości. Winnica zajmuje 1 ha, na którym rośnie około 3000 krzewów 15 odmian winorośli. Rocznie powstaje tu około 5–6 tys. butelek win sprzedawanych pod marką „Uniwersyteckie Grono". Większość produkcji wykorzystywana jest przez Uniwersytet do celów promocyjnych i dydaktycznych, a część trafia do sprzedaży w sklepie uczelni oraz wybranych punktach w Krakowie.
Kontakt: *Winnica Garlicki Lamus,*
Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
Garlica Murowana 1, 32-087 Zielonki
tel. 509 920 987
www.winnica.urk.edu.pl
przemyslaw.banach@urk.edu.pl

F Winnica Nad Dobrą Wodą
Położona jest w miejscowości Garlica Duchowna. Zasadzona w 2006 roku plantacja o powierzchni 0,3 ha zajmuje środkową część zbocza wznoszącego się ponad doliną rzeki Garliczki. Nazwa winnicy pochodzi od niewielkiej strugi – dopływu Garliczki – opływającej podnóże tegoż zbocza, nazywanej przez tutejszych mieszkańców Dobrą Wodą. Najważniejsze spośród uprawianych tu szczepów, to: *seyval blanc*, *jutrzenka* i *bianca* na wina białe oraz *rondo* i *dornfelder* na wina czerwone. Winnica ma częściowo charakter eksperymentalny – obok podstawowych odmian rośnie tu także kolekcja innych szczepów winorośli. Jej wina były wielokrotnie wyróżniane na Konwentach Polskich Winiarzy.
Kontakt: *Winnica Nad Dobrą Wodą*
Garlica Duchowna 56
32-087 Zielonki, tel. 609 646 122
khamela@inetia.pl

Winnica nad Dobrą Wodą

24,5 G Fort 45a Bibice – mały, dwukondygnacyjny fort pomocniczy z lat 1895–1897. Bronił międzypola fortów 45 Marszowiec i 47a Węgrzce. Obiekt w znacznym stopniu zdewastowany, nie doczekał się przebudowy.

25,7 H Fort 45 Marszowiec – klasyczny fort artyleryjski o pięciobocznym narysie, otoczony suchą fosą. Powstał w 1884 r. jako część trzeciego pierście-

Fort 45a Bibice

Winnica nad Dobrą Wodą

nia Twierdzy Kraków. Przez lata popadał w ruinę. W 1999 r. zaadaptowano go na hotel – dziś już niefunkcjonujący. Obiekt zniszczony i niedostępny.

Inne winnice w pobliżu:

Winnica Zagardle
Winnica Zagardle to rodzinne gospodarstwo winiarskie położone w przysiółku Zagardle w Szczodrkowicach, około 12 km od Krakowa. Winnica, zlokalizowana na malowniczej Jurze Krakowsko-Częstochowskiej, ma obecnie powierzchnię około 2 ha. Uprawiane są tu głównie odmiany: *Leon Millot, Marechal Foch, Regent, Rondo* i *Cabernet Cortis* na wina czerwone oraz *Seyvall Blanc, Solaris, Jutrzenka, Hibernal, Swenson Red, Saint Pepin, Adalmiina* oraz *La Crescent* na wina białe. Usytuowanie winnicy jest bardzo korzystne. Doskonała gleba wapienno-gliniasta o idealnej strukturze dobrze wpływa na jakość i aromat winogron. Dzięki temu powstające z nich polskie wina są niepowtarzalne. Jakość produktów potwierdzają liczne nagrody przyznawane na corocznych, krajowych i międzynarodowych konkursach winiarskich. Gospodarze zapraszają do wspólnego zwiedzania winnicy i serowarni Zagardle, w której powstają sery farmerskie własnej produkcji.
Kontakt: *Winnica Zagardle*
Szczodrkowice 235
32-043 Szczodrkowice
tel. 696 065 921
www.winnicazagardle.pl
poczta@winnicazagardle.pl

Winnica Zagardle

Winnica Nad Prądnikiem, *str. 21*
Winnica św. Jana, *str. 26*
Winnica Goja, *str. 25*
Winnica Krokoszówka Górska, *str. 25*

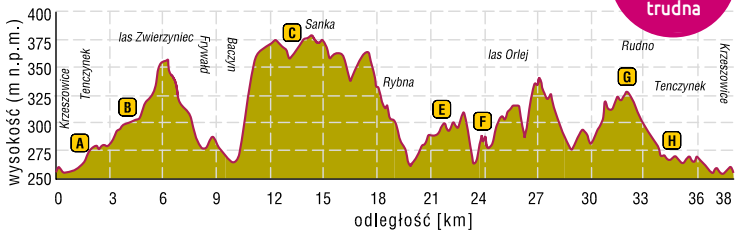

Winnica Krokoszówka Górska

Winnica Zagardle

Krzeszowice (stacja PKP) → Tenczynek → las Zwierzyniec → Frywałd → Baczyn → Sanka → Grojec → Rudno → Tenczynek → Krzeszowice (stacja PKP)

Suma podjazdów: 700 m
Przewyższenie: 125 m
Drogi przez las: 12,2 km
Drogi asfaltowe: 37,4 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 0,6 km
Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 36,1 km
– bez szlaków: 1,9 km

38 km
trudna

Wycieczka ta jest propozycją poznania niezwykle interesującego i urozmaiconego obszaru Garbu Tenczyńskiego – południowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Na jej trasie znajduje się kilka obiektów zabytkowych, spośród których najbardziej znanym są ruiny zamku Tenczyn. Znaczna część pętli przebiega przez lasy Orlej i Zwierzyniec – miejsca polowań właścicieli zamku Tenczyn, a później Potockich z Krzeszowic. Te leśne tereny, chętnie odwiedzane przez mieszkańców Krakowa i okolic, szczególnie polecane są rowerzystom. Tam bowiem istnieją asfaltowe drogi wyłączone z ruchu samochodowego oraz dobrze zachowane szlaki rowerowe. Interesujące są także tereny otwartych pól, z pięknymi widokami na dolinę Wisły i Beskidy. Po drodze można zwiedzić dwie winnice: Zagrabie i Jurę.

0,0 Krzeszowice stacja kolejowa – dogodne miejsce rozpoczęcia wycieczki, zwłaszcza dla osób, które zamierzają przyjechać tu pociągiem. Zmotoryzowani mogą skorzystać ze znajdującego się obok stacji bezpłatnego parkingu. Patrząc w kierunku zachodnim, dostrzeżemy duży wiadukt wznoszący się ponad torami kolejowymi. Prowadzi przez niego droga, którą udajemy się do Tenczynka – kolejnej miejscowości na trasie wycieczki.

1,8 Skrzyżowanie ulic Zwierzynieckiej i Pareńskiego, stara **willa Eliza**. **A** Obiekt ten, obecnie mocno zdewastowany, na przełomie XIX i XX w. należał do lekarza i profesora Uniwersytetu Jagielońskiego Stanisława Pareńskiego. Częstymi gośćmi Elizy był przyjaciel profesora, Stanisław Wyspiański oraz późniejszy zięć – Tadeusz Boy-Żeleński. Niespełna 100 m dalej w kierunku lasu widoczna stąd charakterystyczna zabytkowa **Brama Zwierzyniecka,** jedna z czterech strzegących wjazdu na tereny łowieckie Potockich z Krzeszowic.

4,1 Kolejne miejsce górnicze na terenie Tenczynka. Stąd na wprost znajduje się czynna kopalnia Niedźwiedzia Góra,

Brama Zwierzyniecka

w której eksploatuje się diabaz – skałę magmową, często wykorzystywaną jako materiał budowlany i drogowy. Tu również istniała kopalnia węgla kamiennego **Krystyna I** **B** należąca do Potockich w latach 1895–1929.

13,0 Sanka. *Przekraczamy na wprost przebiegającą po łuku szeroką szosę.*

C **Barokowy kościół pw. św. Jakuba** z początku XVIII w. W ołtarzu głównym uważany za cudowny obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem, która podaje swojemu synowi złote jabłka. W 2019 r. kościół otrzymał status Sanktuarium Matki Boskiej Pani Saneckiej, Matki Oczekiwanego Macierzyństwa.

15,0 Wielka Góra z masztem telefonii komórkowej. Na południe rozciąga się szeroka panorama m.in. na dolinę Wisły i Beskidy: Makowski, Mały i Żywiecki.
Za ostatnimi zabudowaniami Sanki, a przed masztem skręcamy w polną drogę w lewo, na południe. Odtąd poruszamy się niebieskim szlakiem rowerowym.

19,0 Rybna – Nowy Świat. *Skręcamy w prawo, ale jadąc dalej na wprost, możemy dotrzeć do Winnicy Zagrabie (ok. 800 m).*

D Winnica Zagrabie
Rodzinna winnica położona w Rybnej, na południowo-zachodnim stoku Garbu Tenczyńskiego. Obecnie zajmuje około 2 ha. Winorośl rośnie na glebach gliniastych i lessowych z wapiennym podłożem. Uprawiane są odmiany dobrze przystosowane do małopolskich warunków. W niewielkiej odległości od plantacji, w rodzinnych zabudowaniach właścicieli, znajduje się winiarnia, gdzie odbywa się produkcja wina. Winnica zaprasza na zwiedzanie i degustacje, a w sezonie letnim działa tu także Wine&Café Bar.

Winnica Zagrabie

Kontakt: *Winnica Zagrabie*
ul. Miodowa 4, 32-061 Rybna
tel. 691 404 747
www.winnicazagrabie.pl
winnica.zagrabie@gmail.com

21,8 Winnica Jura E Aby do niej dojechać, należy skręcić z Drogi Skotnickiej w prawo w drogę polną. Winnica o powierzchni około 5 hektarów, położona jest na zachodnim skraju miejscowości Rybna. 70% powierzchni zajmują odmiany winorośli na wina białe. Najliczniejszą jednak odmianą jest *cabernet cortis* przeznaczona na wino czerwone. Uprawa Od początku prowadzona jest metodami ekologicznymi, bez stosowania syntetycznych pestycydów i nawozów. Na miejscu znajduje się nowoczesna winiarnia z salą degustacyjną, gdzie odbywa się produkcja win, zwiedzanie oraz degustacje.

Winnica Jura

Kontakt: *Winnica Jura*
ul. Winnica, 32-061 Rybna
tel. 571 248 266, www.winnicajura.pl
info@winnicajura.pl

23,5 *Opuszczamy szlak niebieski, od tego miejsca trzymamy się zielonego szlaku rowerowego.* **F Rezerwat przyrody Doliny potoku Rudno** (95 ha) położony w lesie Orlej i obejmujący fragment doliny potoku Rudno. Porośnięty jest zróżnicowanymi zbiorowiskami leśnymi, w tym łęgiem olszowym. W obrębie rezerwatu znajduje się nieczynny kamieniołom porfiru „Orlej".

32,5 Parking obok ścieżki prowadzącej do **ruin zamku Tenczyn w Rudnie G.** Zamek wzniesiony na szczycie dawnego wulkanu. Dokonał tego w XIV w. jeden z najzamożniejszych i najbardziej wpływowych rodów w Polsce – ród Tęczyńskich. W XVI w. warownię przebudowano, nadając jej cechy magnackiej rezydencji z bastionami arkadowymi i krużgankami. W 1656 r. zamek został spalony w czasie potopu szwedzkiego.

Zamek Tenczyn w Rudnie

34,5 Kościół w Tenczynku H pw. Katarzyny Aleksandryjskiej wybudowano w 1742 r. Wewnątrz świątyni w ołtarzu głównym umieszczony jest obraz Przemienienia Pańskiego, będący kopią obrazu Rafaela Santi. Przed kościołem stoi wolno stojąca dzwonnica drewniana.

38,0 Krzeszowice – stacja kolejowa, koniec wycieczki.

INFORMACJE PRAKTYCZNE
Stacja kolejowa: Krzeszowice
Najbliższa propozycja: 5. Szlakiem Podkrakowskich Dolinek, str. 27

Z Mogilan przez Pogórze Wielickie

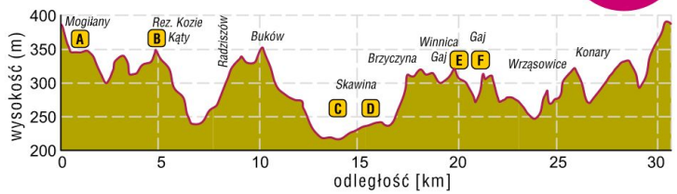
Mogilany → Las Bronaczowa → Radziszów → Buków → Skawina → Gaj → Wrząsowice → Konary → Mogilany

Suma podjazdów: 760 m
Przewyższenie: 170m
Drogi przez las: 5,3 km

Drogi asfaltowe: 24,0 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 6,7 km

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlach: 18,8 km
– bez szlaków: 11,9 km

30,7 km
trudna

To ciekawa wycieczka w bezpośrednim sąsiedztwie Krakowa, prowadząca przez Pogórze Wielickie. Znaczna jej część wiedzie drogami przez zurbanizowane fragmenty pogórza, jednak ku naszemu zaskoczeniu ruch samochodowy jest tu umiarkowany, dzięki czemu jazda jest bezpieczna i stosunkowo komfortowa. Dużymi atrakcjami są przejazd przez Las Bronaczowa oraz liczne miejsca widokowe. Wycieczka jest dość wymagająca ze względu na znaczne przewyższenie. Większość odcinków pokonamy drogami asfaltowymi, ale czekają nas również fragmenty szutrowe, a nawet zjazd leśną drogą gruntową, dlatego wskazany jest rower górski. Na początek proponujemy Mogilany. Łatwo dojechać tu Zakopianką, a w centrum wsi, przy głównej ulicy, obok kościoła znajduje się wygodny parking. Biegnie tędy pętla zielonego szlaku rowerowego, którą poprowadzona jest pierwsza część wycieczki.

0,0 Mogilany, ruszamy z parkingu.
A Zespół dworski Konopków w Mogilanach – obecny późnoklasycystyczny obiekt powstał w miejscu drewnianego dworu z XVI w., wybudowanego przez kasztelana krakowskiego Wawrzyńca Spytko Jordana. Tutaj w 1558 r. Mikołaj Rej napisał „Żywot człowieka poczciwego". Pod koniec XVIII w. wzniesiono murowaną rezydencję na planie prostokąta z portykami arkadowymi. Przebudowany i wyremontowany obiekt służy dziś Polskiej Akademii Nauk.

1,4 *Przed nami ekscytujący zjazd w kierunku lasu Bronaczowa.*

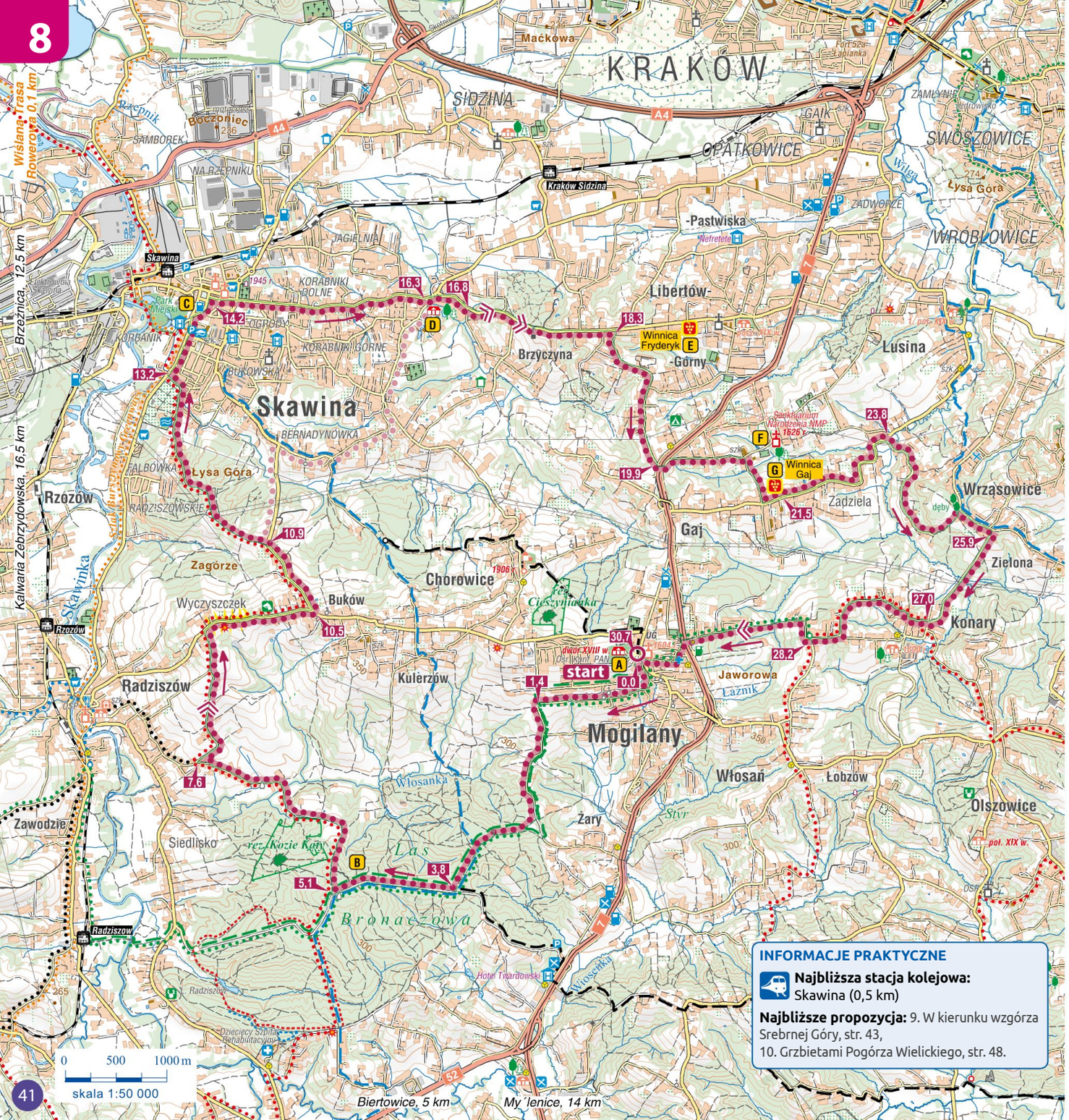
B Las Bronaczowa – zwarty kompleks leśny usytuowany na Pogórzu Wielickim, pozostałość dawnej Puszczy Karpackiej. Jego nazwa pochodzi od nieistniejącej już wsi Bronaczowa. Teren ten jest mocno zróżnicowany pod względem ukształtowania powierzchni. Przecinają go liczne jary, wąwozy i strumienie. Przez las przebiega utwardzona droga dostępna dla ruchu pieszego i rowerowego.

5,1 Miejsce wypoczynkowe z wiatą. Za czerwonym szlakiem odbijamy w prawo, po czym zjeżdżamy w kierunku Radziszowa.

7,6 *Rozpoczynamy długi mozolny podjazd na widokowy grzbiet przysiółka Wyczyszczek, skąd zobaczymy panoramę Beskidów z prawej i widok na Skawinę z lewej.*

14,2 C Skawina, rynek – wytyczony w czasach średniowiecza był świadkiem wielu wydarzeń historycznych. Tutaj w 1683 r. król Jan III Sobieski odebrał defiladę husarii zmierzającej pod Wiedeń. Rynek otaczają zabytkowe kamienice oraz ratusz z 1905 r.

Pałac w Mogilanach

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższa stacja kolejowa:
Skawina (0,5 km)

Najbliższe propozycja: 9. W kierunku wzgórza Srebrnej Góry, str. 43,
10. Grzbietami Pogórza Wielickiego, str. 48.

Rynek w Skawinie

16,3 **D** **Korabniki, zespół dworski** – renesansowy dwór obronny z XVI w. z rozciągającym się wokół zabytkowym parkiem; obecnie w rękach prywatnych.

16,8 *Rozpoczynamy trudny podjazd, czeka nas bowiem przewyższenie prawie 70 m, które musimy pokonać na odcinku 1 km.*

19,9 *Przekraczamy Zakopiankę – na drugą stronę przejedziemy nowoczesną kładką, na którą wyjedziemy…windą.*

Kładka (z windą) nad Zakopianką

E **Winnica Gaj**
Winnica Gaj położona jest w miejscowości Gaj koło Mogilan. Jej właściciel, Andrzej Barański, kupił stary drewniany dom z rozległym ogrodem i w 2004 r. posadził pierwsze krzewy winorośli. Z czasem winnica rozrosła się do około 1 ha. Obok plantacji powstała efektowna kamienna piwnica z salą degustacyjną. Obecnie gospodarstwo specjalizuje się w produkcji naturalnych win musujących wytwarzanych tradycyjną metodą *méthode ancestrale*. Powstają tu również cydry ze starych odmian jabłek oraz nalewki owocowe.
Kontakt: *Winnica Gaj*
ul. Latochówki 5, 32-031 Mogilany
tel. 608 591 960
www.facebook.com/winnicagaj

Winnica Gaj

Kapliczka – przed Mogilanami na podjeździe

F **Gaj, Sanktuarium Narodzenia NMP** – do XIX w. było to jedno z głównych miejsc pielgrzymkowych w całej Małopolsce. Strzelistą bryłę kościoła wzniesiono w 1626 r., a przebudowano w XIX stuleciu. We wnętrzu przechowywany jest cudowny obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem, namalowany na desce w XV w.

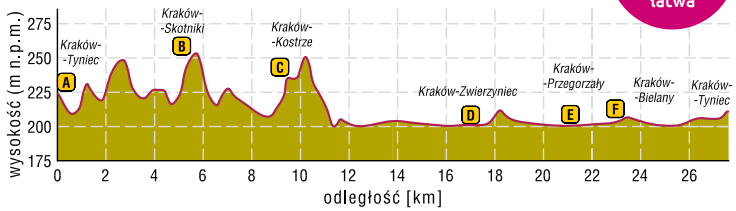
28,2 *Przed nami ostry zjazd do głębokiej doliny, a po przekroczeniu potoku kładką dla pieszych, czeka nas stromy podjazd, zmuszający początkowo do wypychania roweru pod górę.*

Sanktuarium w Gaju

W kierunku wzgórza Srebrnej Góry 9

Kraków: Tyniec → Skotniki → Kostrze → Dębniki → Zwierzyniec → Przegorzały → Bielany → Tyniec

Suma podjazdów: 200 m
Przewyższenie: 50 m
Drogi przez las: 1,5 km
Drogi asfaltowe: 25,7 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 1,8 km
Oznaczenie trasy w terenie:
WTR 7,7 km
bez szlaków: 19,8 km
27,5 km
łatwa

To jedyna wycieczka na terenie Krakowa, prowadząca przez jego zachodnią, stosunkowo mało zurbanizowaną część, uchodzącą za jedną z najpiękniejszych. Na znacznej długości jedziemy drogami rowerowymi poprowadzonymi po wałach przeciwpowodziowych Wisły i odseparowanymi od ruchu samochodowego. Tym razem nie skupiamy się na najbardziej znanych krakowskich zabytkach, takich jak Zamek Królewski na Wawelu, choć będziemy go mieć niemal na wyciągnięcie ręki. Poznamy za to inne ciekawe miejsca związane z Krakowem: forty Twierdzy Kraków oraz zabytkowe klasztory w Tyńcu, na Zwierzyńcu i Bielanach. To łatwa i rekreacyjna wycieczka, choć po drodze czeka nas kilka krótkich podjazdów.

Opactwo Benedyktynów w Tyńcu

Fort Skotniki 52 ½ (południowy)

0,0 **Tyniec**. Brzeg Wisły, dawna przeprawa przez rzekę, obecnie parking, przystanek tramwaju wodnego, lokale gastronomiczne.

Opactwo Benedyktynów w Tyńcu **A** najstarszy istniejący klasztor w Polsce, założony w XI w. na wapiennym wzgórzu nad Wisłą. Na terenie opactwa znajdują się muzeum, kawiarnia, restauracja, sklep klasztorny oraz Dom Gości. Zwiedzanie klasztoru odbywa się z przewodnikiem.

5,3 **B** **Fort Skotniki 52 1/2** (północny) wybudowany przez Austriaków w latach 1897–1898. Stanowił pd.-zach. narożnik obronny Twierdzy Kraków. Niedostępny do zwiedzania. Po drugiej stronie ul. Kozienickiej bliźniaczy Fort Skotniki 52 ½ (południowy).

Skręcamy w lewo, w ul. gen. Jana Karcza. Poniżej fortu północnego w prawo odchodzi ścieżka do cmentarza żołnierzy radzieckich z II wojny światowej. Ulicami Unruga, Laurową, Winnicką dojeżdżamy do ul. Tynieckiej. Za szkołą skręcamy w ul. Falistą, następnie ul. Pustelnia prowadzi nas do Uroczyska Kostrze.

9,0 **C** **Uroczysko Kostrze** – cenny obszar przyrodniczy – murawy suchoi ciepłolubne oraz miejsce występowania rzadkich motyli. To także wspaniały

punkt widokowy na centrum Krakowa, Babią Górę, a nawet Tatry.
*Rozpoczyna się kamienista droga prowadząca do kolejnego obiektu Twierdzy Kraków – **Fortu nr 53 Bodzów**.*

10,5 *Wjeżdżamy na drogę dla rowerów i kierujemy się w stronę centrum miasta. Prowadzi tędy **Wiślana Trasa Rowerowa** – główna oś małopolskiej sieci tras rowerowych biegnących wzdłuż Wisły.*

15,5 Most Dębnicki. *Przejeżdżamy lub przeprowadzamy rower na drugi brzeg Wisły. Zjeżdżamy do bulwaru nad Wisłą (zjazd przed karczmą Smily). Następnie osiągamy ul. Kościuszki, którą jedziemy w kierunku zachodnim.*

16,8 **D** **Klasztor Norbertanek na Zwierzyńcu**. Początki tego opactwa sięgają 2 poł XII w. Wielokrotnie niszczony, między innymi w 1241 r. przez Tatarów. Obecny wygląd w stylu barokowym nadano mu w trakcie XVII-wiecznej przebudowy.

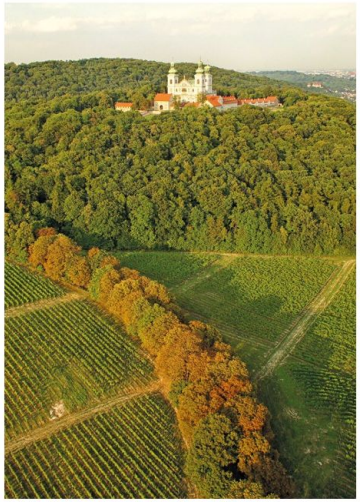
Klasztor Norbertanek na Zwierzyńcu

18,1 *Początek drogi rowerowej na wale przeciwpowodziowym Wisły.*

21,3 **E** **Zamek w Przegorzałach** – położony na skraju Lasu Wolskiego, nad Skałami Pienińskimi, jest jednym z nielicznych zachowanych na terenie Krakowa przykładów architektury z okresu II wojny światowej, wzniesionych przez władze niemieckie. Obecnie mieści hotel, restaurację oraz centrum konferencyjne.

Zamek w Przegorzałach

Widok na klasztor Kamedułów na Bielanach i Winnicę Srebrna Góra

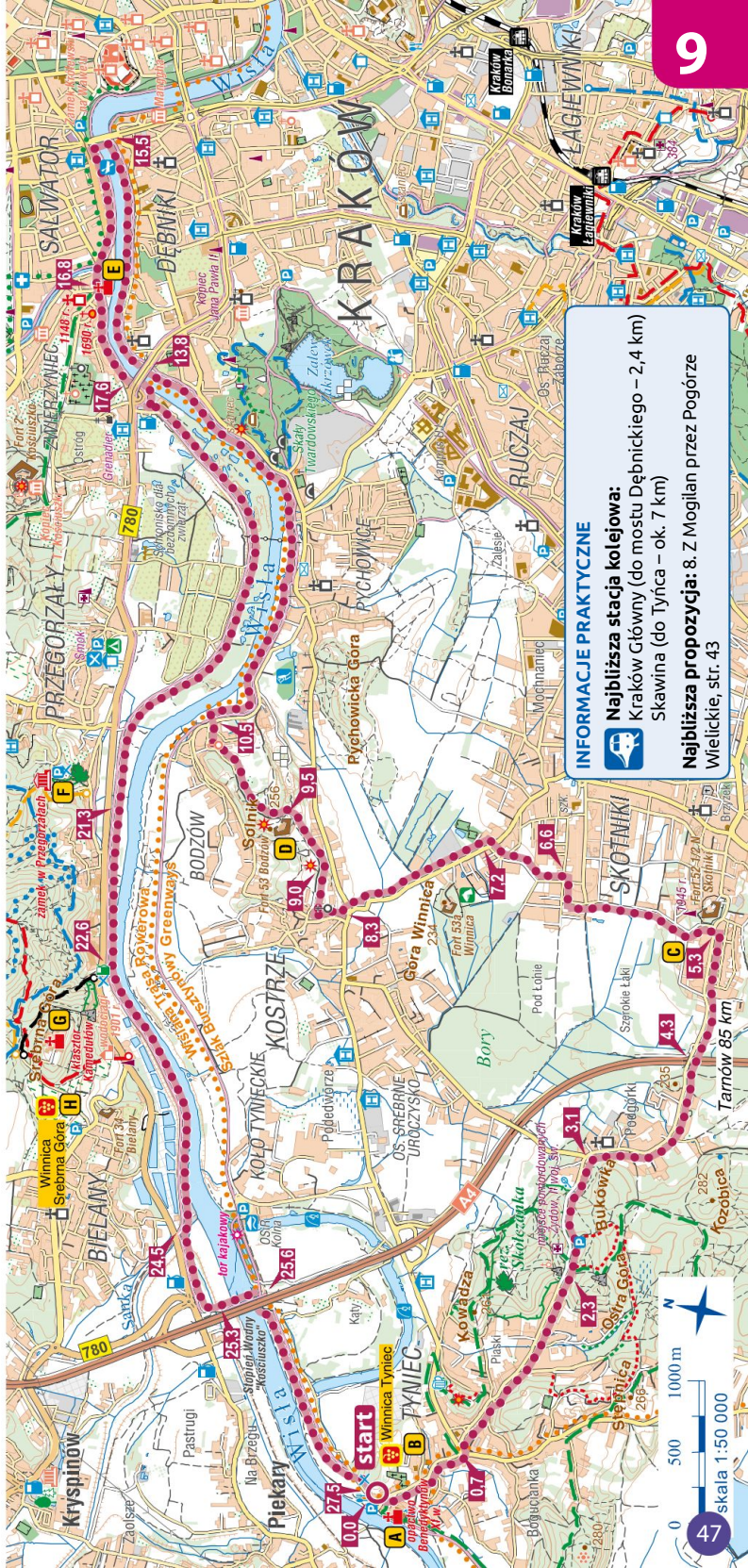
F **Klasztor Kamedułów na Bielanach** (dzielnica Krakowa) – malowniczo położony w Lesie Wolskim, na wzgórzu zwanym Srebrną Górą. Wzniesiony został na początku XVII w. To jeden z dwóch klasztorów w Polsce tego zgromadzenia, słynącego z surowej reguły i pustelniczego życia.

G **Winnica Srebrna Góra**
Winnica położona jest w Krakowie, u stóp klasztoru oo. Kamedułów na Bielanach. To największa winnica w Małopolsce i jedna z największych w Polsce. Zajmuje obecnie 28 ha i obejmuje dwie parcele – Winnicę Bielany i Winnicę Sikornik. Nawiązuje do średniowiecznych tradycji krakowskiego winiarstwa oraz klasztornych tradycji produkcji wina. Wina powstają w odrestaurowanych zabudowaniach gospodarczych klasztoru, a jedną z wizytówek winnicy jest młode wino świętomarcińskie, przygotowywane z okazji zakończenia zbiorów. Firmowy sklep winnicy znajduje się przy al. Wędrowników 2.
Kontakt: *Winnica Srebrna Góra*
al. Konarowa 1, 30-248 Kraków
tel. 507 123 895
www.winnicasrebrnagora.pl

25,3 *Kładką przeprawiamy się na drugi brzeg Wisły.*

25,6 *Przejeżdżamy pod autostradą i jedziemy dalej WTR w stronę Tyńca.*

29,0 Tyniec – koniec wycieczki.

10 Grzbietami Pogórza Wielickiego

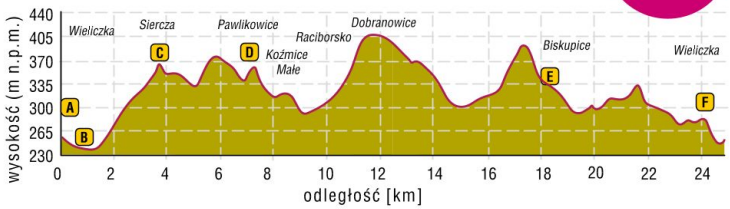
Wieliczka → Grabówki → Siercza → Pawlikowice → Koźmice Małe → Raciborsko → Dobranowice → Biskupice → Tomaszkowice → Lednica Górna → Wieliczka

Suma podjazdów: 760 m
Przewyższenie: 174 m
Drogi przez las: 2,0 km

Drogi asfaltowe: 20,9 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 4,0 km

Oznaczenie trasy w terenie:
24,9 km

24,9 km
trudna

Dosyć wymagająca propozycja wycieczki poprowadzona w całości czerwonym szlakiem rowerowym z Wieliczki. Pojedziemy wśród malowniczych wzgórz Pogórza Wielickiego. Jak przystało na pofalowany teren pogórza, przyjdzie nam się zmierzyć z licznymi podjazdami i zjazdami. Niektóre z nich będą długie i strome, jak np. podjazd do Dobranowic. Jadąc w większości w zabudowanym terenie, pozbawionym lasów (wyjątek – Las Wielki), obserwować będziemy, co chwilę wyłaniające się rozległe panoramy: w kierunku północnym – na Kraków oraz w kierunku południowym – na Beskid Wyspowy. Jazdę ułatwiać będzie asfaltowa nawierzchnia. W kilku miejscach czekają nas jednak krótkie terenowe odcinki poprowadzone drogami gruntowymi, a nawet ścieżkami. Po drodze można zwiedzić: Wieliczkę z Zamkiem Żupnym i Kopalnią Soli, klasztor w Sierczy, zabytkowe kościoły oraz winnicę w Pawlikowicach.

Kaplica w Kopalni Soli w Wieliczce

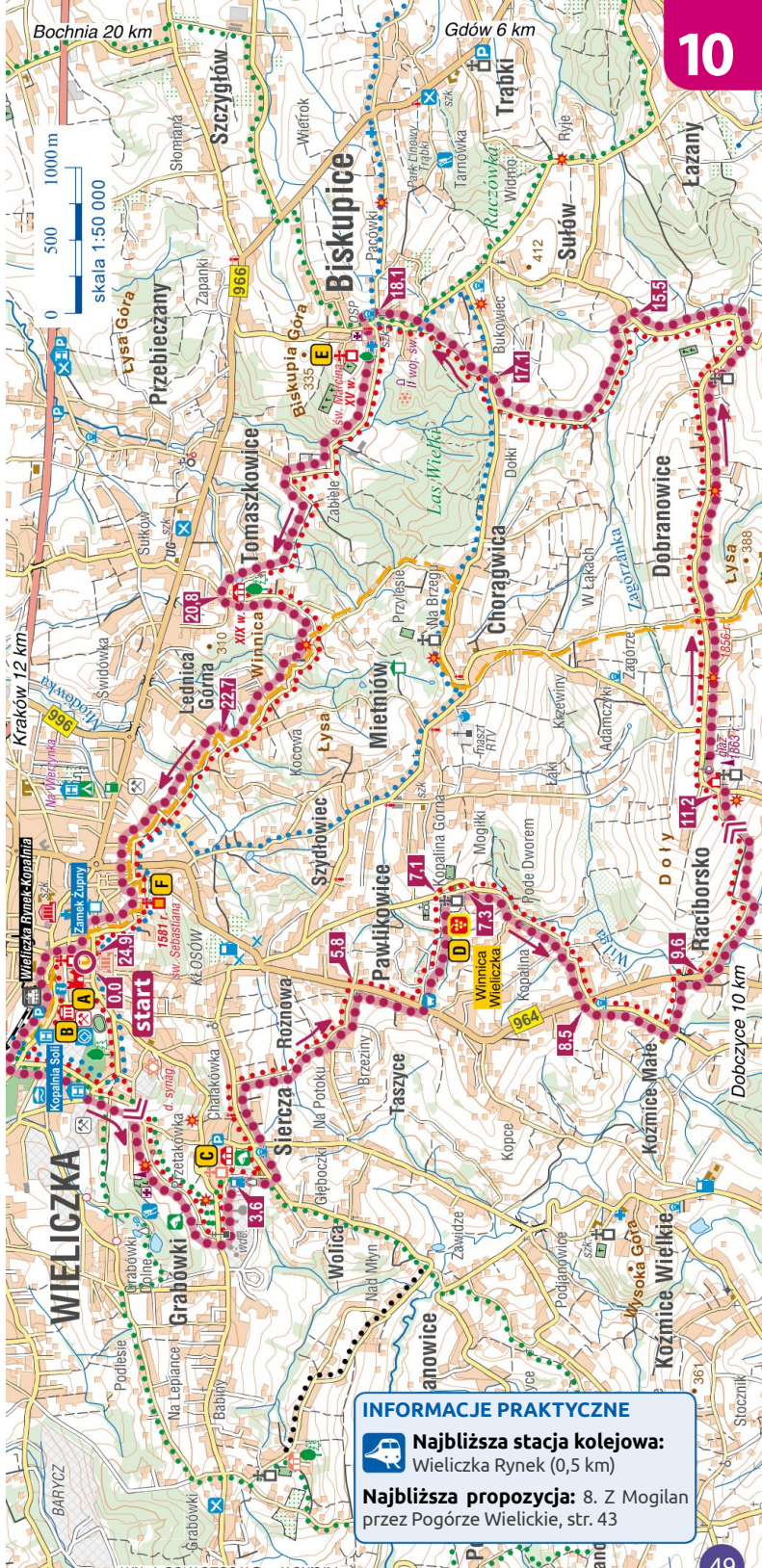

Zamek Żupny w Wieliczce

0,0 ***Wieliczka****, startujemy z centrum miasta. Po minięciu kopalni soli czeka nas podjazd w kierunku Sierczy.*

A **Wieliczka, Kopalnia Soli** – sól kamienną warzono w Wieliczce już 3500 lat p.n.e., a nieprzerwane wydobycie trwa od XIII w. Kopalnia jest w istocie podziemnym miastem wpisanym na Listę UNESCO. W litych skałach solnych górnicy wyrzeźbili 2040 komór na dziewięciu poziomach, z czego 224 uznano za zabytkowe. Znajdują się tu wspaniałe kaplice, urokliwe podziemne jeziora, oryginalne urządzenia i sprzęt.

B **Wieliczka, Zamek Żupny** – w 2013 r. zamek został wpisany na Listę UNESCO jako rozszerzenie wpisu dotyczącego kopalni soli. Jest to dawna siedziba zarządu kopalń Wieliczki i Bochni, które niegdyś tworzyły jedno wielkie solne gospodarstwo. W XVIII w. wokół budowli urządzono ogród, który do dzisiaj jest miejscem spotkań i odpoczynku mieszkańców i turystów. Obecnie odrestaurowany zamek stanowi siedzibę Muzeum Żup Krakowskich.

2,5 **Wieliczka**, cmentarz żydowski z XVI w. W tym miejscu w czasie II wojny światowej Niemcy rozstrzelali około 1000 Żydów.

Widok na Kraków

3,3 *Punkt widokowy na Kraków.*

3,6 **C** **Siercza, dwór** – dawna własność Lubomirskich, przebudowana przez kolejnych właścicieli Sierczy. Aktualnie znajduje się on w posiadaniu Zgromadzenia Sióstr Urszulanek, które przejęły go w 1921 r. Obok dworu wzniesiono kaplicę, która pełni obecnie funkcję kościoła parafialnego.

7,3 **D** **Winnica Wieliczka**
Winnica została założona w 2013 r. w Pawlikowicach, zaledwie 3 km na południe od solnego miasta, które użyczyło jej swojej nazwy. Poza samym winem i degustacją winnica oferuje bardzo rozbudowany i nietuzinkowy program enoturystyczny z możliwością osobistego zaangażowania się w prace przy uprawie winnicy i produkcji wina. Całe to ambitne przedsięwzięcie zostało wymyślone i jest realizowane przez enolożkę, Agnieszkę Rousseau oraz śląskiego winiarza, Piotra Jaskółę. Biodynamiczna uprawa realizowana jest na wyniosłym widokowym zboczu wzniesienia zwanego Laskowiec, górującym nad dawnymi zabudowaniami dworskimi w Pawlikowicach. Jeśli chodzi o odmiany to wybór padł na szlachetne odmiany *Vitis vinifera*. Ponadto winnica oferuje świetne cydry, a także naturalne kosmetyki robione na bazie wytłoków z winogron i innych uprawianych tu roślin.
Kontakt: *Winnica Wieliczka*
Pawlikowice 1a, 32-020 Pawlikowice
tel. 501 702 522
www.winnicawieliczka.com
info@winnicawieliczka.com

9,6 *Początek długiego podjazdu do Dobranowic.*

E **Biskupice, kościół pw. św. Marcina** – malowniczo usytuowana na wzgórzu gotycka świątynia datowana jest na XV w. W XVIII w. przebudowano ją w stylu neogotyckim. Wnętrze głównie późnobarokowe.

20,8 **Tomaszkowice**, dwór z XIX w., odremontowany, obecnie własność prywatna.

20,8 **F** **Wieliczka, kościół pw. św. Sebastiana** – drewnianą świątynię wzniesiono w 1581 r., a przebudowano w XVIII w. Z tego okresu pochodzi obraz św. Sebastiana, który umieszczono w rokokowym ołtarzu głównym.

Winnica Wieliczka

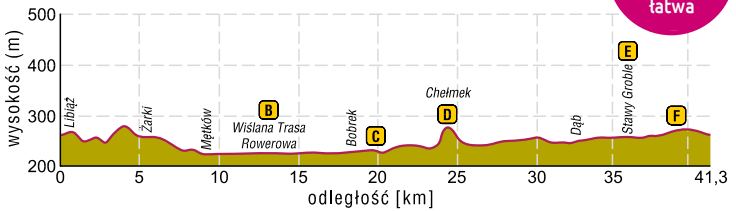
Kościół św. Sebastiana w Wieliczce

Leśna pętla wokół Libiąża 11

Libiąż, parking przy DW nr 933 → Żarki → Mętków → Wiślana Trasa Rowerowa → Bobrek → Chełmek → Stawy Groble → Libiąż, parking przy DW nr 933

Suma podjazdów: 260 m	Drogi asfaltowe: 23,3 km	Oznaczenie trasy w terenie:
Przewyższenie: 55 m	Drogi utwardzone	– po szlakach: 40,1 km
Drogi przez las: 20,7 km	i gruntowe: 18,0 km	- bez szlaku: 1,2 km

41,3 km
łatwa

Około 40-kilometrowa pętla wokół Libiąża to propozycja dla osób szukających spokojnej, niezbyt wymagającej wycieczki rowerowej. Wiedzie głównie przez rozległe kompleksy leśne, w dużej mierze wyznaczonymi szlakami rowerowymi, w tym czerwonym szlakiem okrążającym Libiąż oraz odcinkiem Wiślanej Trasy Rowerowej. Po drodze nie brakuje ciekawych miejsc – przejedziemy w pobliżu Wisły, odwiedzimy zabytkowy kościół w Bobrku, wejdziemy na wieżę widokową w Chełmku, a na zakończenie odpoczniemy nad malowniczymi stawami Groble. Całość jest niemal całkowicie płaska, dzięki czemu wycieczka doskonale nadaje się zarówno na rodzinny wypad, jak i spokojną, całodniową przejażdżkę.

A **Winnica Libiąż**
Winnica została założona w 2011 r. i dziś zajmuje ponad 4,5 ha, na których rośnie około 18 tysięcy krzewów winorośli. Położona na nasłonecznionym, zachodnim stoku w Libiążu Małym korzysta z wyjątkowego mikroklimatu i dolomitowo-wapiennego podłoża. Powstaje tu szeroka gama win – białych, czerwonych, różowych, musujących oraz likierowych, z których słynie jako jedna z nielicznych winnic w Polsce. Na miejscu działa sala degustacyjna, gdzie można poznać proces produkcji i spróbować lokalnych win.

Winnica Libiąż

Kontakt: *Winnica Libiąż*
ul. Pilotów 19, 32-590 Libiąż
tel. 697 000 888
www.winnicalibiaz.pl
rezerwacje@winnicalibiaz.pl

0,0 **Libiąż**
Wycieczkę rozpoczynamy na parkingu leśnym przy drodze wojewódzkiej. Zaledwie kilka minut dzieli nas stąd od stacji kolejowej w Libiążu, dlatego warto rozważyć dojazd pociągiem, m.in. z Krakowa. Na początek czeka nas około 1,5-kilometrowy odcinek drogą gruntową prowadzącą przez las.

1,4 *Skręcamy w prawo na asfaltową drogę. Będzie nam ona towarzyszyć przez kolejne 7 km.*

8,5 *Skręcamy w prawo i zjeżdżamy na drogę gruntową, kierując się w stronę Wiślanej Trasy Rowerowej. Przez następne 9 km jedziemy jednym z najciekawszych odcinków naszej wycieczki.*

B Wiślana Trasa Rowerowa
Wiślana Trasa Rowerowa (WTR) to jeden z najważniejszych szlaków rowerowych w Polsce, prowadzący wzdłuż biegu Wisły – od jej źródeł w Beskidzie Śląskim aż po ujście do Bałtyku. Małopolski odcinek należy do najlepiej rozwiniętych i w większości biegnie po wydzielonych drogach rowerowych oraz wałach przeciwpowodziowych, zapewniając bezpieczną i komfortową jazdę.

17,9 *Zjeżdżamy z Wiślanej Trasy Rowerowej.*

20,4 C Kościół pw. Świętej Trójcy w Bobrku
To klasycystyczna świątynia wzniesiona pod koniec XVIII w. z fundacji rodu Wielopolskich. W jej wnętrzu warto zwrócić uwagę na okazały ołtarz główny zaprojektowany przez Feliksa Księżarskiego oraz obrazy autorstwa Wojciecha Stattlera. Według miejscowej tradycji projekty części rzeźb przygotował Jan Matejko.

Za Bobrkiem jedziemy drogą szutrową, a następnie leśną drogą do Chełmka.

24,0 *Krótki podjazd wyprowadza nas na wzgórze Skała (295 m n.p.m.), gdzie znajduje się wieża widokowa.*

24,6 D Wieża widokowa im. rotmistrza Pileckiego w Chełmku
Wieża stanęła na wzgórzu Skała (295 m n.p.m.) i ma 36 m wysokości. Z tarasu widokowego rozciąga się panorama Kotliny Oświęcimskiej, Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, a przy dobrej widoczności także Beskidów i Tatr. Obiekt pełni również funkcję miejsca pamięci – upamiętnia trasę ucieczki rotmistrza Witolda Pileckiego z niemieckiego obozu Auschwitz, która prowadziła przez okolice Chełmka.

27,3 *Opuszczamy Chełmek i ponownie zagłębiamy się w rozległe kompleksy leśne.*

35,9 *Na skrzyżowaniu leśnych dróg skręcamy w prawo, kierując się do stawów Groble.*

Stawy Groble

E Stawy Groble
Malowniczy kompleks stawów położony na pograniczu Libiąża i Chrzanowa, otoczony rozległymi lasami. To popularne miejsce spacerów, wycieczek rowerowych i wędkowania, a także cenny teren przyrodniczy, gdzie można obserwować liczne gatunki ptaków wodnych. W pobliżu przebiegają szlaki piesze i rowerowe, a przygotowana infrastruktura turystyczna sprzyja odpoczynkowi na łonie natury.

41,3 *Wracamy na parking, gdzie kończymy wycieczkę.*

Kościół pw. Świętej Trójcy w Bobrku

INFORMACJE PRAKTYCZNE
Stacja kolejowa:
Chełmek
Najbliższa propozycja:
7. Przez Las Zwierzyniecki, str. 37

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe stacje kolejowe: Wadowice (3 km), Brzeźnica (3,5 km)

Najbliższa propozycja: 8. Z Mogilan przez Pogórze Wielickie, str. 43

W Dolinie Karpia 12

Woźniki → Witanowice → Lgota → Tłuczań → Marcyporęba → Wysoka → Klecza Dolna → Roków → Woźniki

Suma podjazdów: 670 m	Drogi asfaltowe: 41,5 km	Oznaczenie trasy w terenie:
Przewyższenie: 126 m	Drogi utwardzone	– po szlakach: 21,3 km
Drogi przez las: 4,7 km	i gruntowe: 1,0 km	– bez szlaków: 21,2 km

42,5 km trudna

Wycieczka prowadzi przez zachodnią część Pogórza Wielickiego, obejmującą północno-wschodnie okolice Wadowic. Na większości odcinków jedziemy drogami asfaltowymi o niewielkim lub średnim natężeniu ruchu samochodowego, prowadzącymi przez tereny otwarte, często oferujące rozległe panoramy. W okolicach Rokowa zobaczymy Beskid Mały i położone u jego stóp Wadowice, natomiast w Tłuczani otworzą się widoki na Pogórze Wielickie, dolinę Wisły i Garb Tenczyński.To jedna z dłuższych i bardziej wymagających propozycji w przewodniku. Na pokonanie czekają m.in. strome podjazdy do winnicy Hebridium, na przełęcz Zapusta oraz na wzgórze Cypel w Rokowie. Spośród szlaków rowerowych, którymi będziemy jechać, tylko 8-kilometrowy czerwony szlak rowerowy Doliny Karpia jest dobrze oznakowany w terenie. Oznakowanie pozostałych jest bardzo słabe lub praktycznie nie istnieje. Podczas wycieczki warto więc korzystać z opisu i mapy zamieszczonych w przewodniku.

0,0 Woźniki Poznawanie zachodniej części Pogórza Wielickiego zaczynamy w miejscowości Woźniki. W centrum wsi znajduje się wspaniale prezentujący się kościół.

A Drewniany kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Woźnikach z XVI w. W 1966 r. odbudowany po pożarze, który miał miejsce 7 lat wcześniej. Należy do nielicznej grupy drewnianych kościołów w Małopolsce posiadających odrębne wieżby dachowe dla każdej części budowli. Wewnątrz cenny drewniany krzyż z XIV w. umieszczony na belce tęczowej. Przed kościołem wolno stojąca dzwonnica.

Udajemy się ul. Kościelną w kierunku południowym, do ul. Wadowickiej, z której tuż za sklepem skręcamy w lewo, w wąską asfaltową ul. Górną.

Kościół w Woźnikach

7,1 C Pomnik pacyfikacji, do jakiej doszło w niedzielę 29 października 1944 r. Wówczas do Przysiółka Podlas w Lgocie wkroczyli Niemcy, którzy doszczętnie zniszczyli osiedle i zamordowali ośmioro mieszkańców. Akcja była odwetem za nieprzemyślany atak grupy żołnierzy radzieckich na patrol niemiecki. Obelisk ten wybudowano w 1984 r. w miejscu tragedii.

9,8 D Pomnik lotników amerykańskich. 13.09.1944 r. 115 amerykańskich samolotów wyruszyło z Włoch w celu zbombardowania hitlerowskich urządzeń przemysłowych w rejonie Oświęcimia i Trzebini. Podczas powrotu jeden z samolotów został trafiony pociskiem niemieckiej artylerii przeciwlotniczej i upadł na polach Zyga-

dowic. 10 poległych członków załogi pochowano w leśnej mogile na skraju wsi. Po wojnie Amerykanie ekshumowali ich zwłoki, a w 1991 r. w miejscu pochówku wzniesiono pomnik.

11,3 *Skręt w prawo. Od tego miejsca aż do Marcyporęby poprowadzi nas Szlak Doliny Karpia.*

Winnica Tłuczań

12,6 E **Winnica Tłuczań**
Założona w 2015 roku winnica o pow. niespełna 1 ha usytuowana jest na południowym stoku, na wysokości 320–340 m n.p.m. Znajduje się przy szlaku rowerowym Doliny Karpia oraz w otoczeniu lasu i pól. Wina produkowane są tutaj metoda tradycyjną – to znaczy, że proces stabilizacji przeprowadza się poprzez długie, półtoraroczne leżakowanie. Powoduje to wzrost trwałych walorów smakowych i ekologicznych tutejszego trunku.
Kontakt: *Winnica Tłumaczań*
Tłuczań 98, 34-114 Tłuczań
tel. 502 747 317

19,3 F **Kościół drewniany św. Marcina w Marcyporębie z 1670 r.** Obiekt jest konstrukcji zrębowej, z nawą i prezbiterium krytymi wspólnym dwuspadowym dachem. Wieża od strony kruchty została dostawiona dopiero w latach 70. XX w. Wewnątrz warto zwrócić uwagę na dwa bogato zdobione cenne portale: jeden tzw. długoszowski, drugi manierystyczny.

Wnętrze kościoła w Marcyporębie

20,5 *Na przydrożnym słupie zielona strzałka szlaku rowerowego wskazuje nam dalszą trasę w prawo. Najpierw utwardzoną drogą, następnie gruntową dojeżdżamy do widocznego pod lasem samotnego domu. Tam odnajdujemy po lewej stronie drogę leśną, którą wyjeżdżamy na przełęcz Zapusta.*

31,7 G **Interaktywne Centrum Pszczelarstwa Apilandia.** Pierwsze w Polsce interaktywne centrum poświęcone pszczołom i pszczelarstwu. Zwiedzający poznają tu fascynujący świat pszczół dzięki nowoczesnej, multimedialnej ekspozycji. W ofercie znajdują się również warsztaty pszczelarskie oraz zajęcia w pasiece edukacyjnej, podczas których można poznać tajniki pracy pszczelarza.

Interaktywne Centrum Pszczelarstwa Apilandia

32,6 *Skręcamy w lewo, tuż za mostem i przed zieloną tablicą z nazwą miejscowości Roków.*

33,1 Stawy, które mijamy, są częścią historycznego zagłębia hodowli karpia, nazywanego właśnie **Doliną Karpia** H. Jest to obszar o wybitnych walorach przyrodniczych i kulturowych, rozciągający się w dolinach Wisły, Skawy i Soły. Dolina Karpia to teren atrakcyjny pod względem turystycznym, szczególnie dla miłośników wędkarstwa i obserwacji ptaków. Malownicze stawy, piękne widoki na pobliskie Beskidy, a przede wszystkim bogata sieć szlaków rowerowych, łącznie z wybudowaną ostatnimi laty Wiślaną Trasą Rowerową, sprawiają, że kraina ta jest doskonałą propozycją dla rowerzystów.

42,5 Woźniki – koniec trasy.

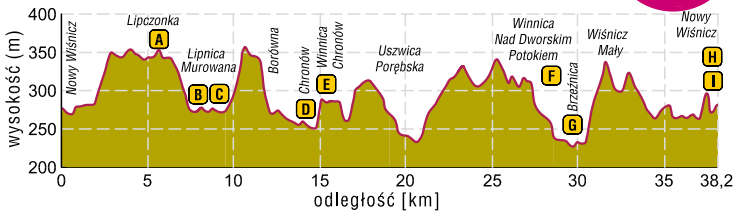
Nowy Wiśnicz → Lipnica Murowana → Chronów → Uszwica Porębska → Poręba Spytkowska → Brzeźnica → Łazy → Wiśnicz Mały → Nowy Wiśnicz

Suma podjazdów: 780 m
Przewyższenie: 140 m
Drogi przez las: 5,6 km

Drogi asfaltowe: 33,0 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 5,2 km

Oznaczenie trasy w terenie:
22,7 km
bez szlaków: 15,5 km

38,2 km
trudna

Liczne podjazdy i zjazdy sprawiają, że jest to wymagająca wycieczka. Po drodze czekają nas m.in. podjazdy na Lipczonkę i Górę Południową, których wysokość sięga około 300 m n.p.m. Pewnym ułatwieniem będzie w większości asfaltowa nawierzchnia, choć kilka krótkich odcinków prowadzi drogami szutrowymi i gruntowymi. Największym atutem wycieczki są rozległe widoki. Nie zabraknie również ciekawych atrakcji – zobaczymy zabytkowe kościoły, w tym jeden wpisany na Listę UNESCO, dwory, urokliwy rynek oraz piękny renesansowy zamek. Warto także zajrzeć do jednej z dwóch winnic położonych w pobliżu.

0,0 **Nowy Wiśnicz**, *ruszamy z centrum miasta. Kierujemy się na południe. Przed nami dość długi mozolny podjazd.*

6,4 A **Lipczonka**, osiągamy najwyższy punkt na trasie Nowy Wiśnicz – Lipnica Murowana. Przed nami piękna panorama na Lipnicę i znajdujące się dalej pasma Beskidów.

8,3 **Lipnica Murowana, rynek** – otacza go parterowa, w większości drewniana zabudowa. Domy stoją szczytem do drogi, wiele z nich posiada charakterystyczne, wsparte na słupach podcienia.

B **Kościół pw. św. Leonarda** – jeden z najcenniejszych drewnianych kościołów w kraju, wpisany na Listę UNESCO. Obecna świątynia datowana jest na XV w. Z tego okresu pochodzą najstarsze zachowane polichromie. Cennym średniowiecznym zabytkiem jest także płaskorzeźba Zaśnięcie NMP.

Kościół św. Leonarda w Lipnicy Murowanej

Niedziela Palmowa w Lipnicy Murowanej

C **Dwór Ledóchowskich** – neoklasycystyczny dwór wzniesiony w latach 1830–1835. Przez kilka lat mieszkały tu późniejsze św. Urszula i bł. Maria Teresa Ledóchowskie. Obecnie mieści się tu Katolicki Ośrodek Studiów Społecznych im. Urszuli Ledóchowskiej oraz niewielkie muzeum poświęcone rodzinie Ledóchowskich.

9,0 *Przed nami kolejny wymagający podjazd, a następnie zjazd.*

14,8 D **Chronów, kościół pw. Ducha Świętego** – powstał w 1685 r. Jego obecny wygląd to efekt licznych modernizacji na przestrzeni wieków. Wyposażenie wnętrza jest głównie barokowe.

Winnica Chronów

16,0 *W prawo odbicie do winnicy Chronów.*

E Winnica Chronów
Usytuowana jest w niewielkiej wsi Chronów, stąd jej nazwa. W hektarowym gospodarstwie założonym w 2012 r. uprawiane są krzewy winorośli w kilkunastu odmianach. Produkowane są tu wina wyłącznie wytrawne. Do dyspozycji gości są dwa niezależne apartamenty. Można tu uczestniczyć w winobraniu, wziąć udział w degustacji lub pospacerować między rzędami winorośli.
Kontakt: *Winnica Chronów*
Chronów 209, 32-720 Chronów
tel. 691 974 741, www.winnicachronow.pl
chronow@gmail.com

17,2 *Opuszczamy asfalt skręcając w lewo, w gruntową drogę. Za wieżą triangulacyjną skręcamy w lewo, a po 100 m w prawo. Łagodnym zjazdem opadamy do Uszwicy Porębskiej.*

20,8 *Rozpoczynamy długi podjazd na rozległy i widokowy grzbiet Góry Południowej.*

26,7 *Długim, w wielu miejscach widokowym, zjazdem opadamy do Brzeźnicy.*

29,8 *W prawo odbicie do Winnicy Nad Dworskim Potokiem*

F Winnica Nad Dworskim Potokiem
Należąca do Uniwersytetu Jagiellońskiego winnica w Łazach koło Bochni zalicza się do najlepszych w naszym kraju. Tutejsze wina zdobyły wiele międzynarodowych i krajowych wyróżnień i jako pierwsze w Polsce weszły do oficjalnej sprzedaży. Pierwsze krzewy winorośli zasadzono wiosną 2005 r. Obecny areał wynosi 3,5 ha. Obok winnicy znajduje się nowoczesny budynek winiarni z własnym laboratorium. Zadbano też o warunki do prowadzenia zajęć dydaktycznych z zakresu enologii, jakie organizuje Wydział Farmacji UJ.
Kontakt: *Winnica Nad Dworskim Potokiem, Rolniczy Zakład Doświadczalny Uniwersytetu Jagielońskiego*
Łazy 2, 32-765 Rzezawa
tel. 14 612 78 12, www.winnica-uj.pl
winnica@uj.edu.pl

30,0 G **Brzeźnica, kościół pw. św. św. Piotra i Pawła i św. Stanisława Biskupa** – pochodzi z 1632 r. W XIX stuleciu uległ rozbudowie. We wnętrzu zachowały się ołtarz główny z 1776 r. oraz XVII-wieczne organy.

30,4 *Przed nami najtrudniejszy odcinek wycieczki – ponadpółkilometrowy, dość stromy podjazd, po którym czeka nas widokowy odcinek.*

37,4 H **Nowy Wiśnicz, zamek** – jedna z najpotężniejszych twierdz magnackich w Polsce, wzniesiona w XIV w. Stanowiła siedzibę rodów magnackich Kmitów i Lubomirskich. Budowlę wyróżnia wczesnobarokowa architektura z elementami renesansowymi. Zamek można zwiedzać.

H **Nowy Wiśnicz „Koryznówka”** – drewniany XIX-wieczny dworek wzniesiony przez Leonarda Serafińskiego, obecnie stanowi muzeum pamiątek po Janie Matejce.

Zamek w Nowym Wiśniczu

Winnica Nad Dworskim Potokiem

Velo Metropolis 12 km
Tarnów 57 km
Bochnia
Kraków 35 km
Winnica Nad Dworskim Potokiem
Łazy
Grabowa Góra
Kopalina
Kiebło Łazowskie
Jasień
Rudawy Las
Pomianowa
Velo Metropolis 5 km
Brzesko 2 km
Brzeźnica
Kiebło Brzeźnickie
Grabka (Stara Rzeka)
Koci Zamek
KUROW
Bażantarnia
Poręba Spytkowska
Królowa Góra
Góra Południowa
Uszwica
Nowy Sącz 47 km
Wiśnicz Mały
Kopaliny
Wiśnicko-
Stary Wiśnicz
Kobyle
Granice
Uszwica Porębska
Las Kopaliński
Olchawa
start
Nowy Wiśnicz
Kobyle Dln.
Dębina
Leksandrówka
-Lipnicki
Łomna
Chronów
Winnica Chronów
Park
Leksandrowa
Borówna
Kobyla Góra
Krajobrazowy
Bukowiec
Połom Duży
Osiczyna
Soślina
Lipnica Górna
Lipnica Murowana
Lipnica Dolna
Gosprzydowa
Uszwica
INFORMACJE PRAKTYCZNE
Najbliższa stacja kolejowa: Bochnia (5,5 km)
Najbliższa propozycja: 15. U podnóży Szpilówki, str. 67
0 500 1000 m
skala 1:57 000

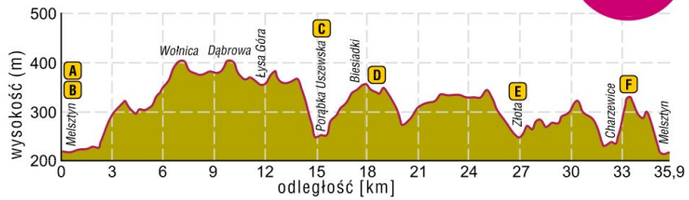
INFORMACJE PRAKTYCZNE
Najbliższa stacja kolejowa: Sterkowiec (8,5 km)
Najbliższa propozycja: 16. Z Zakliczyna na Pogórze Rożnowskie, str. 70

Z widokiem na Dunajec 14

Melsztyn → Gwoździec → Jaworsko → Porąbka Uszewska → Złota → Charzewice → Melsztyn

Suma podjazdów: 815 m
Przewyższenie: 185m
Drogi przez las: 10,0 km
Drogi asfaltowe: 24,0 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 11,9 km
Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 15,6 km
– bez szlaku: 20,3 km

35,9 km trudna

Ta około 36-kilometrowa pętla to propozycja dla rowerzystów lubiących urozmaicone wycieczki i dłuższe podjazdy. Część wycieczki prowadzi znakowanymi szlakami rowerowymi, jednak ich oznakowanie miejscami jest niepełne, dlatego warto korzystać z mapy lub nawigacji. Po drodze czeka wiele ciekawych miejsc i atrakcji – zabytkowe kościoły, cmentarze wojenne, ruiny zamku w Melsztynie, Leśna Galeria oraz malownicze punkty widokowe. Jednym z ciekawszych przystanków będzie także winnica, z której roztacza się panorama doliny Dunajca.

0,0 *Startujemy na parkingu przy drodze wojewódzkiej nr 980. Po krótkim odcinku prowadzącym ruchliwą szosą skręcamy w lewo i rozpoczynamy podjazd.*

A Winnica Talaska
Winnica położona jest na stromym, południowo-zachodnim stoku wzgórza Zamczysko w Melsztynie, z widokiem na dolinę Dunajca. Założona przez Natalię i Tomasza Talasków nawiązuje do wielowiekowych tradycji winiarskich Melsztyna, gdzie winorośl uprawiano już w XVIII wieku. Na blisko 2-hektarowej plantacji rosną m.in. odmiany *Solaris, Johanniter, Riesling, Pinot Gris, Sauvignier Gris, Pinot Noir, Zweigelt* i *Cabernet Cantor*. Winnica zaprasza gości na degustacje oraz wydarzenia enoturystyczne.
Kontakt: *Winnica Talaska*
Melsztyn 37, 32-840 Melsztyn
tel. 780 779 098, www.winnicatalaska.pl
biuro@winnicatalaska.pl

Winnica Talaska

3,3 *Skręcamy w lewo i naprzemiennie drogą asfaltową oraz gruntową, razem z niebieskim szlakiem pieszym, wspinamy się w kierunku Wolnicy. Po drodze mijamy miejsce odpoczynku z kapliczką św. Huberta (6,6 km).*

9,5 *Skręcamy w lewo, w wąską dróżkę asfaltową, której nawierzchnia po chwili zamienia się w szuter. Przed nami przyjemny widokowy odcinek trasy, kończący się zjazdem do Porąbki Uszewskiej.*

15,0 **B Sanktuarium Matki Bożej z Lourdes w Porąbce Uszewskiej** to popularne miejsce pielgrzymkowe. Nazywane jest „polskim Lourdes". Jego sercem jest kamienna Grota Matki Bożej z Lourdes – wierna replika groty z francuskiego Lourdes,

zbudowana w 1904 r. z inicjatywy ks. Jana Palki. Przy grocie znajduje się figura Matki Bożej Niepokalanej oraz źródełko z wodą z Lourdes.

Przed nami kolejny stromy podjazd. W Lesie Okocimskim natrafimy na niezwykłą atrakcję.

C Leśna galeria Janusza Mytkowicza to plenerowa wystawa, na której obrazy zostały wkomponowane w pnie drzew i naturalne zagłębienia kory. Tworzą one galerię łączącą sztukę z przyrodą – wśród prac dominują motywy religijne, historyczne i inspirowane naturą.

Liczne podjazdy i zjazdy, którym towarzyszą rozległe widoki na południe, prowadzą nas do miejscowości Złota.

26,8 D Kościół pw. św. Michała Archanioła w Złotej
Jest to drewniana świątynia z 1649 r., wzniesiona częściowo z wykorzystaniem materiałów wcześniejszego kościoła. We wnętrzu zachowały się m.in. trzy barokowe ołtarze z XVII wieku i kamienna chrzcielnica z XVII stulecia.

Przed nami ostatni, około 8-kilometrowy odcinek wycieczki. Czekają nas jeszcze strome podjazdy i zjazdy oraz fragmenty prowadzące drogami gruntowymi. Po drodze miniemy cmentarze wojenne w Charzewicach i ruiny zamku w Melsztynie, po czym wrócimy do punktu startu.

Cmentarz wojenny nr 290 w Charzewicach

33,6 E Cmentarze wojenne w Charzewicach obejmują cmentarz wojenny nr 290 oraz mogiły nr 288 i 289, położone na zalesionych wzgórzach między Charzewicami a Gwoździcem. Powstały po walkach stoczonych w listopadzie 1914 r. podczas operacji limanowsko-łapanowskiej i są miejscem spoczynku żołnierzy armii austro-węgierskiej i rosyjskiej.

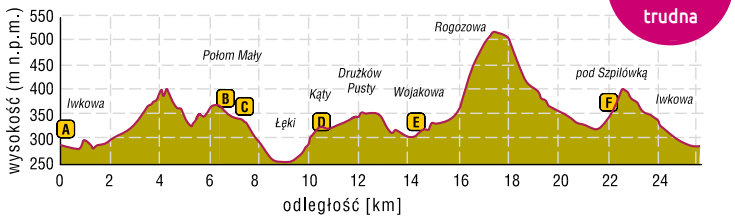
F Zamek w Melsztynie
Zamek wzniesiono w połowie XIV w. z inicjatywy kasztelana krakowskiego Spycymira herbu Leliwa na wzgórzu górującym nad doliną Dunajca. Przez blisko dwa stulecia był siedzibą rodu Melsztyńskich, a w XVI w. został przebudowany w stylu renesansowym. Zniszczony podczas konfederacji barskiej, do dziś zachował się w formie malowniczej ruiny. Po przeprowadzonych pracach konserwatorskich udostępniono zwiedzającym odbudowaną wieżę widokową, z której rozciąga się panorama doliny Dunajca.

Zamek w Melsztynie

Iwkowa → Połom Mały → Kąty → Drużków Pusty → Wojakowa → Iwkowa

Suma podjazdów: 820 m
Przewyższenie: 265m
Drogi przez las: 4,7 km
Drogi asfaltowe: 22,7 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 3,0 km
Oznaczenie trasy w terenie: po szlakach: 25,8 km

25,8 km
trudna

Wymagająca, ale bardzo widokowa wycieczka prowadząca przez wzgórza wokół Iwkowej. Jest to kraina sadów śliwkowych, które są tutaj produktem regionalnym. Każdego roku we wrześniu odbywa się tutaj Święto Suszonej Śliwki, które jest przeglądem turystycznym i kulinarnym Gminy Iwkowa. Można przy tej okazji skosztować potraw z suszonej śliwki i zakupić wyroby twórców ludowych. W okolicy oprócz śliwek hoduje się również winorośl – tu szczególnie zapraszamy do Winnicy Nowizny.
Trasa wycieczki prowadzi w większości po drogach asfaltowych o średnim ruchu samochodowym. Pojedziemy również leśnymi drogami przez pasmo Sołtysich Gór. Przez całą drogę towarzyszyć nam będą szlaki rowerowe Gminy Iwkowa – żółty i czarny, a także na krótkich fragmentach Karpacki Szlak Rowerowy.

0,0 Iwkowa. Miejsce rozpoczęcia i zakończenia trasy. Dogodny parking przed drewnianym kościołem.
A Drewniany kościół pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny – wzniesiony pod koniec XV wieku na miejscu starszego kościoła. Jednonawowy, o konstrukcji zrębowej. Wewnątrz cenne wyposażenie, w tym ołtarze z XVII w. i rzeźby grupy Ukrzyżowania na belce tęczowej z XV w. Kościół jest obecnie nieużywany, można go zwiedzić po kontakcie z mieszkającym w pobliżu p. Piechowiczem. Kościół jest częścią małopolskiego Szlaku Architektury Drewnianej.

Kościół w Iwkowej

Winnica Nowizny

6,5 B Winnica Nowizny
Winnica Nowizny powstała w 2005 r. Zlokalizowana jest na wzgórzu o nachyleniu około 20%, o południowo-zachodniej wystawie. Właściciele zastanawiali się, w jaki sposób zagospodarować swoje grunty. Pierwotnie chcieli zasadzić sad śliwkowy, ale ostatecznie stanęło na plantacji winorośli. Winnica oferuje wina białe wytrawne i półsłodkie oraz czerwone wytrawne.
Goście mogą zwiedzić winnicę, obejrzeć prezentację multimedialną poświęconą uprawie winorośli i produkcji wina oraz uczestniczyć w degustacji w zabytkowej kamiennej piwnicy z 1891 r. Dodatkowymi atrakcjami są

Winnica Nowizny

hodowla danieli, park linowy, tyrolka, tradycyjna suszarnia śliwek oraz oferta gastronomiczna i noclegowa.
Kontakt: *Winnica Nowizny*
Połom Mały 60
32-862 Porąbka Iwkowska
tel. 607 578 156, 14 684 48 14
www.winnicanowizny.pl
winnicanowizny@op.pl

Połom Mały, **Droga krzyżowa i krzyż jubileuszowy** C. Widokowe miejsce z panoramą na Beskid Wyspowy, Beskid Sądecki i Pogórze Rożnowskie.

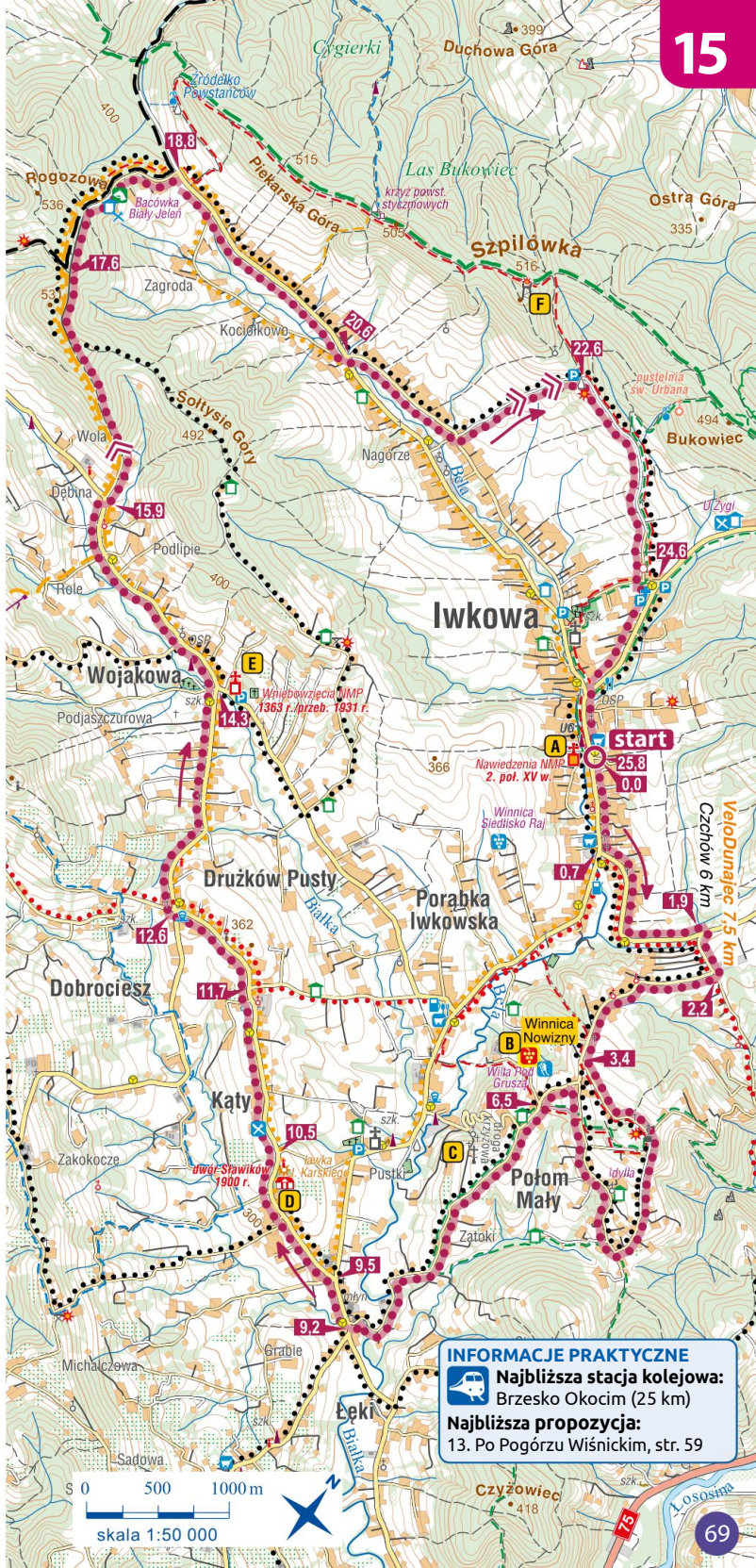

Wieża widokowa na Szpilówce

10,5 D Kąty, **Dwór Sławików, ławka Jana Karskiego** – w miejscowości Kąty upamiętniono kuriera Polskiego Państwa Podziemnego Jana Karskiego. Po nieudanej misji w 1940 roku został on pojmany przez Gestapo. Następnie po bezskutecznej próbie ucieczki został przewieziony do szpitala do Nowego Sącza, skąd został uwolniony przez żołnierzy WZW. Od lipca 1940 r. do lutego 1941 r. ukrywał się w dworze w Kątach. Z okazji 75. rocznicy tych wydarzeń wytyczono szlak uwolnienia Jana Karskiego z Marcinkowic do Kątów i ufundowano ławkę jego imienia.

14,3 Wojakowa, **kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny** E – zbudowany w latach 30. XX w. z wykorzystaniem prezbiterium starego kościoła zbudowanego w 1363 r. Z dawnego wyposażenia pozostała kamienna chrzcielnica oraz barokowy ołtarz z łaskami słynącym obrazem Matki Boskiej z Dzieciątkiem.

F **Pasmo Szpilówki** – pasmo górskie zaliczane obecnie do Pogórza Rożnowskiego (według dawnego podziału autorstwa Kondrackiego pasmo było częścią Pogórza Wiśnickiego). Z parkingu z wiatą rozciąga się wspaniały widok na południe. W tym miejscu możemy zboczyć z trasy i wybrać się na **wieżę widokową** zlokalizowaną na szczycie Szpilówki. Prowadzi do niej czerwony szlak spacerowy. Po przejechaniu ok. 500 metrów od parkingu możemy po raz kolejny opuścić trasę i udać się wraz ze znakami zielonego szlaku spacerowego do kaplicy św. Urbana, gdzie według legendy w X w. mieszkał węgierski pustelnik o imieniu Urban.

INFORMACJE PRAKTYCZNE
Najbliższa stacja kolejowa:
Brzesko Okocim (25 km)
Najbliższa propozycja:
13. Po Pogórzu Wiśnickim, str. 59

16 Z Zakliczyna na Pogórze Rożnowskie

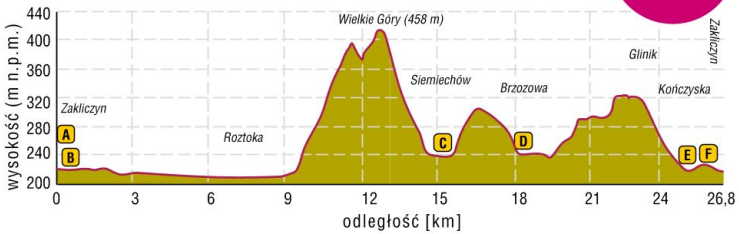
Zakliczyn → Wesołów → Wróblowice → Wielkie Góry → Siemiechów → Brzozowa → Zakliczyn

Suma podjazdów: 550 m
Przewyższenie: 210 m
Drogi przez las: 2,0 km

Drogi asfaltowe: 21,7 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 0,3 km

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 21,2 km
– bez szlaków: 5,6 km

26,8 km
trudna

Widokowa wycieczka z urokliwego Zakliczyna w pasmo pogórzy. Jej część prowadzi specjalnie wybudowaną dla rowerzystów trasą wzdłuż Dunajca – VeloDunajec. Po drodze czekają nas dwa wymagające podjazdy: na Wielkie Góry oraz z Siemiechowa w kierunku południowym, po których następują szybkie, widokowe zjazdy. Większość odcinków prowadzi drogami asfaltowymi, a jedynie około 1,5 km pokonamy drogą gruntową. Na znacznej części wycieczki będziemy podążać za znakami szlaków rowerowych i pieszych. Po drodze zobaczymy ciekawe przykłady gotyckiej architektury drewnianej w Siemiechowie i Brzozowej oraz zabytkowe zespoły klasztorne w Kończyskach i Zakliczynie. Warto również odwiedzić winnicę Zawiszę, przy której działa szkółka winorośli.

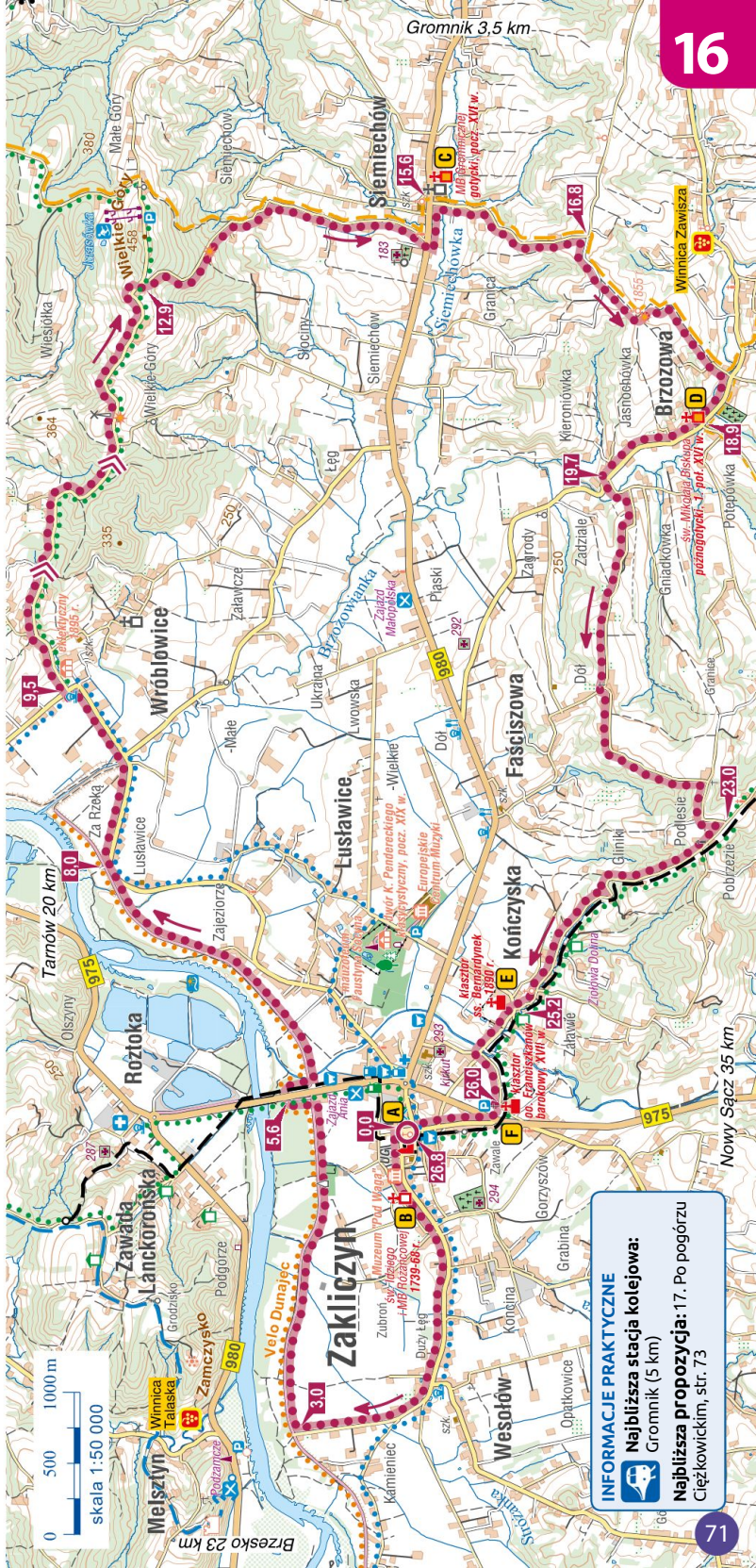
0,0 **A** **Zakliczyn** – startujemy z rynku. Cechą charakterystyczną tego klimatycznego miasteczka, która przez wieki nadawała mu oryginalny charakter, jest zabudowa w postaci drewnianych, parterowych domów o specyficznej konstrukcji „dziewięciosłupowej". Budynki stawiano szczytami do drogi, zwieńczone są dachami naczółkowymi, z okapami wydatnie wysuniętymi nad chodniki.

Drewniana zabudowa w Zakliczynie

B **Kościół pw. św. Idziego i Matki Bożej Różańcowej** – obecną świątynię wzniesiono w latach 1739–1768 na fundamentach poprzedniej z częściowo zachowaną kaplicą św. Józefa. Jest to budowla w stylu późnobarokowym z XVIII-wiecznym ołtarzem głównym i XV-wiecznym ołtarzem w kaplicy.

Winnica Zawisza
Winnica należy do Mariusza Chryka – jednego z najbardziej doświadczonych winiarzy i szkółkarzy w regionie. Pierwszą, kilkuarową winnicę założył w 2005 r. przy domu w Wesołowie koło Zakliczyna. Dwa lata później powstała znacznie większa plantacja w Brzozowej o powierzchni blisko 1 ha. Winnica zajmuje dobrze nasłoneczniony stok o wystawie południowej i południowo-zachodniej. Została obsadzona zarówno odmianami przerobowymi, jak i deserowymi. Uprawia się tu: *solaris, johanniter, helios, riesling, muskat ottonel, doral i chardonnay* na wina białe, oraz *pinot noir, cabernet cortis, cabernet carol, cabernet carbon, monarch, regent, rondo, rathay, rösler* i *cabernet sauvignon* na wina czerwone. Obok produkcji wielokrotnie nagradzanych win gospodarstwo prowadzi także specjalistyczną szkółkę winorośli oferującą sadzonki wielu odmian.

Winnica Zawisza

Kontakt: *Winnica Zawisza*
Wesołów 200 k. Zakliczyna
32-840 Zakliczyn
tel. 14 66 53 201, 691 671 838
www.winorosl-mch.eu
mariusz.chryk@winorosl-mch.eu

3,0 *Od tego miejsca, przez kolejne 5 km, pojedziemy drogą rowerową wzdłuż Dunajca, tzw. VeloDunajec.*

9,5 *Rozpoczynamy stromy podjazd na Wielkie Góry.*

15,6 C Siemiechów, kościół pw. Matki Bożej Gromnicznej – drewniana świątynia w stylu późnego gotyku, z początku XVI w. W XX stuleciu dobudowano do niej murowaną kaplicę. We wnętrzu zachowały się późnogotyckie elementy oraz polichromie z XVI–XVII w.

Siemiechów, kościół MB Gromnicznej

Za kościołem rozpoczynamy kolejny stromy podjazd.

18,9 D Brzozowa, kościół pw. św. Mikołaja Biskupa – drewniana późnogotycka świątynia z początku XVI w. Jednonawowa budowla zwieńczona jest wieżą z barokowym hełmem. We wnętrzu oprócz XVIII-wiecznego wyposażenia znajdują się iluzjonistyczne polichromie z XIX w.

25,2 E Kończyska, klasztor Sióstr Bernardynek – neogotycki zespół klasztorny wzniesiono pod koniec XIX w. Jest to klasztor kontemplacyjny z papieską klauzurą. Otacza go wysoki mur oraz ogród. W kościele znajduje się ołtarz główny z około 1900 r.

26,0 F Zakliczyn, klasztor Franciszkanów – zespół klasztorny w stylu barokowym wybudowano w latach 1641–1650 z fundacji ówczesnego właściciela Zygmunta Tarły. Wyposażenie wnętrza kościoła pochodzi z XVII–XIX w. Na uwagę zasługuje także otoczenie klasztoru. Na dziedzińcu mieści się grota Matki Bożej z Lourdes usytuowana w otoczeniu pomnikowych lip drobnolistnych.

Zakliczyn, klasztor Franciszkanów

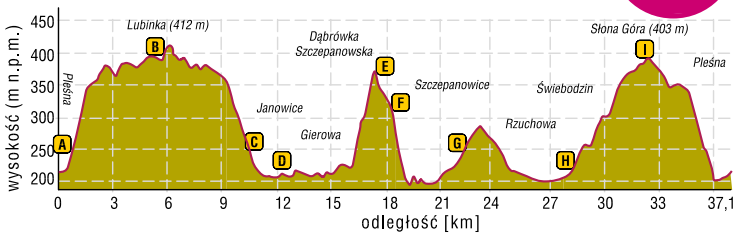
Pleśna → Lubinka → Janowice → Dąbrówka Szczepanowska → Szczepanowice → Rzuchowa → Świebodzin → Słona Góra (403 m n.p.m.) → Pleśna

Suma podjazdów: 980 m
Przewyższenie: 220 m
Drogi przez las: 8,6 km

Drogi asfaltowe: 34,9 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 2,2 km

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 18,2 km
– bez szlaków: 18,9 km

37,1 km
trudna

Atrakcyjna, choć wymagająca wycieczka poprowadzona wśród wzgórz Pogórza Ciężkowickiego. Pojedziemy w większości asfaltami o średnim ruchu, poza jednym, około czterokilometrowym odcinkiem na Słoną Górę, który przyjdzie nam pokonać drogą gruntową. Po drodze czekają nas strome podjazdy wiodące z głęboko wciętych dolin rzek Białej i Dunajca. Wiele miejsc widokowych zapewni nam panoramy na rozciągające się wokół pasma pogórzy, Beskidu Wyspowego i doliny Dunajca. Przy dobrej pogodzie, z wieży w Dąbrówce Szczepanowskiej zobaczymy nawet Tatry. Atrakcjami będą cztery winnice usytuowane po drodze lub w niewielkim oddaleniu. Są to tereny należące do gminy Pleśna, która nie licząc podkrakowskiej Skały, jest dziś bodaj najbardziej „zawinniczoną" gminą w Małopolsce.

0,0 Pleśna Startujemy z centrum miejscowości.

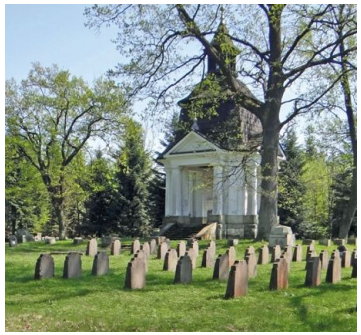
A Pleśna, kościół pw. Wniebowzięcia NMP – neobarokowy, z lat 1924–1930. We wnętrzu znajdują się m.in. XVII-wieczne ołtarze barokowe i ambona, pochodzące ze starej świątyni. Od tego miejsca rozpoczyna się niespełna dwukilometrowy odcinek stromego podjazdu.

Pałac w Janowicach

6,1 B Wzgórze Lubinka (412 m n.p.m.) z cmentarzami z okresu I wojny światowej: nr 191 – na którym spoczywa 93 żołnierzy armii austro-węgierskiej i 111 żołnierzy armii rosyjskiej oraz **nr 192** – z neorenesansową kaplicą, wokół której pochowano 358 poległych z armii austro-węgierskiej i 217 z rosyjskiej.

C Janowice, zespół pałacowo-parkowy – pałac w stylu angielskiego neogotyku pochodzi z XIX w., usytuowany jest w otoczeniu rozległego parku

Cmentarz wojenny nr 192 na wzgórzu Lubinka

Winnice: Janowice, Uroczysko, Dąbrówka, Zadora, Rubinowa

Winnica Uroczysko

z licznymi zabytkowymi drzewami. Obecnie pałac znajduje się w rękach prywatnych i służy jako obiekt rekreacyjno-hotelowy.

D Winnica Janowice
założona została wiosną 2013 r. na południowo-zachodnim stoku w Janowicach koło Tarnowa. Odpowiednie warunki klimatyczne pozwalają na uprawę odmian winorośli klasycznej – *vitis vinifera (Pinot Noir, Pinot Noir Précoce, Chardonnay, Siegerrebe, Auxerrois)*, jak i odmian hybrydowych *(Rondo, Regent, Solaris, Johanniter, Seyval Blanc)*. Winnica słynie z rozległego widoku na dolinę Dunajca. Organizowane są tu degustacje win. Obiekt można wynająć na profesjonalne sesje zdjęciowe, a także przenocować w drewnianym domku z widokiem na Dunajec.
Kontakt: *Winnica Janowice*
Janowice, 33-115 Janowice
tel. 604 413 265
www.winnicajanowice.pl
info@winnicajanowice.pl

Winnica Janowice

E Winnica Uroczysko
Plantacja o powierzchni 0,9 ha znajduje się na wyniosłym południowym zboczu ponad płynącym poniżej Dunajcem. W winnicy uprawia się odmiany: *seyval blanc, jutrzenka, hibernal, pinot gris* i *traminer* na wina białe oraz *regent, rondo, monarch, cabernet cortis,cabernet cantor, pinot noir i zweigelt* na wina czerwone. Winnica organizuje degustacje z komentarzem, oferuje noclegi w drewnianym domu z bali oraz sprzedaż win na miejscu.
Kontakt: *Winnica Uroczysko,*
Janowice k. Zakliczyna,
33-115 Janowice, tel. 516 495 359

Dolina Dunajca i Pogórze Karpackie widziane z wieży widokowej w Dąbrówce Szczepanowskiej

Winnica Dąbrówka

16,2 *Rozpoczynamy stromy, około kilometrowy, podjazd do wieży widokowej w Dąbrówce Szczepanowskiej.*

17,4 F Dąbrówka Szczepanowska, wieża widokowa – podświetlana nocą drewniana konstrukcja ma około 16 m wysokości i składa się z pięciu kondygnacji, na których znajdują się tarasy widokowe. Rozciągają się stąd atrakcyjne panoramy na Tarnów, dolinę Dunajca, Beskid Wyspowy, a nawet Tatry.

18,5 G Winnica Dąbrówka
Winnica położona jest w Dąbrówce Szczepanowskiej, na pograniczu Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Karpackiego, około 12 km od Tarnowa. Zajmuje obecnie 6 ha południowego stoku, z którego rozciąga się panorama doliny Dunajca i Tatr. Oprócz zwiedzania plantacji i degustacji win gospodarstwo oferuje noclegi w drewnianym domku oraz apartamentach, a także miejsca do wypoczynku wśród winnic.
Kontakt: *Winnica Dąbrówka,*
Dąbrówka Szczepanowska 109A,
33-115 Dąbrówka Szczepanowska
tel. 534 030 430,
www.winnicadabrowka.pl
robertbesciak@wp.pl

H Winnica Zadora
Winnica położona jest w Szczepanowicach, w dolinie Dunajca, kilkanaście kilometrów na południe od Tarnowa,

Winnica Zadora

w regionie nazywanym „polskim biegunem ciepła”. Jej nazwa nawiązuje do herbu Zadora rodziny Chrząstowskich, dawnych właścicieli miejscowości, przy których dworze istniała historyczna winnica. Założona w 2007 r. plantacja zajmuje obecnie 2,3 ha. Uprawiane są zarówno klasyczne odmiany Vitis vinifera, jak i odporne odmiany mieszańcowe: *johanniter, solaris, orion, phoenix, merzling* i *ortega* na wina białe oraz *regent, rondo, acolon* i *pinot noir* na wina czerwone. Przy winnicy działa winiarnia z salą degustacyjną, gdzie po wcześniejszym umówieniu organizowane są zwiedzanie i komentowane degustacje win.

Kontakt: *Winnica Zadora*
Szczepanowice 215, 33-114 Rzuchowa
tel. 505 976 759, www.winnica-zadora.pl
winnica.zadora@gmail.com

I AS Winnica Rubinowa

Winnica została założona w 2014 r. w Świebodzinie, w dolinie rzeki Białej, zaledwie kilka kilometrów od Tarnowa. Zajmuje obszar około 1 ha, na którym rośnie blisko 2000 krzewów. Uprawiane są tu dość liczne odmiany, jak: *solaris, seyval blanc, johanniter, bianca, jutrzenka, muszkat* i *adalmina* na wina białe oraz *regent, rondo, maréchal foch* i *léon millot* na wina czerwone. Winnica zaprasza na degustacje po wcześniejszym umówieniu.

Kontakt: *AS Winnica Rubinowa*
Świebodzin 30, 33-114 Pleśna
tel. 668 662 385
www.facebook.com/ASwinnica-rubinowa

Winnica Rubinowa

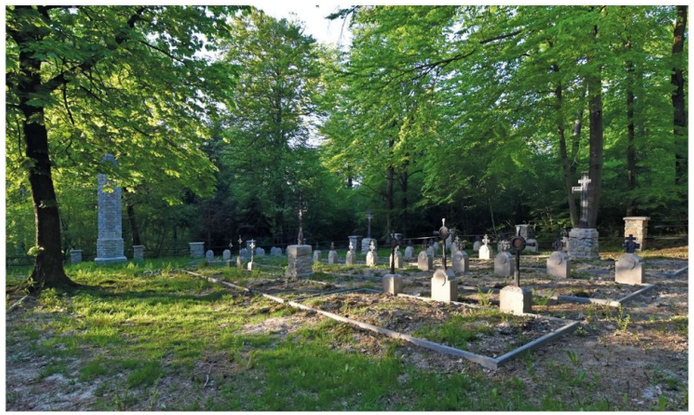
28,2 *Rozpoczynamy stromy, około trzykilometrowy podjazd na Słoną Górę (403 m n.p.m.).*

32,0 **I Cmentarze wojenne na Słonej Górze** – nr 175, 176, 177 – zabytkowe cmentarze z okresu I wojny światowej, na których w grobach zbiorowych i pojedynczych mogiłach pochowano łącznie 117 żołnierzy armii austro-węgierskiej i 97 żołnierzy rosyjskich.

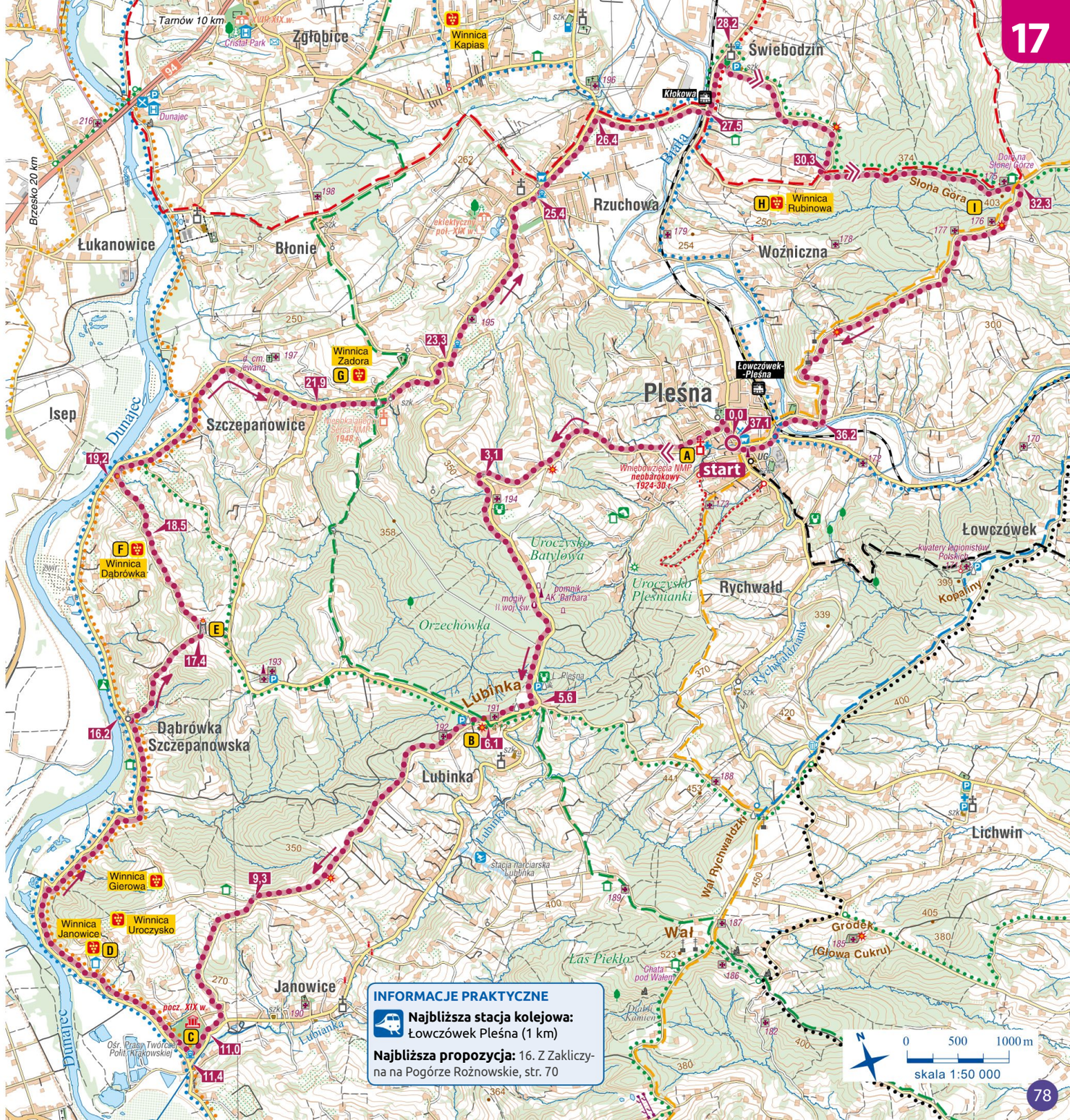
Ze Słonej Góry zjeżdżamy, początkowo łagodnie, a w końcowej fazie, stromą drogą aż do rzeki Białej i Pleśnej.

Cmentarz wojenny nr 175 z I wojny światowej

Cmentarz wojenny nr 177 z I wojny światowej

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższa stacja kolejowa: Tuchów (0,5 km)

Najbliższa propozycja: 16. Z widokiem na Dunajec, str. 65

Z Tuchowa przez Pogórze Ciężkowickie

Tuchów → Zalasowa → Wola Lubecka → Kowalowa → Ryglice → Bistuszowa → Tuchów

Suma podjazdów: 850 m
Przewyższenie: 207 m
Drogi przez las: 4,7 km

Drogi asfaltowe: 34,0 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 0,2 km

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 25,0 km
– bez szlaków: 9,2 km

34,2 km
trudna

Wymagająca, ale bardzo widokowa wycieczka wśród malowniczych wzgórz Pogórza Ciężkowickiego. Startujemy w Tuchowie, jednym z najstarszych miast regionu, malowniczo położonym w dolinie Białej. Stąd czeka nas stromy podjazd, a podobnych przewyższeń na całej wycieczce będzie jeszcze kilka. Wszystkie pokonamy drogami asfaltowymi. Po drodze mijamy liczne punkty widokowe, w tym najsłynniejszy na całym pogórzu – górę Kokocz (434 m n.p.m.). Przy dobrej widoczności rozciąga się z niej panorama pasm pogórzy, Beskidów, Tatr, Kotliny Sandomierskiej, a nawet Gór Świętokrzyskich. Południowa część wycieczki prowadzi przez Park Krajobrazowy Pasma Brzanki. Oprócz winnic czekają na nas także ciekawe zabytki, m.in. okazały kompleks sanktuarium w Tuchowie oraz drewniany kościółek w Kowalowej.

0,0 Startujemy z dużego parkingu w Tuchowie, przy drodze wojewódzkiej nr 977, nieopodal sanktuarium.

A Tuchów, Sanktuarium NMP Tuchowskiej – monumentalny zespół klasztorny wzniesiono w stylu barokowym w XVII w. Miało to związek z rosnącym ruchem pielgrzymkowym. Pierwszy kościół w tym miejscu istniał już w XI w. Obecna świątynia z barokowym i późnobarokowym wyposażeniem wnętrza skrywa XVIII-wieczny ołtarz główny z cudownym obrazem Matki Bożej Tuchowskiej.

Winnica Rodziny Steców

Przed nami wymagający podjazd na wzgórze z krzyżem i cmentarzem wojennym.

Tuchów, Sanktuarium NMP Tuchowskiej

B Winnica Rodziny Steców
To jedna z największych plantacji winorośli w Małopolsce. Położona jest w Tuchowie koło Tarnowa. Początki winnicy sięgają 2007 roku. Obecnie zajmuje ona areał 4,5 ha. Winnica ulokowana jest na wyniosłym, dość stromym południowo-zachodnim zboczu, na wysokości około 300–330 m n.p.m. W nasadzeniach dominują takie odmiany jak: *seyval blanc, bianca, aurora, hibernal, jutrzenka, johanniter, solaris,* i *muszkat odeski* na wina białe oraz

regent, rondo, marechal foch, leon millot, cabernet cortis i *bolero* na wina czerwone. Wyrób wina odbywa się na miejscu, w winnicy. Wina trafiają przede wszystkim do gastronomii – restauracji, hoteli, winebarów – a także do specjalistycznych sklepów winiarskich. Gospodarze zapraszają do zwiedzania winnicy i na degustacje po wcześniejszym umówieniu.

Kontakt: *Winnica Rodziny Steców*
Wołowa 60a, 33-170 Tuchów
tel. 787 060 451,
www.facebook.com/WinnicaRodzinySte-cow, winnicarodzinystecow@gmail.com

6,6 **C** **Zalasowa, kościół pw. św. Jana** – neoromańską murowaną świątynię wzniesiono w latach 1844–1848. Jednonawowa budowla skrywa późnorenesansowy bogato zdobiony ołtarz główny z początku XVII w.

10,4 *Możliwość odbicia do winnicy w Woli Lubeckiej.*

Winnica Piwnice Antoniego

D **Winnica Piwnice Antoniego**
Ta niewielka winnica znajduje się w miejscowości Wola Lubecka koło Ryglic. Bezpośrednio nad nią wznosi się wyniosła góra Kokocz (434 m n.p.m.). Winnica powstała w 2005 r., zajmuje około 50 arów i liczy blisko 3000 krzewów winorośli. Uprawia się tu dość urozmaicony wybór szczepów. Są to głównie białe odmiany: *seyval blanc, solaris, johanniter, muszkat, aurora, bianca* oraz *jutrzenka*. Wśród odmian czerwonych dominuje stary francuski *mieszanie cascade*, wykorzystywany głownie na wina różowe. Inne uprawiane tu czerwone szczepy, to: *regent, rondo, cabernet cortis* i *monarch*. W gospodarstwie znajdują się także pasieka, stary sad i plantacja borówek. Goście mogą zwiedzić winnicę, uczestniczyć w komentowanej degustacji w klimatyzowanej sali, a także odpocząć na platformie widokowej lub przy ognisku.

Kontakt: *Winnica Piwnice Antoniego*
Wola Lubecka 15, 33-162 Wola Lubecka
tel. 606 908 404,
www.piwniceantoniego.pl
damianmarcinek@wp.pl

13,1 **E** **Kokocz (434 m n.p.m.)** – jeden z lepszych punktów widokowych na Pogórzu Ciężkowickim; dogodne miejsce wypoczynkowe z wiatą. *Na górę prowadzi stromy podjazd, a następnie ostry, około trzykilometrowy, zjazd.*

Punkt obserwacyjny na górze Kokocz

20,6 **F** **Kowalowa, kościół pw. Niepokalanego Serca NMP** – drewniana, jednonawowa świątynia o konstrukcji zrębowej, wybudowana w XVII w. w Ryglicach. Po II wojnie światowej przeniesiona na obecne miejsce; gruntownie odnowiona.

Kowalowa, kościół pw. Niepokalanego Serca NMP

Pałac w Ryglicach, obecnie szkoła

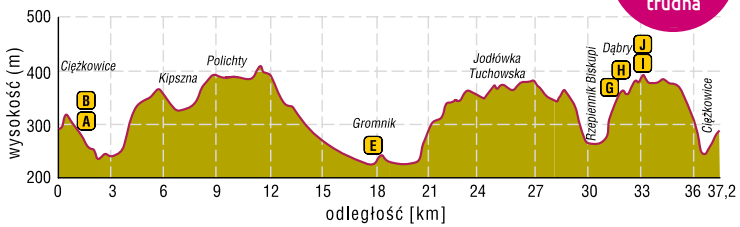
27,1 **G** **Ryglice**, w prawo odbicie do barokowego zespołu pałacowo-parkowego (około 500 m w jedną stronę) i zabytkowego spichlerza, który pełni funkcje wystawiennicze i kulturalne.

Wokół Ciężkowic i Gromnika

Ciężkowice → Polichty → Gromnik → Golanka → Rzepiennik Strzyżewski → Dąbry → Ciężkowice

Suma podjazdów: 770 m
Przewyższenie: 175 m
Drogi przez las: 4,6 km
Drogi asfaltowe: 30,9 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 4,1 km
Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 36,3 km
– bez szlaków: 1,2 km

37,5 km
trudna

Kolejna propozycja wycieczki przebiegająca przez tereny Pogórza Rożnowskiego i Pogórza Ciężkowickiego, rozgraniczone rzeką Białą. Nie należy do łatwych. Składa się na przemian z bardzo stromych, ale krótkich odcinków oraz długich i płaskich lub co najwyżej łagodnie nachylonych, biegnących widokowymi szerokimi grzbietami. Przez znaczną część pojedziemy szlakami rowerowymi, niestety, miejscami słabo oznaczonymi w terenie, nawet na istotnych skrzyżowaniach dróg. Te newralgiczne punkty zostały wskazane w poniższym opisie.

0,0 *Wycieczkę rozpoczynamy na parkingu przy parku zdrojowym w Ciężkowicach.*

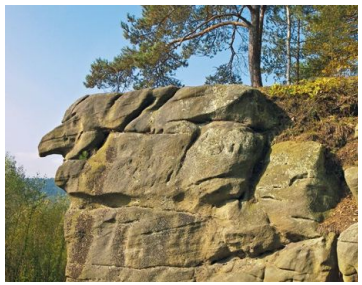
A **Park Zdrojowy im. Burmistrza Zbigniewa Jurkiewicza w Ciężkowicach** – powstał w 2021 r. w oparciu o metodę hydroterapii Sebastiana Kneippa, oferując m.in. brodziki, tężnię, ogrody wodne i sensoryczne oraz urządzenia do hydromasażu. Uzupełnieniem założenia są m.in. arboretum, alpinarium, wrzosowisko, siłownia plenerowa i plac zabaw.

Ul. Spokojną docieramy do ul. Tysiąclecia, przy której znajduje się parking przy rezerwacie Skamieniałe Miasto. Skręcamy w prawo.

Zabudowa w Ciężkowicach

B **Rezerwat przyrody nieożywionej Skamieniałe Miasto** to największa atrakcja przyrodnicza Ciężkowicko-Rożnowskiego Parku Krajobrazowego. Chroni malownicze wychodnie z piaskowca ciężkowickiego, którym nadano nazwy nawiązujące do ich fantazyjnych kształtów, m.in. Czarownica, Grunwald, Borsuk czy Ratusz. Z licznymi skałami związane są lokalne legendy, od których wywodzi się nazwa rezerwatu. W pobliżu znajduje się Wąwóz Czarownic z malowniczym Wodospadem Ciężkowickim.

Skamieniałe miasto – skała Czarownica

C W centrum miejscowości uwagę zwraca zachowany **średniowieczny układ urbanistyczny** z czasów lokacji miasta. Pośrodku rynku stoi murowany **ratusz** z przełomu XVIII i XIX w.

Z rynku kierujemy się ul. Grunwaldzką do drogi wojewódzkiej nr 977. Przecinamy ją na wprost.

3,8 *Z ul. Jastrzębskiej odbijamy w lewo, w wąską i bardzo stromą z początku ul. Leśną. Trzymamy się zielonego szlaku rowerowego.*

8,5 *Rozwidlenie dróg. Skręcamy najpierw w lewo, a po przejechaniu ok. 100 m w prawo, w odchodzącą lekko w górę wąską drogę asfaltową.*

9,6 *Zostawiamy zielony szlak rowerowy, skręcamy w prawo i od tego miejsca podążamy za czarnym szlakiem rowerowym.*

12,3 *Stąd, jadąc na wprost, dotrzemy do winnic Kuźnia i Demeter. Trzymając się naszej trasy i czarnego szlaku rowerowego, tuż przed transformatorem skręcamy w lewo, w polną drogę. Na pierwszym ostrym łuku tej drogi odbijamy w prawo, w ledwo widoczną ścieżkę. Wkrótce jednak w niewielkim zagajniku osiągamy drogę gruntową.*

D Winnica Kuźnia
Winnica została założona wiosną 2008 r. i zajmuje powierzchnię około 0,5 hektara. Plantacja ta jest położona na zboczu o słonecznej, południowo-zachodniej wystawie. Nasadzenia winnicy obejmują głównie odmiany przerobowe o podwyższonej odporności. Podstawowe uprawiane szczepy na wina białe to *solaris* i *johanniter*, a na wina czerwone – *bolero, monarch* i *cabernet carol*. Obok nich znajduje się tu także niewielka doświadczalna plantacja odmian deserowych. Gospodarze zapraszają do odwiedzenia swojej winnicy, a także piwnicy, gdzie odbywa się wyrób wina.
Kontakt: *Winnica Kuźnia*
ul. Narutowicza 8, 33-180 Gromnik
tel. 501 279 131, kuznia_zagorscy@vp.pl

E Winnica Demeter
Została założona w 2007 r., początkowo jako niewielka plantacja licząca około 300 krzewów winorośli. W późniejszych latach winnica była stopniowo powiększana i dzisiaj zajmuje areał niemal 1 ha. Uprawa jest zlokalizowana w szczytowej partii wyniosłego wzniesienia, na łagodnym południowym stoku, na wys. 370–380 m n.p.m. W nasadzeniach dominują odmiany służące do wyrobu wina białego i czerwonego. Szczególnie cenione są tutejsze wina białe, które zaliczają się do ścisłej polskiej czołówki. Gospodarze zapraszają do odwiedzenia winnicy. Na miejscu jest wygodna altana i grill.
Kontakt: *Winnica Demeter*
ul. Majora Sucharskiego 3,
33-180 Gromnik, tel. 509 693 311
wwzagorscymoto@vp.pl

17,1 **F** **Gromnik. Drewniany kościół konstrukcji zrębowej** zbudowany w 1727 r. Posiada budowę trójdzielną, z prezbiterium i nawą krytymi wspólnym gontowym dachem dwuspadowym. Uwagę zwraca oryginalna wieża: w dolnej części czworoboczna, w górnej ośmioboczna, zwieńczona baniastym hełmem.

Niedaleko kościoła warto zwrócić uwagę na XIX-wieczny dwór, położony po-

Winnica Demeter

Winnica Kuźnia

Wnętrze kościoła w Gromniku

wyżej ładnie utrzymanego parku. Obecnie znajduje się w nim urząd gminy.

W Gromniku od ronda dalsza trasa biegnie na krótko ruchliwą ul. Krynicką (DW nr 977), a następnie skręcamy w drugą przecznicę w lewo, w ul. Przychockiego.

19,9 *Skręcamy w lewo, w wąską, drogę asfaltową. Jadąc na wprost drogą wojewódzką 980, możemy dotrzeć do Rzepiennika Marciszewskiego, w którym znajduje się winnica Rupiówka.*

G Winnica Rupiówka
Winnica położona jest w przysiółku Rupiówka, w obrębie Parku Krajobrazowego Pasma Brzanki. Ulokowana jest na południowo-zachodnich stokach na wysokości 260 m n.p.m. Uprawiane są tu odmiany na wina białe i czerwone, m.in. *maréchal foch, regent bianca, hibernal, johanniter, seyval blanc, solaris swenson red.*
Kontakt: *Winnica Rupiówka*
Rzepiennik Marciszewski 82
33-180 Rzepiennik Marciszewski
tel. 502 399 663, www.winnicarupiowka.pl
wiktor.chrzanowski@gmail.com

27,3 *Przed przystankiem autobusowym po lewej stronie skręcamy w prawo do Rzepiennika Strzyżewskiego.*

30,0 *Rzepiennik Strzyżewski – aż do Ciężkowic doprowadzi nas niebieski szlak pieszy.*

31,5 **H** Ukryte w lesie **miejsce egzekucji 364 Żydów**, rozstrzelanych przez

Winnica Rupiówka

hitlerowców w czasie II wojny światowej, więzionych uprzednio w gettach w Rzepienniku i Bieczu. Do zbrodni tej doszło 11 i 14 sierpnia 1943 r.

32,3 **I** **Cmentarz 18 partyzantów z oddziału „Regina 2”** – części batalionu „Barbara”, uczestniczącego w bitwie pod Jamną (25 września 1944 r.).

34,4 **J** Ciężkowice-Rakutowa, **Austriacki cmentarz wojenny nr 141 z I wojny światowej**. Pochowano na nim 33 żołnierzy austriackich, 60 żoł-

Miejsce egzekucji 364 Żydów

Austriacki cmentarz wojenny nr 141 z I wojny światowej

nierzy niemieckich oraz 255 żołnierzy rosyjskich, którzy polegli 2 maja 1915 r.

Za cmentarzem, po prawej stronie znajduje się ścieżka w koronach drzew.

K **Ścieżka Edukacyjna w Koronach Drzew w Ciężkowicach** o długości ponad 1 km prowadzi nawet 22 m nad ziemią, umożliwiając obserwację lasu z perspektywy koron drzew. Wzdłuż ścieżki rozmieszczono punkty edukacyjne i sprawnościowe oraz tarasy widokowe z panoramą Pasma Brzanki.

37,5 Ciężkowice – koniec trasy.

Winnica Manru położona jest w Kąśnej Dolnej koło Ciężkowic (ok. 4 km od rynku). Miejscowość ta znana jest przede wszystkim z muzeum Ignacego Jana Paderewskiego. Do tych wątków starali się nawiązać założyciele winnicy. Jej nazwa – Manru – jest bowiem tytułem jedynego dzieła operowego słynnego kompozytora. Warto wspomnieć, że opera ta powstała w 1900 r., a więc w okresie kiedy był właścicielem majątku w Kąśnej Dolnej. Winnica została założona w roku 2010. Obecnie całkowita jej powierzchnia wynosi nieco ponad 0,6 ha. Uprawiane są odmiany deserowe i do produkcji win. Gospodarze zapraszają do winnicy na degustacje i po zakup wina po wcześniejszym uzgodnieniu.
Kontakt: *Winnica Manru,*
Kąśna Dolna 25, 33-190 Kąśna Dolna
tel. 603 545 711, www.zwolenik.com
marek@zwolenik.com

Winnica KoBa położona jest w Turzy, na malowniczym wzgórzu z rozległym widokiem na Pasmo Brzanki, Beskid Niski oraz – przy dobrej pogodzie – Tatry. To niewielkie rodzinne gospodarstwo, w którym powstają wina gronowe z winorośli uprawianych na własnej plantacji. Odwiedzający mogą zwiedzić winnicę, poznać proces produkcji wina oraz wziąć udział w degustacji po wcześniejszym umówieniu.
Kontakt: *Winnica KoBa,*
Turza 111, 33-167 Turza, tel. 606 428 090
www.facebook.com/profile.php?id=100057325184884
winnicakoba@op.pl

Winnica Manu

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższa stacja kolejowa: Bogoniowice Ciężkowice (1,3 km)

Najbliższa propozycja: 16. Z Zakliczyna na Pogórze Rożnowskie, str. 70

Pętla z Jamnej 20

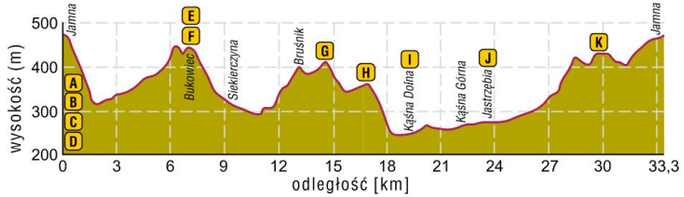
Jamna → Bukowiec → Siekierczyna → Bruśnik → Styrki (420 m n.p.m.) → Kąśna Dolna → Kąśna Górna → Jastrzębia → Jamna

Suma podjazdów: 740 m
Przewyższenie: 235 m
Drogi przez las: 9,6 km

Drogi asfaltowe: 27,9 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 5,4 km

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 21,8 km
– bez szlaków: 11,5 km

33,3 km
trudna

Ta 33-kilometrowa pętla prowadzi przez malownicze wzgórza Pogórza Rożnowskiego, oferując panoramy i wiele ciekawych miejsc do odwiedzenia. Trasa wycieczki przebiega głównie drogami asfaltowymi, jednak nie brakuje wymagających podjazdów. Po drodze czekają zabytkowe kościoły, winnice, malownicze formy skalne, wieża widokowa na wzgórzu Styrki oraz Centrum Paderewskiego w Kąśnej Dolnej.

0,0 Jamna *Startujemy z parkingu przy sanktuarium.*

A Sanktuarium Matki Bożej Niezawodnej Nadziei w Jamnej
Kościół w Jamnej powstał z inicjatywy o. Jana Góry. W jego wnętrzu znajduje się koronowana przez św. Jana Pawła II w 1998 r. ikona Matki Bożej Jamneńskiej – Matki Niezawodnej Nadziei.

B Winnica Wzgórze Nadziei
Winnica położona jest w Jamnej, tuż obok sanktuarium. Założona w 2021 r., nawiązuje do idei o. Jana Góry, który właśnie w tym miejscu posadził pierwsze krzewy winorośli. Winnicą opiekują się ojcowie dominikanie z Domu św. Jacka. Na południowo-zachodnim stoku uprawiane są odmiany białych winorośli, m.in. *Muscaris, Kerling, Solaris, Souvignier Gris, Seyval Blanc* i *Hibernal*. Winnica jest dostępna dla odwiedzających i stanowi interesujące połączenie enoturystyki z duchowym charakterem Jamnej.
Kontakt: *Winnica Wzgórze Nadziei*
32-842 Paleśnica, Jamna 7
tel. 742 083 950, mgrubka@yahoo.com
www.jamna.dominikanie.pl

Winnica Wzgórze Nadziei

C Kaplica Męczeństwa w Jamnej
Miejsce to upamiętnia mieszkańców wsi zamordowanych podczas pacyfikacji Jamnej przez oddziały niemieckie 25 września 1944 r.

D Winnica Włóczykij
Winnica położona jest w Jamnej, na wysokości około 450 m n.p.m., na malowniczym stoku otoczonym buczyną karpacką. Założona w 2004 r., oferuje rozległe widoki na Pogórze i Tatry. Na niewielkiej parceli uprawiane są odmiany winorośli przeznaczone do produkcji win białych i czerwonych,

INFORMACJE PRAKTYCZNE
Najbliższa stacja kolejowa: Pławna (3 km)
Najbliższa propozycja: 19. Wokół Ciężkowic i Gromnika, str. 83

m.in. *Bianca, Jutrzenka, Marechal Foch, Rondo* i *Regent*. Winnica stanowi część gospodarstwa agroturystycznego z Chatką Włóczykija oraz sąsiadującym Schroniskiem Dobrych Myśli, które oferują noclegi, gastronomię i stanowią doskonałą bazę wypadową dla pieszych i rowerzystów. Po wcześniejszym umówieniu można zwiedzić winnicę i wziąć udział w degustacji.
Kontakt: *Winnica Włóczykij*
Jamna 46, 32-842 Jamna
tel. 603 811 711, www.jamna.eu
chatka@jamna.eu

Z Jamnej czeka nas przyjemny zjazd wąską drogą asfaltową.

E Winnica Jasienna
Winnica położona jest na wysokości 484 m n.p.m. w gminie Korzenna i należy do najwyżej położonych winnic w Polsce. Założona w 2020 r. na słonecznym, południowo-zachodnim stoku oferuje rozległe widoki na Tatry, Beskid Wyspowy, Beskid Sądecki i Beskid Niski. Przy winnicy działa winiarnia z piwniczką i miejscem do degustacji, a dla odwiedzających przygotowano altanę oraz miejsce na ognisko i grilla.
Kontakt: *Winnica Jasienna*
Jasienna Działka 154/2
33-322 Korzenna, tel. 602 534 312
www.facebook.com/profile.php?id=100063558849818
wilkryszard@gmail.com

Winnica Jasienna

Kościół w Bukowcu

6,9 F Kościół pw. św. Paraskewy w Bukowcu
Jest to dawna drewniana cerkiew greckokatolicka z 1805 r., przeniesiona z Kamiannej do Bukowca w 1949 r. Po adaptacji służy jako kościół parafialny pw. Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny.

G Rezerwat Diable Skały w Bukowcu chroni zespół malowniczych skał z piaskowca ciężkowickiego o formach baszt, murów i grzybów skalnych. Znajduje się tu także jaskinia Diabla Dziura. Przez rezerwat prowadzi ścieżka dydaktyczna.

Rezerwat Diable Skały w Bukowcu

Widok na Pogórze Ciężkowickie z wieży w Bruśniku

Przed nami około 1,5-kilometrowy odcinek drogą szutrową przez las.
Przejeżdżamy przez miejscowość Siekierczynę na wprost i na 10,9 *skręcamy w prawo, w kierunku Bruśnika. Wspinamy się do góry.*

12,9 **Bruśnik** – *przed sanktuarium skręcamy w lewo, w wąską drogę.*
Malowniczą trasą wspinamy się na wzgórze Styrki (420 m n.p.m.), gdzie znajduje się wieża widokowa.

14,7 **H Wieża widokowa na wzgórzu Styrki (420 m n.p.m.)** ma 23 m wysokości, a jej najwyższy taras znajduje się 18 m nad ziemią. Rozciąga się z niej panorama Pogórza Ciężkowickiego i Rożnowskiego, Beskidu Niskiego, Sądeckiego, a przy dobrej widoczności również Tatr.

Przyjemnym zjazdem kierujemy się do Kąśnej Dolnej. Po drodze warto skręcić do winnicy.

I Winnica Manru, *patrz str. 86.*

Kąśna Dolna znana jest przede wszystkim z **Centrum Paderewskiego J**, którego siedzibą jest zabytkowy dwór – jedyna zachowana na świecie posiadłość Ignacego Jana Paderewskiego. Instytucja organizuje koncerty i festiwale muzyki klasycznej, a we wnętrzach dworu prezentowane są pamiątki po wybitnym pianiście, kompozytorze i mężu stanu, w tym oryginalny fortepian, na którym grywał.

Mijamy miejscowości Kąśna Dolna i Kąśna Górna. W Jastrzębi znajduje się ciekawy zabytkowy kościół.

K Kościół pw. św. Bartłomieja Apostoła w Jastrzębi – to drewniana świątynia wzniesiona w latach 1606–1607 w miejscu starszego kościoła. Zachowała późnogotycką konstrukcję zrębową, choć w XX w. została częściowo przebudowana. We wnętrzu znajdują się ołtarze z XVIII w.

24,0 *Skręcamy w lewo i kierujemy się w stronę Jamnej.*

26,9 *Przyjemne miejsce biwakowe – idealne na krótki odpoczynek przed ostatnim, wymagającym podjazdem do Jamnej.*

29,5 **L Skała Wieprzek** – okazały ostaniec z piaskowca ciężkowickiego. Ma około 52 m długości i do 9 m wysokości. Ze skałą związana jest miejscowa legenda o skamieniałym wieprzku prowadzonym przez kupca na targ do Zakliczyna.

Dworek I. Paderewskiego w Kąśnej Dolnej

33,3 *Kończymy wycieczkę.*

21 Na przedpolu Beskidu Niskiego

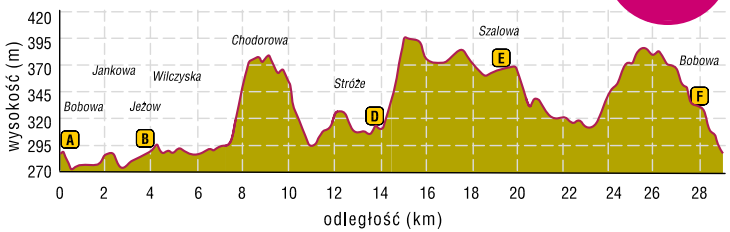
Bobowa → Jeżów → Chodorowa → Stróże → Szalowa → Bobowa

Suma podjazdów: 450 m
Przewyższenie: 210 m
Drogi przez las: 700 m

Drogi asfaltowe: 28,3 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 0,7 km

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 21,3 km
– bez szlaków: 7,7 km

29 km
trudna

Rosochatka z Jodłową Górą, pasmo Jaworza i Postawnego, Chełm, Maślana Góra – widoki na te szczyty Beskidu Niskiego będą nam towarzyszyć podczas proponowanej wycieczki rowerowej. Po drodze czekają także inne, nieco mniej oczywiste atrakcje, wśród nich Sądecki Bartnik. Warto więc przyjechać do Bobowej i poznać jej najbliższe okolice.
Wycieczka nie powinna sprawić większych trudności osobom, które mają doświadczenie w nieco dłuższych rowerowych eskapadach. Trzeba jednak przygotować się na dwa uciążliwe podjazdy. Całość prowadzi drogami asfaltowymi, najczęściej o niewielkim natężeniu ruchu samochodowego. Tylko na części przebiegu trasa wycieczki pokrywa się ze szlakami rowerowymi, dlatego przydatna będzie dobra umiejętność posługiwania się mapą.

Winnica Chodorowa

0,0 **A** **Bobowa**. Niewielkie miasteczko położone nad Białą, na skraju Pogórza Ciężkowickiego. Wycieczkę rozpoczniemy w centrum miejscowości. Na północ od rynku znajduje się **kościółek św. Zofii** wybudowany z kamienia w XV w. W jego bryle zachowało się wiele typowych detali dla architektury gotyckiej. Najcenniejszym jest ostrołukowy portal zachodni, umieszczony w schodkowym obramieniu. Bobowa była niegdyś znana z **tradycji koronkarskiej**. Piękne, unikatowe dzieła bobowskich koronkarek obejrzeć można w Galerii Koronek Klockowych w sali Centrum Kultury i Promocji Gminy w Bobowej *(ul. Grunwaldzka 18)*.
Do II wojny światowej Bobową zamieszkiwała liczna społeczność żydowska. Miasto było szeroko znanym ośrodkiem chasydyzmu. Przy ul. Żydowskiej mieści się **synagoga** z 1756 r., odremontowana na początku XXI w. Wewnątrz uwagę zwraca polichromia oraz uznawana za jedną z najwspanialszych w Polsce oprawa ha-kodeszu (szafy ołtarzowej). W 1993 r. Synagoga została odzyskana przez Gminę Wyznaniową Żydowską w Krakowie. Obecnie sporadycznie odbywają się w niej nabożeństwa, zwłaszcza w obecności pielgrzymujących tu chasydów z różnych stron świata.

Kościółek św. Zofii w Bobowej

Wnętrze synagogi w Bobowej

Winnica Chodorowa

Rozpoczynamy trasę. Z drogi głównej – ul. Węgierskiej – skręcamy w lewo, w ul. Długoszowskich. Po przekroczeniu linii kolejowej i mostu na Białej skręcamy 500 m dalej w lewo, w ul. Graniczną.

7,5 *Skręcamy w lewo, w wąską drogę asfaltową, w kierunku, który wyznacza tablica z napisem: Chodorowa – Stróże – Grybów. Następnie droga ta, odtąd o nawierzchni z betonowych płyt, skręca ostro w prawo i pnie się stromo w górę. To najtrudniejszy podjazd na naszej trasie. Towarzyszy nam niebieski szlak rowerowy. Z tego miejsca przed wyruszeniem w dalszą drogę możemy udać się do Winnicy Chodorowa.*

Winnica Chodorowa **C** powstała w 2012 r. jako wspólne przedsięwzięcie dwóch zaprzyjaźnionych rodzin. Położona jest na południowym stoku Pogórza Rożnowskiego, na wysokości 300–370 m n.p.m. Obecnie plantacja zajmuje około 2,5 ha. Powstają tu wina białe, czerwone i różowe, a także cenione wina musujące produkowane metodą tradycyjną, cydry oraz musujące wino jabłkowe. Winnica zaprasza na zwiedzanie plantacji i winiarni, degustacje oraz oferuje noclegi w domku dla gości.
Kontakt: *Winnica Chodorowa, Chodorowa 60, 33-325 Krużlowa Wyżna tel. 663 763 951, www.winnicachodorowa.pl kontakt@winnicachodorowa.pl*

14,0 **D** **Muzeum Pszczelarstwa im. Bogdana Szymusika w Stróżach –** prywatna placówka założona przez

Dwór w Jeżowie

Muzeum Pszczelarstwa w Stróżach

Kościół w Szalowej

właścicieli pasieki Sądecki Bartnik. Podstawą ekspozycji jest zbiór wspaniałej kolekcji uli. Wśród zgromadzonych eksponatów na szczególną uwagę zasługują: ul kłodowy – stojak dla pięciu rodzin pszczelich, zwany „królem" i ul snozowy Dzierżona – oba z 1822 r. Na terenie kompleksu znajdują się również pasieka edukacyjna, restauracja „Bartna Chata", sklep z produktami pszczelimi oraz baza noclegowa. Odwiedzający mogą uczestniczyć w warsztatach pszczelarskich i skorzystać z zabiegów apiterapii.

19,5 **E** **Szalowa – drewniany kościół barokowy** powstały w latach 1759-1872 – jeden z najcenniejszych zabytków drewnianych na Pogórzu Karpackim. Warto zwrócić uwagę na trójnawowy układ bazylikowy, bardzo rzadki w kościołach drewnianych.

28,2 *Z tego miejsca warto nieco zboczyć z trasy, żeby zwiedzić cmentarz żydowski. W tym celu należy skręcić w lewo, w ul. Krętą a następnie w prawo i ponownie w lewo, w ul. Wichrową.*

F **Cmentarz żydowski** w Bobowej. Do dziś zachowało się na nim 100 macew z inskrypcjami w języku hebrajskim i niemieckim – wśród nich ohel cadyka Szlomo Halberstama. Znajduje się tu także kwatera ofiar holocaustu i pomnik ku czci Żydów pomordowanych przez hitlerowców w czasie II wojny światowej.

29,0 Bobowa, koniec wycieczki.

Cmentarz żydowski w Bobowej

Ciężkowice, 8 km
Tuchów 25 km
Ciężkowice, 7,5 km
Sędziszowa
Biesna
Łużna
Górna
Brzana
BERDECHÓW
Siedliska
Bobowa
Jankowa
Stróżna
Jeżów
Wilczyska
Szalowa
Polna
Berdechów
Chodorowa
Stróże
Wyskitna
Biała Niżna
Grybów 3,0 km
start
Bobowa-Miasto
Galeria Koronek
cmentarz żydowski
Jankowa
renesansowy dwór obronny Jeżowskich
Wilczyska
Muzeum Pszczelarstwa
Bacha Chata
Winnica Chodorowa
Stróże
Pałacyk pod Różą
Szalowa
Polna
Przystanek przewodniczo-geologiczny
Bobowa
Gorlice 12 km
Gorlice 11 km
Krużlowa Wyżna 1,5 km
0 500 1000 m
skala 1:50 000

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Stacja kolejowa:
Bobowa Miasto

Najbliższa propozycja: 19. Wokół Ciężkowic i Gromnika, str. 83

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższa stacja kolejowa: Nowy Sącz (2,5 km)

Najbliższe propozycja: 23. Z widokiem na Jezioro Rożnowskie, str. 104

Z Nowego Sącza na Pogórze Rożnowskie

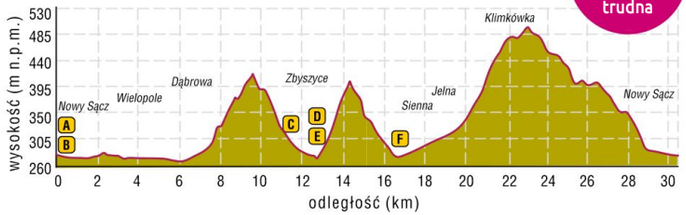
Nowy Sącz → Dąbrowa → Zbyszyce → Sienna → Jelna → Klimkówka → Nowy Sącz

Suma podjazdów: 735 m
Przewyższenie: 240 m
Drogi przez las: 4,9 km

Drogi asfaltowe: 30,4 km
Drogi utwardzone i gruntowe: brak

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 17,1 km
– bez szlaków: 13,3 km

30,4 km
trudna

Widokowa, ale przy tym dość wymagająca wycieczka prowadząca z Nowego Sącza na północ. Pierwsze 6 km to rekreacyjny odcinek wzdłuż Dunajca, który pokonamy trasą rowerową VeloDunajec. Dalej czekają nas mozolne podjazdy i zjazdy, którym towarzyszyć będą widoki na dolinę Dunajca oraz rozlewające się wokół Jezioro Rożnowskie. Po drodze zobaczymy ciekawe zabytki – dwory, kościół, spichlerz oraz ruiny zamku. Jeśli mamy więcej czasu, warto również zwiedzić centrum Nowego Sącza. Całość prowadzi drogami asfaltowymi, choć część wycieczki wiedzie ruchliwą drogą wojewódzką.

0,0 Nowy Sącz, *ruszamy z parkingu pod zamkiem. Jedziemy VeloDunajec na północ.*

A Nowy Sącz, ruiny zamku – gotycką twierdzę wzniesiono w XIV w. za panowania Kazimierza Wielkiego, a następnie przebudowano w stylu renesansowym. Pożary, powódź, a w ostateczności wojna doprowadziły ją do ruiny. Pozostałością po dawnej budowli jest zrekonstruowana Baszta Kowalska, którą można zwiedzać.

Ratusz w Nowym Sączu

B Nowy Sącz, Stare Miasto – wyróżnia dobrze zachowany średniowieczny układ urbanistyczny z dużym rynkiem, na którym wznosi się eklektyczna bryła ratusza. Nieopodal znajduje się gotycki kościół pw. św. Małgorzaty z XIV w. oraz Dom Gotycki z XV/XVI w. – obecnie muzeum. Pamiątką po niegdyś licznie zamieszkującej tu społeczności żydowskiej jest synagoga z 1780 r., przebudowana u schyłku XIX w.

Ruiny zamku w Nowym Sączu

Winnica Gródek

Dwór w Zbyszycach

7,3 *Rozpoczynamy pierwszy wymagający podjazd.*

11,5 **C** **Winnica Gródek**
położona jest w miejscowości Zbyszyce, na urokliwym cyplu i wzgórzu otoczonym z trzech stron wodami Jeziora Rożnowskiego. Winnica powstała w 2014 r. Zajmuje powierzchnię ponad 12 ha, na których uprawianych jest 16 odmian. Głównie są to: *Solaris, Riesling, Muscaris, Auxerrois, Hibernal* na wina białe oraz *Regent, Rondo, Cabernet cortis* i *Cabernet cantor* na wina czerwone. Produkowanymi tu winami cieszyć się można zarówno zimą – w klimatycznej atmosferze wykończonego drewnem i ogrzewanego kominkiem wnętrza, jak i latem – na obszernym tarasie, z którego roztacza się przepiękny widok. W winnicy organizowane są imprezy plenerowe, warsztaty degustacji wina, kulinarne i inne.
Kontakt: *Winnica Gródek*
Zbyszyce 15, 33-318 Zbyszyce
tel. 667 942 105, www.winnicagrodek.pl
biuro@winnicagrodek.eu

12,5 **D** **Zbyszyce, kościół pw. św. Bartłomieja** – gotycka świątynia z początku XV w., odnowiona w XVIII stuleciu. We wnętrzu częściowo zachowały się renesansowe i neobarokowe polichromie.

13,2 **E** **Zbyszyce, dwór Szujskich** – parterowa, klasycystyczna rezydencja z przełomu XVIII i XIX w., odnawiana w 1970 r. Obecnie siedziba DPS-u. *Przed nami kolejny dosyć stromy podjazd.*

14,2 Punkt widokowy na Jezioro Rożnowskie

F **Jezioro Rożnowskie** – str. 104

19,7 **Jelna** – po prawej drewniany XIX-wieczny spichlerz. *Rozpoczynamy kolejny widokowy podjazd, a następnie zjazd w dolinę Dunajca.*

Inna winnica w pobliżu:

Winnica Fritz
znajduje się w Chełmcu koło Nowego Sącza, na zboczu tzw. Paściej Góry. Założona została w 2009 roku. Uprawia się tu dość szeroki, jak na tak niewielką powierzchnię, zestaw odmian winorośli. Z odmian białych znajdziemy: *seyval blanc, muskat odesski, johanniter* i *solaris*, a z czerwonych: *rondo, regent, cabernet cortis, leon millot* i *marechal foch*. Winnica jest przedsięwzięciem charytatywnym, zysk ze sprzedaży pochodzącego z niej wina zasila fundację MADA, która pomaga osobom dotkniętym autyzmem. Poza produkcją wina w gospodarstwie wytwarzane są także nalewki oraz inne ekologiczne przetwory z uprawianych tutaj owoców, warzyw i ziół.
Kontakt: *Winnica Fritz*
ul. Leśna 77, 33-395 Chełmiec
tel. 724 333 777, www.winnicafritz.pl,
info@winnicafritz.pl

Kościół w Zbyszycach

Winnica Fritz

23 Z widokiem na Jezioro Rożnowskie

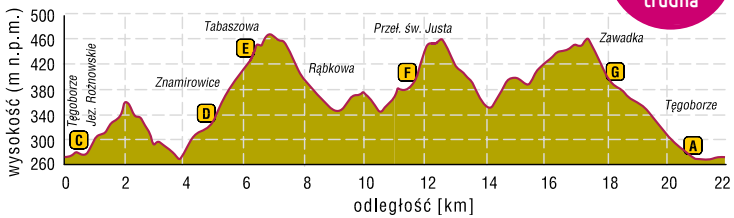
Tęgoborze → Znamirowice → Tabaszowa → Przełęcz św. Justa → Świdnik → Zawadka → Tęgoborze

Suma podjazdów: 960 m
Przewyższenie: 205 m
Drogi przez las: 2,7 km

Drogi asfaltowe: 25,2 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 1,6 km

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 13,5 km
– bez szlaków: 8,5 km

22 km
trudna

Niezwykle malownicza i widokowa wycieczka na pograniczu Beskidu Wyspowego i Pogórza Rożnowskiego. Prowadzi przez bezleśne wzgórza położone między Jeziorem Rożnowskim a doliną Łososiny. Po drodze zobaczymy ciekawe drewniane kościoły znajdujące się na Szlaku Architektury Drewnianej oraz odwiedzimy winnicę Zawadka. Wycieczka jest wymagająca – czekają nas liczne podjazdy i zjazdy. Wysiłek wynagrodzą jednak piękne panoramy, szczególnie widoki na Jezioro Rożnowskie, które przez znaczną część drogi pozostanie w zasięgu wzroku. Większość odcinków prowadzi drogami o średnim natężeniu ruchu samochodowego. Jedynie krótki, około 500-metrowy fragment na początku wiedzie ruchliwą drogą krajową nr 75. Przez mniej więcej połowę wycieczki towarzyszyć nam będą oznakowane szlaki rowerowe i piesze.

0,0 Tęgoborze. Miejsce rozpoczęcia i zakończenia trasy. Dogodny parking przy terenach rekreacyjnych nad Jeziorem Rożnowskim. Możliwość wynajęcia rowerków wodnych i kajaków.

Pałac w Tęgoborzu A – zbudowany w stylu klasycystycznym na początku XIX w. Obecnie pozostaje w rękach prywatnych i jest niedostępny do zwiedzania. Z pałacem wiąże się tzw. „przepowiednia tęgoborska", która została podobno wypowiedziana podczas jednego z seansów spirytystycznych organizowanych przez właściciela pałacu hrabiego Władysława Wielogłowskiego. Przepowiednia mówiła o przyszłości Polski i świata. Według niektórych interpretatorów zapowiadała obie wojny światowe i odzyskanie przez Polskę niepodległości.

Pałac w Tęgoborzu

Cmentarz wojenny nr 353

B Cmentarz wojenny nr 353 – jeden z 400 cmentarzy zbudowanych podczas I wojny światowej w Galicji Zachodniej. Składa się z dużego centralnego krzyża oraz pięciu małych mogił. Spoczywają na nim 2 żołnierze austriaccy i 4 rosyjskich.

C Jezioro Rożnowskie – zbiornik wodny powstały w 1941 r. w wyniku spiętrzenia wód Dunajca. Na Małpiej Wyspie, dawnym grodzisku (poza zasięgiem mapy), znajduje się siedlisko ponad 160 gatunków ptaków. Jest

Jezioro Rożnowskie, widok na Małpią Wyspę

on również atrakcyjny turystycznie: w Znamirowicach znajduje się przystań jachtowa, a w Gródku nad Dunajcem plaża.

4,8 D Most Stacha – ciekawa atrakcja, do której musimy lekko zboczyć z naszej trasy. Kamienny most o wysokości 13 m i długości 20 m został zbudowany w latach 1968-71 własnoręcznie przez Jana Stacha, który nie miał dojazdu do domu. Jest to największa na świecie tego typu budowla zbudowana przez jednego człowieka.

Most Stacha

5,9 E Drewniany kościół pw. św. Mikołaja w Tabaszowej – wzniesiony w 1753 r w Tęgoborzu, przeniesiony w obecne miejsce w 1982 r. Jest to budowla o konstrukcji zrębowej. Wewnątrz rokokowe ołtarze z 2. połowy XVIII w.

11,5 F Drewniany kościół na Przełęczy św. Justa – zbudowany w 2. połowie XVII w. w miejscu, gdzie według legendy znajdowała się pustelnia św. Justa. Wewnątrz wyposażenie z poprzednich świątyń znajdujących się w tym miejscu, m. in. gotycka rzeźba Matki Bożej z Dzieciątkiem z XV w.

12,4 Jodłowiec Wielki. **Dawna szkoła szybowcowa**, funkcjonująca w la-

Kościół w Tabaszowej

tach 1933-48. W jej miejscu znajduje się dzisiaj kapliczka, wiata i tablica informacyjna.

18,3 G Winnica Zawadka

Winnica Zawadka to jedno z nieodkrytych miejsc wokół Jeziora Rożnowskiego. Położona jest na zachodnim krańcu Beskidu Wyspowego. Winnica powstała pod wpływem marzeń o zdrowym i spokojnym życiu oraz z chęci poznawania ludzi pozytywnie patrzących na życie, nierzadko zaszczepionych pasją i miłością do winorośli i wina. Specjalnością winnicy Zawadka są lekkie wina białe, które charakteryzują się znaczną świeżością, nutami owocowymi i mineralnymi. W winnicy uprawiana jest winorośl takich odmian jak: *Solaris, Bianca, Regent, Rondo, Bolero i Marechal Foch, Johanniter, Chardonnay, Rosler, Monarch, Hibernal.*

Kontakt: *Winnica Zawadka,*
Zawadka 1, 33-312 Tęgoborze
tel. 508 360 834, winnicakamieniec.pl
szymonmaziarz@interia.pl

Winnica Zawadka

H Winnica Grono

Winnica w Stańkowej, w gminie Łososina Dolna, została założona w 2017 r. na terenie dawnego gospodarstwa i sadu śliwkowego. Położona na południowym stoku w pobliżu góry Jaworz, na wysokości około 380–420 m n.p.m., zajmuje 1 ha. Uprawiane są tu m.in. *Seyval Blanc, Johanniter, Solaris, Jutrzenka, Regent* i *Rondo*, a winnica stosuje uprawę ekologiczną bez syntetycznych środków ochrony roślin. Winnicę można odwiedzić i skosztować tutejszych win po wcześniejszym umówieniu. Tutejsze wina zdobywały nagrody na konkursach winiarskich, m.in. złoty medal na Carpatia Vitis 2021 oraz srebrny i brązowy na Enoexpo 2021.

Kontakt: *Winnica Grono*
Stańkowa 6, 33-314 Stańkowa
tel. 605 417 915
www.facebook.com/WinnicaGrono
winnicagrono1@gmail.com

I Winnica na Dziole

Winnica znajduje się w Świdniku (gmina Łososina Dolna), na południowym stoku wzgórza Jodłowiec, w pobliżu Jeziora Rożnowskiego. Założona w 2017 r. przez Michała Burnagla zajmuje 6 ha, na których rośnie ponad 23 tys. krzewów winorośli. Uprawiane są m.in. *Chardonnay, Seyval Blanc, Hibernal, Johanniter, Solaris, Rondo, Regent* i *Cabernet Cortis*. Produkcja wina rozpoczęła się w 2020 r., a winnica ma charakter rodzinnego przedsięwzięcia.

Kontakt: *Winnica na Dziole*
Świdnik 112, 33-312 Świdnik
tel. 509 960 398
www.facebook.com/na.dziole
winnicanadziole@gmail.com

Winnica na Dziole

INFORMACJE PRAKTYCZNE
Stacja kolejowa:
Limanowa (w remoncie)
Najbliższa propozycja: 25. Karpackim Szlakiem Rowerowym, str. 114
Nowy Wiśnicz, 23 km
Kamienica, 14 km
Zalesie, 5 km
Mszana Dolna, 20 km
Jurków, 7,5 km
Nowy Sącz, 20 km
LIMANOWA
Tymbark
Słopnice
Słopnice Górne
Mogielica
Łososina Górna
Piekiełko
Koszary
Zamieście
Lipowe
Sowliny
Stara Wieś
Siekierczyna
Sowliny
Granice
Rolska Góra
Golców
Kamienna
Miejska Góra
Winnica Bania
start
0,0
33,3
Sanktuarium MB Bolesnej
dwór Marsów M. Regionalne
dworskie dwór Bobrowskich XVIII w.
dwór Silowskich i Gibasów
Kaplica Łaski pocz. XIX w.
św. Andrzeja 1774-76 r.
cm. żołn. Armii Radzieckiej
Wszystkich Świętych XV/XVI w.
Papieroć
Tarfak mini skansen
miejsce zagłady Żydów limanowskich 1942 r.
Limanowa hotel
Czarna Rzeka
Słopniczanka
Łososina
Młyńska Góra
Rolska Góra
Kuklacz
Lisia Góra
Kąty
Chude
Folwark
Konickie
Pokusówka
Leśniczówka
Marszałówka
Podlesie
Zaprzały
Dział nad Miłkowskim
Pachówka
Julki
Piechury
Liski
Kowalówka
Michałki
Miłowskie
Kulpówka
Sołtysie
Podgórze
Zagrody
Grabkówka
Putówka
Filipówka
Gwozdówka
Sasy
Górki
Talaski
Więcki
Pozogi
Majdy
Brzezie
Łukasze
Wojtasy
Dziołek
Pogorzelisko
Gaik
Potok Starowiejski
Bulandówka
Łąki
Majerz
Podgolców
Zarębówka
Wola
Zarębki
Jabłoniec
Skorupówka
Tokarzówka
Malarzówka
Malachówka
Ghochołówka
Mastalerze
Jachymówka
Zielenskówka
Czajnówka
Bace
Podlipowe
Lipowe Słopnickie
Lipowe
Zadział
Przyłaski
Sucha
Zalesie
Tajduśie
Pasykówka
Puty
Zapotok
Rola Dolna
Rola Górna
Papierzówka
Sączki
Hajdówka
Białonoga
Brodki
Działy
Wójtostwo
Zabczyki
Sołtystwo
Trybucówka
Nowy Dwór
Rola
Węglarka
Bednarzówka
Wektorówka
Koscyrówka
Kucówka
Ciarachówka
Jackówka
Piekiełko
Teczowa Zagroda
mogiła sowieckiego patyzanta
droga krzyżowa
Krzyż Milenijny MB Królowej Beskidu
Krzyż upamiętniający NWP 1826 r.
Zarębki
Debina
Pyrcówka
Chromanie
Golonkówka
Jurkówka
Łagoszówka
Gizówka
Walowa Góra
Bałażówka
Zęzów
Padoły
Słomiana
Podlas
Młynne
Stasiakówka
Dzielec
Groń
Pin
Skrudlak
Nad Stawem
Rola
Kąciny
Kurczabówka
Podkamienna
Polówka
Japikówka
Pod Lasem
Pod Górą
Nad Torem
Porąbka
Jabłonica
Smolnik
Dzielec
Wola
Zarębki
Majerz
Podgolców
Golców
Siekierczyna
Kuklacz
Lisia Góra
Kąty
Chude
Folwark
Konickie
Pokusówka
Leśniczówka
Marszałówka
Podlesie
Zaprzały
Dział nad Miłkowskim
Pachówka
Julki
Piechury
Liski
Kowalówka
Michałki
Miłowskie
Kulpówka
Sołtysie
Podgórze
Zagrody
Grabkówka
Putówka
Filipówka
Gwozdówka
Sasy
Górki
Talaski
Więcki
Pozogi
Majdy
Brzezie
Łukasze
Wojtasy
Dziołek
Pogorzelisko
Gaik
Potok Starowiejski
Bulandówka
Łąki
Majerz
Podgolców

zujące życie Lachów Limanowskich, Zagórzan, Lachów Sądeckich i Górali Łąckich. Wśród eksponatów znajdują się dawne dokumenty miejskie, zabytkowe pieczęcie oraz największa w Polsce kolekcja dewizek.

Przejeżdżamy przez park, a następnie przekraczamy ul. Zygmunta Augusta. Ul. Jabłoniecką rozpoczynamy podjazd na wzgórze Jabłoniec, gdzie znajduje się jeden z najważniejszych cmentarzy wojennych związanych z bitwą limanowską.

2,4 C Cmentarz wojenny nr 368, Limanowa – Jabłoniec
Cmentarz powstał na wzgórzu, gdzie w dniach 8–11 grudnia 1914 r. rozegrała się jedna z najważniejszych bitew operacji limanowsko-łapanowskiej. Na otoczonej kamiennym murem nekropolii spoczywa ponad 400 żołnierzy armii austro-węgierskiej, niemieckiej i rosyjskiej poległych podczas walk. Najbardziej charakterystycznymi elementami cmentarza są mauzoleum pułkownika Othmara Muhra von Limanowa oraz pomnik upamiętniający żołnierzy 9. Pułku Huzarów Węgierskich. Cmentarz, zaprojektowany przez Gustava Ludwiga, należy do najcenniejszych cmentarzy wojennych z okresu I wojny światowej w Małopolsce.

Po zjeździe z Jabłońca czeka nas kolejny podjazd – tym razem na stoki Golcowa. Nie zdobywamy jednak szczytu, lecz objeżdżamy go od południa, mijając położony nieco powyżej kolejny cmentarz z okresu I wojny światowej.

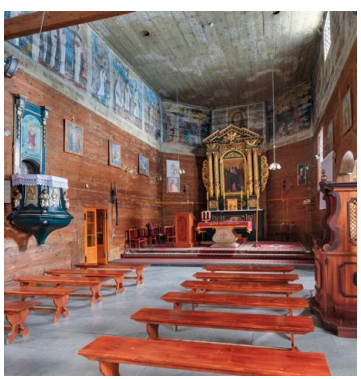

Cmentarz wojenny na Jabłońcu

Cmentarz wojenny Golców

D Cmentarz wojenny nr 369, Golców
Cmentarz powstał na wschodnich stokach Golcowa, w miejscu walk stoczonych podczas operacji limanowsko-łapanowskiej w dniach 7–12 grudnia 1914 r. Spoczywa tu 79 żołnierzy armii austro-węgierskiej i rosyjskiej poległych w bitwie, która zatrzymała rosyjską ofensywę w kierunku Krakowa i Śląska.

Przed nami szybki zjazd do doliny, po którym czeka kolejny podjazd. Nagrodą za wysiłek są rozległe widoki na okoliczne wzgórza Beskidu Wyspowego. Malowniczą drogą zjeżdżamy do doliny Słopniczanki 13,8 .
W Słopnicach warto zatrzymać się przy zabytkowym drewnianym kościele.

15,9 E Kościół pw. św. Andrzeja w Słopnicach
Drewnianą świątynię wzniesiono w latach 1774–1776 na miejscu starszego kościoła z XIV w. Zbudowana w konstrukcji zrębowej, zachowała barokowe wyposażenie oraz późnorenesansowy ołtarz główny z obrazem *Święta Rozmowa*. Obok kościoła stoi charakterystyczna trójarkadowa dzwonnica, która wraz ze świątynią tworzy cenny zespół zabytkowej architektury sakralnej.

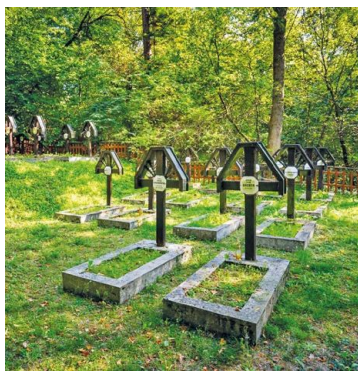

Kościół w Słopnicach

19,2 *Przejeżdżamy przez drogę krajową nr 28. Zachowujemy szczególną ostrożność. Po chwili dojeżdżamy do centrum Tymbarku (20,2 km). Przekraczamy rzekę Łososinę, która będzie nam towarzyszyć przez kolejne kilometry.*

F Rynek w Tymbarku
Rynek stanowi historyczne centrum dawnego miasta lokacyjnego, którego początki sięgają XIV w. W jego centrum stoi charakterystyczny ratusz, będący obecnie siedzibą Urzędu Gminy, a wokół rynku zachowała się charakterystyczna małomiasteczkowa zabudowa. Tuż obok znajduje się kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny.

G Cmentarz wojenny nr 366, Tymbark
Na cmentarzu pochowano 23 żołnierzy austro-węgierskich, 3 niemieckich, 7 rosyjskich i 1 serbskiego poległych w czasie bitwy pod Limanową w grudniu 1914 r. Nekropolia, zaprojektowana przez Gustava Ludwiga, położona jest na zalesionym stoku w pobliżu cmentarza parafialnego. Zniszczona w wyniku osuwiska i upływu czasu została odbudowana w latach 90. XX wieku, zachowując charakter zachodniogalicyjskich cmentarzy wojennych z okresu I wojny światowej.

Opuszczamy Tymbark i kierujemy się przez Piekiełko do Łososiny Górnej.

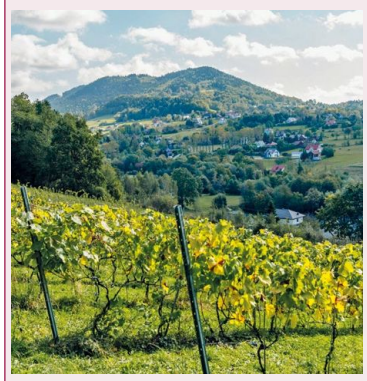

Cmentarz w Tymbarku

W tej ostatniej miejscowości znajduje się zabytkowy drewniany kościół.

27,8 H Kościół Wszystkich Świętych w Łososinie Górnej
Drewniana świątynia z 1778 r., wzniesiona na miejscu wcześniejszego kościoła późnogotyckiego z wykorzystaniem części jego elementów. We wnętrzu zachowało się rokokowe wyposażenie oraz cenne zabytki, m.in. gotycka kamienna chrzcielnica i polichromia z XIX wieku.

30,3 *Przed nami krótki, około 250-metrowy odcinek ruchliwą drogą krajową nr 28. Zachowujemy szczególną ostrożność, po czym skręcamy w prawo w lokalną drogę prowadzącą z powrotem do centrum Limanowej, gdzie kończymy wycieczkę.*

I Winnica Bania
Jest to butikowa winnica położona na słonecznym stoku w Sowlinach, zaledwie kilka minut od centrum Limanowej. Uprawiane są tu odmiany winorośli przeznaczone do produkcji win białych i czerwonych: *Bianca, Aurora, Johanniter* oraz *Regent, Leon Millot, Zweigelt* i *Gałubok*. Kameralny charakter miejsca sprzyja degustacjom i poznawaniu tajników lokalnego winiarstwa. Winnica należy do Małopolskiego Szlaku Winnego od 2022 r. i oferuje piękne widoki na okoliczne wzniesienia Beskidu Wyspowego.
Kontakt: *Winnica Bania*
Sowliny 302, 34-600 Limanowa
tel. 691 361 962
www.facebook.com/winnicabania
winnicabania@gmail.com

Winnica Bania

25 Karpackim Szlakiem Rowerowym

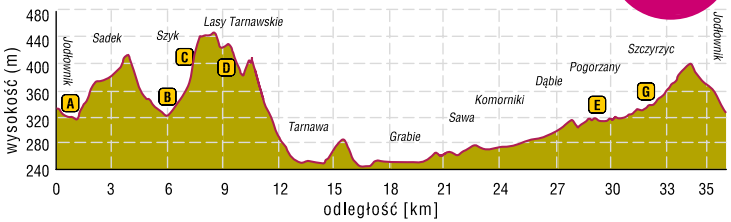
Jodłownik → Szyk → Stare Rybie → Tarnawa → Grabie → Kawec → Pogorzany → Szczyrzyc → Jodłownik

Suma podjazdów: 675 m
Przewyższenie: 206 m
Drogi przez las: 6,2 km

Drogi asfaltowe: 36,3 km
Drogi utwardzone i gruntowe: brak

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 15,6 km
– bez szlaków: 20,7 km

36,3 km
trudna

Ciekawa wycieczka na pograniczu Beskidu Wyspowego i Pogórza Wiśnickiego, składająca się z dwóch wyraźnie różniących się części. Początek i koniec prowadzą przez pagórkowaty teren, gdzie czekają nas liczne podjazdy i zjazdy. Środkowy odcinek wiedzie natomiast wzdłuż Stradomki do Szczyrzyca. Okolice te należą do jednej z kolebek małopolskiego osadnictwa średniowiecznego. Podczas przejazdu zobaczymy więc wiele pamiątek przeszłości – zarówno tych dobrze znanych, jak i mniej odkrytych. Całość prowadzi drogami asfaltowymi o średnim natężeniu ruchu samochodowego. Przez około połowę wycieczki będziemy korzystać ze znakowanych szlaków rowerowych – najpierw z czerwonego Karpackiego Szlaku Rowerowego, a następnie przez krótki odcinek także z niebieskiego szlaku Gminy Łapanów.

0,0 **Jodłownik.** Miejsce rozpoczęcia i zakończenia trasy. Dogodny parking przy boiskach Orlik za budynkiem Urzędu Gminy.

A **Drewniany kościół pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny** – zbudowany w 1585 r. z drewna modrzewiowego. Jego fundatorem był Przecław Niewiarowski. Po jego śmierci kościołem opiekowali się dominikanie z Krakowa, stąd w ołtarzu głównym znajdują się rzeźby św. Jacka i św. Dominika. W XIX w. opiekę nad kościołem objęli Cystersi. Wewnątrz cenne wyposażenie z XVI i XVII w., w tym renesansowa ambona. Kościół znajduje się na Małopolskim Szlaku Architektury Drewnianej.

5,7 **B** **Drewniany kościół pw. św. Stanisława i św. Barbary w Szyku** – wzniesiony w 1633 r. z wykorzystaniem fragmentów starszej świątyni z 1. połowy XVI w. Zbudowany w konstrukcji zrębowej w stylu późnogotyckim. Wewnątrz ołtarz główny z XVIII w. z obrazem Matki Bożej z Dzieciątkiem z XVI w., którego autorstwo przypisuje się Stanisławowi Samostrzelnikowi, cystersowi z Mogiły. Do cenniejszych zabytków należą obraz św. Wawrzyńca z XV w. oraz kamienna chrzcielnica z 1585 r. Ten kościół również znajduje się na Małopolskim Szlaku Architektury Drewnianej.

Kościół w Jodłowniku

Kościół w Szyku

8,0 Ok. 750 m w lewo znajduje się Winnica Szykowna.

C **Winnica Szykowna**
Winnica położona jest we wsi Szyk, u podnóża góry Kostrza, na pograniczu Beskidu Wyspowego i Pogórza Wiśnickiego. Powstała w 2015 r., a obecnie zajmuje 55 arów, na których rośnie około 1000 krzewów winorośli. W winnicy uprawia się następujące odmiany: *Jutrzenka, Aurora, Seyval Blanc, Solaris, Maréchal Foch, Léon Millot, Regent, Rondo,* a także *Riesling* i *Cabernet Cortis.* Winnica prowadzi sprzedaż win oraz zaprasza na zwiedzanie, degustacje, warsztaty i sezonowe wydarzenia enoturystyczne.
Kontakt: *Winnica Szykowna*
Szyk 286, tel. 694 974 219
www.winnicaszykowna.pl
stansky27@wp.pl

Winnica Szykowna

11,4 **Wola Tarnawska** – trasa naszej wycieczki przejeżdża przez Lasy Tarnawskie. Zbaczając z naszej trasy, możemy odnaleźć w lesie ślady grodziska posiadającego wieżę obronną znanego jako **D** **Strażnica Grodziec** oraz skalny ostaniec nazwanym z uwagi na jego kształt „Kamieniem żółwiem".

13,3 **Tarnawa** – z prawej strony dołącza do nas niebieski szlak rowerowy Gminy Łapanów, którym pojedziemy 3 km.

16,5 **Boczów** – *Za mostem skręcamy w lewo i ruszamy w górę rzeki Stradomki. Będziemy się poruszać wzdłuż niej przez najbliższe 16 km aż do Szczyrzyca.*

29,5 **E** **Pustelnia św. Benedykta w Krzesławicach** – zbudowana w 1886 r. Składa się z budynku mieszkalnego, kaplicy i kapliczki. Mieszkało w niej kilku franciszkańskich pustelników, m.in. Antoni Rąp, Jędrzej Jarzębiński czy Florian Klamka. Ostatnim pustelnikiem był Zygmunt Młynek, który opuścił to miejsce w 1995 r. Obiekt znajduje się na Szlaku Architektury Drewnianej. Nieco powyżej znajduje się **Diabli Kamień**. Jest to ogromny głaz piaskowcowy, którego wysokość dochodzi do 25 metrów. Związane są z nim liczne legendy i podania.

Krzesławice Podkamień - Pustelnia św. Benedykta

F Winnica Smykań

Pierwsze sadzonki w winnicy zostały posadzone w 2004 r. Obecny areał nasadzeń to około 1 ha. Rosną tu zarówno odmiany białe *(Seyval Blanc, Bianca, Pinot Gris, Siegerrebe, Johanniter)*, jak i czerwone *(Regent, Rondo, Cabernet Cortis)*. Oprócz win białych, różowych i czerwonych powstają tu cenione wina musujące oraz wina pomarańczowe. Gospodarstwo agroturystyczne Koziarnia w Pogorzanach koło Szczyrzyca, przy którym działa winnica to dziś jeden z najlepszych adresów kulinarnych w Małopolsce. Zjeść tu można świeże ryby, grzyby i inne sezonowe smakołyki z lasu i ogrodu, wypieki i wędliny własnego wyrobu. Tu powstają także jedne z najlepszych serów dojrzewających w regionie oraz cydr.

Kontakt: *Winnica Smykań*
Pogorzany Smykań k/Szczyrzyca nr 221
34-623 Szczyrzyc
tel. 660 424 697, 606 765 967
www.ekoagro.pl, biuro@ekoagro.pl

Winnica Smykań

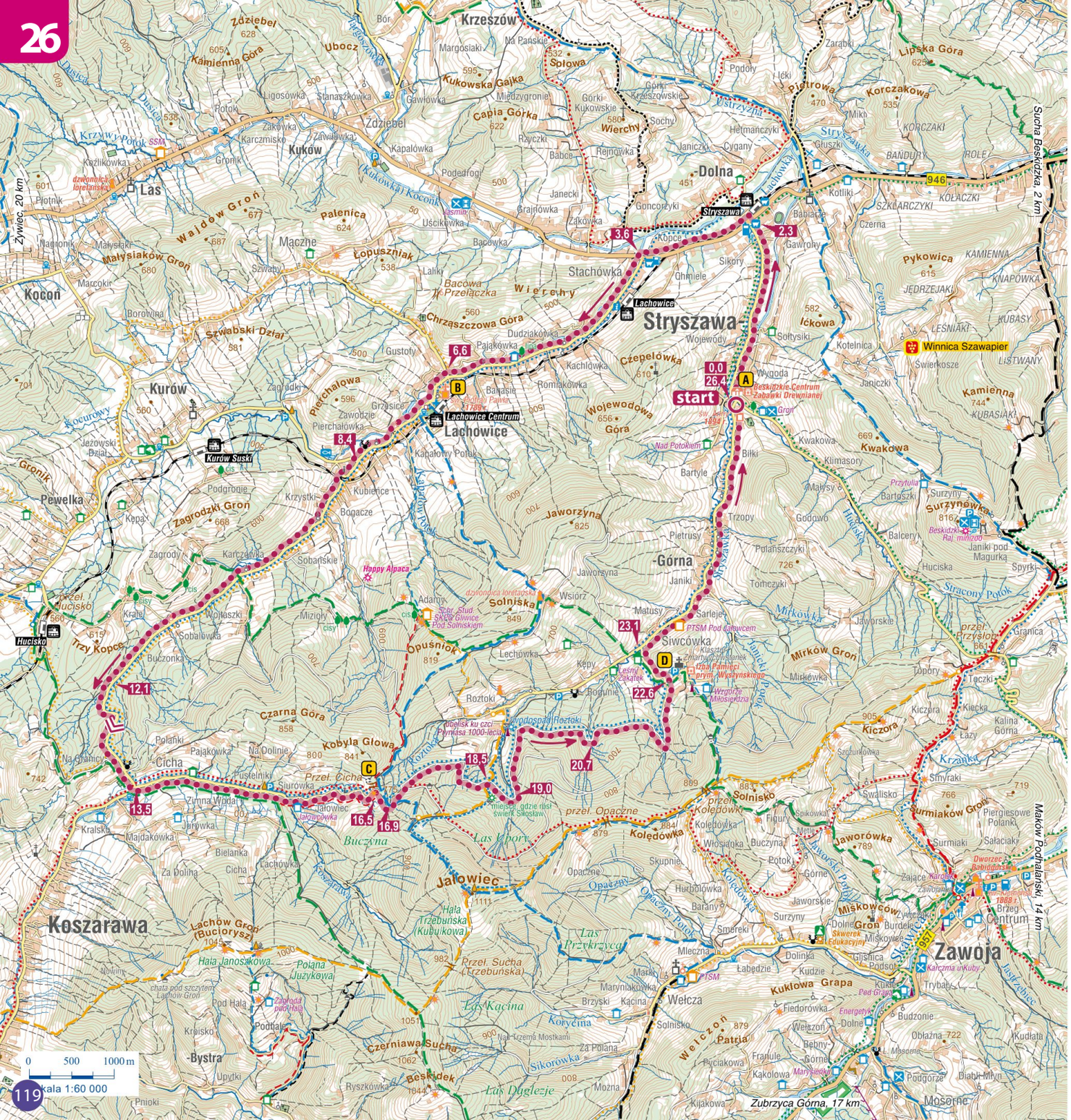
Klasztor w Szczyrzycu

32,2 G Opactwo Cystersów w Szczyrzycu – założone w 1234 r., jest jedynym w Polsce klasztorem cystersów działającym nieprzerwanie od chwili powstania. Najcenniejszym obiektem zespołu jest barokowy kościół pw. Wniebowzięcia NMP i św. Stanisława, z cudownym obrazem Matki Bożej Szczyrzyckiej w ołtarzu głównym. W dawnym klasztornym spichlerzu mieści się Muzeum Klasztorne. Z opactwem od 1628 r. związane są także tradycje piwowarskie – po modernizacji browaru warzenie piwa wznowiono w 2015 r.

Wnętrze klasztoru w Szczyrzycu

Ze Stryszawy w Pasmo Jałowieckie

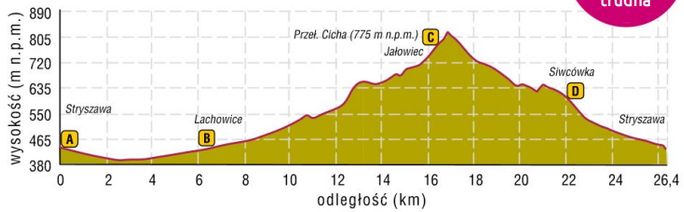
Stryszawa → DW nr 946 → Lachowice → Przełęcz Cicha (775 m n.p.m.) → Stryszawa

Suma podjazdów: 875m
Przewyższenie: 440 m
Drogi przez las: 10,5 km

Drogi asfaltowe: 19,9 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 5,5 km

Oznaczenie trasy w terenie:
– po szlakach: 25,1 km
– bez szlaków: 1,3 km

26,4 km
trudna

Wycieczkę proponujemy rozpocząć w Stryszawie, malowniczej miejscowości letniskowej położonej niedaleko Suchej Beskidzkiej. Większość odcinków prowadzi drogami asfaltowymi, a jedynie kilka kilometrów pokonamy drogami gruntowymi i szutrowymi. Po drodze czeka nas wymagający podjazd na Przełęcz Cichą (775 m n.p.m.), rozdzielającą Pasmo Jałowieckie od Pasma Solnisk w Beskidzie Żywieckim. Wśród atrakcji znajdziemy m.in. drewniany kościół w Lachowicach, klasztor na Siwcówce, który niegdyś był miejscem wakacyjnego wypoczynku ówczesnego prymasa Polski, kardynała Stefana Wyszyńskiego, oraz Beskidzkie Centrum Zabawkarstwa Ludowego w Stryszawie.

0,0 Stryszawa, ruszamy z parkingu przy kościele.

A Stryszawa, Beskidzkie Centrum Zabawki Drewnianej – organizowane są tu zajęcia grupowe zapoznające uczestników z produkcją drewnianych zabawek ludowych, wytwarzanych w Stryszawie od I połowy XIX w. Odbywają się tam również inne warsztaty z zakresu edukacji folklorystycznej.

Stryszawa, Beskidzkie Centrum Zabawki Drewnianej

6,6 B Lachowice, kościół pw. św. św. Piotra i Pawła – jeden z cenniejszych przykładów drewnianej architektury sakralnej w Małopolsce nawiązującej do późnego średniowiecza, posiadającej równocześnie elementy baroku. Wybudowany w 1789 r. Jednonawowa budowla, kryta gontem i otoczona sobotami, skrywa XIX-wieczne polichromie.

Kościół w Lachowicach

12,1 *Przed nami kilkukilometrowy podjazd.*

15,4 *Pętla autobusowa, a po przeciwnej stronie wiata przystankowa. Za nią odchodzi wąska droga asfaltowa, w którą skręcamy.*

16,5 **C** **Przełęcz Cicha (775 m n.p.m.)** – obniżenie pomiędzy szczytami Jałowca (1111 m n.p.m.) i Kobylej Głowy (841 m n.p.m.). Tędy w czasie II wojny światowej przebiegała granica między III Rzeszą a Generalnym Gubernatorstwem. Do dziś zachowały się fundamenty niemieckiego posterunku granicznego strzegącego granicy. Tutaj też rozgrywały się zacięte walki oddziałów armii radzieckiej i niemieckiej.
Z rejonu Przeł. Cichej roztacza się ładny widok na najbliższy Lachów Groń (1045 m n.p.m) oraz w kierunku zachodnim na Pasmo Baraniej Góry w Beskidzie Śląskim, z charakterystycznym szczytem Skrzycznego z wysokim masztem przekaźnikowym.
Z przełęczy zjeżdżamy drogą gruntową, a następnie szutrową na wschód, w kierunku klasztoru na Siwcówce.

16,9 *Pozostawiamy towarzyszący nam od Przeł. Cichej pieszy szlak niebieski odchodzący w prawo w górę, w stronę Jałowca (1111 m n.p.m.).*

Stryszawa-Siwcówka, klasztor

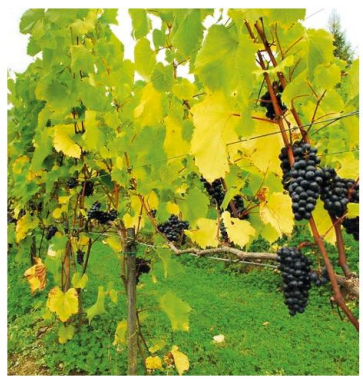
22,6 **D** **Stryszawa-Siwcówka, Klasztor Sióstr Zmartwychwstanek** z drewnianą kaplicą z 1929 r. Inicjatorką ich budowy była miejscowa góralka, Kunegunda Siwiec, która żyła i zmarła w opinii świętości. W kapelanówce znajduje się izba pamięci prymasa Stefana Wyszyńskiego, który wielokrotnie spędzał tu wakacje, bywał tu też Karol Wojtyła, późniejszy papież Jan Paweł II.

Pomnik Szczerej Wdzięczności niedaleko klasztoru na Siwcówce

26,4 Stryszawa, parking koło kościoła, koniec trasy.

Winnica w pobliżu:

Winnica Szawapier
Nieco egzotycznie brzmiąca nazwa jest połączeniem dwóch ostatnich sylab nazwy Stryszawa i pierwszej sylaby nazwiska właścicieli. Pierwsze nasadzenia winnicy powstały w 2009 r., a następnie uprawę tę powiększono do obecnej powierzchni 0,75 ha. Plantacja ulokowana jest na wysokości około 450 m n.p.m., na stoku o pd.-wsch. ekspozycji. W winnicy uprawiane są odmiany białe i czerwone. Produkowane są tu wina białe, różowe i czerwone, głównie wytrawne. Przy winnicy prowadzone jest gospodarstwo agroturystyczne.
Kontakt: *Winnica Szawapier*
Stryszawa 815, 34-205 Stryszawa
tel. 33 87 47 455, 791 872 443
www.winnica-szawapier.com
office@winnica-szawapier.com

Winnica Szawapier

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Stacja kolejowa:
Stryszawa (w remoncie)

Najbliższa propozycja:
12. W Dolinie Karpia, str. 57

Legenda

- winnica na Małopolskim Szlaku Winnym
- trasa rowerowa opisana w przewodniku
- 23,6 odległość od miejsca rozpoczęcia trasy (w km)
- miejsce rozpoczęcia i zakończenia trasy, stromy podjazd
- B zabytki i inne atrakcje turystyczne polecane do zwiedzania i opisane w przewodniku
- widokowy odcinek trasy
- teren zabudowany, przemysłowy, las, sad
- A4 S7 79 793 autostrada, droga ekspresowa, droga krajowa, droga wojewódzka
- drogi w budowie, droga projektowana
- drogi asfaltowe, punkt poboru opłat na A4
- drogi utwardzone, zakaz wjazdu
- droga pieszo-rowerowa, droga gruntowa
- linia kolejowa, stacja kolejowa: czynna, nieczynna bocznica kolejowa
- miejsce martyrologii,cmentarz wojenny, mogiła
- kapliczka/kaplica; kapliczka, kaplica zabytkowa/drewniane
- kościół, kościół zabytkowy, synagoga
- pomnik przyrody, park zabytkowy, osobliwość natury
- ostaniec (skała), urwisko skalne
- informacja turystyczna, jaskinia, jaskinia udostępniona do zwiedzania
- granica parku narodowego
- jezioro (staw), wodospad
- bagno, źródło
- rzeka, potok, strumień, przeprawa promowa
- stadion, boisko
- pałac, dwór, inny zabytek
- ruina: pałacu, dworu, innego zabytku
- zamek, ruina zamku, ruina strażnicy
- zabytek techniki, skansen, grodzisko
- muzeum, izby regionalna; galeria, pomnik
- zabytkowy młyn, ruina zabytkowego młyna
- restauracja, bar, pub
- hotel, inne noclegi, agroturystyka
- miejsce odpoczynku, wiata turystyczna, punkt widokowy
- pole namiotowe, kemping, ośrodek jazdy konnej
- kamieniołom, kamieniołom nieczynny
- szlaki turystyczne piesze PTTK
- szlaki rowerowe
- szlaki rowerowe bardzo słabo oznaczone w terenie

Wydano na zlecenie
Gorczańskiej Organizacji Turystycznej

Koncepcja: Paweł Tokarczyk, Magdalena Tokarczyk, Jacek Korpak

Konsultacje: Paweł Tokarczyk, Magdalena Tokarczyk

Tekst: Jacek Korpak, Magdalena Kędzierska, Wojciech Bosak, Piotr Pietroń

Skład i opracowanie graficzne: Joanna Olender

Opracowanie kartograficzne: Jacek Korpak, Piotr Banaszkiewicz, Mariusz Maryniak

Zdjęcia na okładce: Wiktor Chrzanowski, Krzysztof Banaś, AdobeStock © U.J. Alexander

Zdjęcia: Wiktor Chrzanowski, Magdalena Tokarczyk, Paweł Tokarczyk, Marcin Niemiec, Paweł Cisowski, Tomasz Wajda, Maciej Kaplita, Piotr Droździk, Krzysztof Banaś, Marcin Miszczak, Jacek Hamela, Bogusław Kamiński, Marcin Pieróg, Gabriela Kufta, Szymon Maziarz, Marek Polit, Elżbieta Woźniczka, Krzysztof Gąsiorowski, Kamil Bańkowski arch. Winnicy Srebrna Góra, Roman Trzmielewski, Piotr Banaszkiewicz, Boguś Czerwiński, Tomasz Trulka, Michał Sośnicki, Joanna Olender, Diana Kruszelnicka, Grzegorz Ruskiewicz, Juraj Liška, Damian Radziak

commons.wikimedia.org: A. Jamrozik (MIK 2015), Zygmunt Put, K. Walasz, WajdaFoto, Jakub Hałun, Januszek57, Mimikla, Jerzy Opioła, Paweł Opioła Andrzej Otrębski, Lollencja, Henryk Bielamowicz, Paweł Klasa, Pecold Emmanuel Dyan, Daniel Zolopa, Piotr Pawelczyk, J. Nowostawska-Gyalókay M. Klag, Beemwej

AdobeStock

ISBN: 978-83-8184-xxx-x
Wydanie III, Kamienica 2026
Egzemplarz bezpłatny
Wszelkie prawa zastrzeżone
Nakład: 1000 sztuk

Opracowanie: Wydawnictwo Compass
ul. Podchorążych 3, 30-084 Kraków
www.compass.krakow.pl

MAŁOPOLSKI SZLAK WINNY

PRZEWODNIK ROWEROWY

Wydano na zlecenie
Gorczańskiej Organizacji Turystycznej

Pomysłodawca i realizator
Małopolskiego Szlaku Winnego:
Gorczańska Organizacja Turystyczna
Kamienica 467, 34-608 Kamienica
biuro@visitkamienica.pl
www.visitkamienica.pl

Wydanie III, Kamienica 2026
Egzemplarz bezpłatny

www.malopolskiszlakwinny.pl

MAŁOPOLSKA

Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego